

ORTAÖĞRETİM

Kur'an-1 Kerim

9. Sınıf

Ders Kitabı

Yazarlar

Dr. Elif DAVUN
Dr. Hüseyin ÇİNAR
Dr. Tuğçe GÜNAYDIN
Adem ÖZİŞ
Erkan TAŞDELEN
Gülişe GÜNDÜZ
Sadettin NARMAN
Süleyman EMİROĞLU

Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları No ..... : 9594
Ders Kitapları Dizisi No ..... : 2015

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editör

Dr. Numan KONAKLI

Dil Uzmanı

Abdullah Metin KÜRÜMOĞLU
Narin Mehtap GENÇ
Serdar ÇAKIROĞLU

Görsel Tasarımcı

Sezgin ÖZTÜRK

Çoklu Ortam Tasarımcısı

Murat ÖZBEY

Program Geliştirme Uzmanı

Sinan SEÇKİN

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Sami KAYA

Rehberlik Uzmanı

Kenan PINARBAŞI

ISBN: 978-975-11-8059-9

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 17.07.2024 tarihli ve 110459275 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir. Kurulca bu kitabın kabul edilmiş olması ders kitabından yayınevi ve yazarın/yazarların sorumluluğunu kaldırmaz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

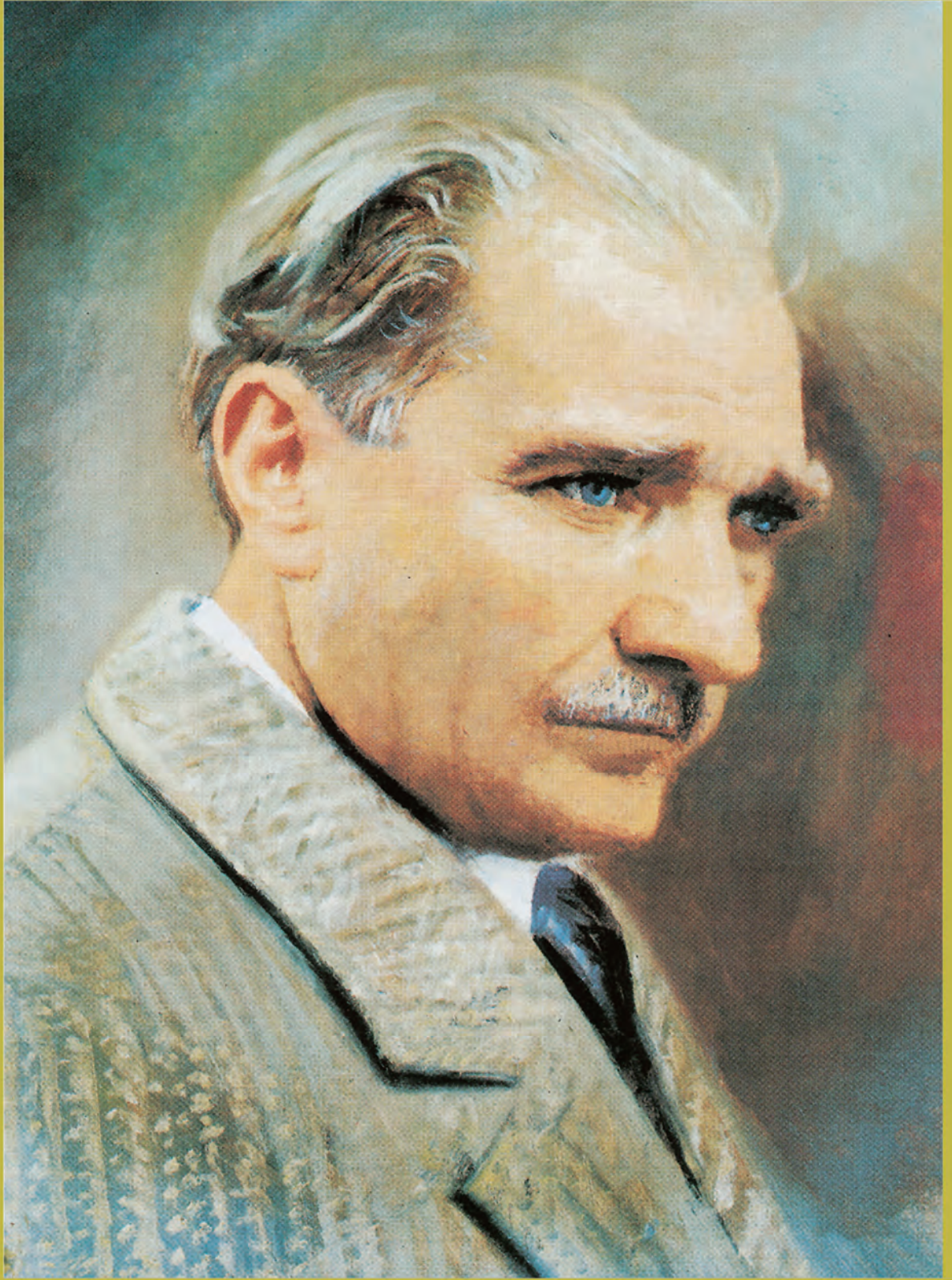
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İçindekiler

Kitabın Tanıtımı 8

1. TEMA KUR'AN-I KERİM'İ TANIYORUM 14

- 1.1. KUR'AN-I KERİM OKUMANIN ÖNEMİ 17
- 1.2. KUR'AN-I KERİM OKUMANIN ADABI VE KÜLTÜRÜMÜZDEKİ YERİ 21
- 1.3. KUR'AN-I KERİM'DEN KAVRAMLAR 24
  - 1.3.1. İlah 24
  - 1.3.2. İhlas 24
- 1.4. KUR'AN-I KERİM'DEN BİR DUA: İBRAHİM SURESİNİN 40-41. AYETLERİ 26
- 1. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları 30
- 1. TEMA SONNOTLARI 35

2. TEMA KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA KURALLARI: KUR'AN OKUMAYA GİRİŞ 36

- 2.1. HARFLER VE ÖZELLİKLERİ 39
  - 2.1.1. Harflerin İsimleri 39
  - 2.1.2. Harflerin Mahreçleri 40
  - 2.1.3. Kalın ve İnce Sesli Harfler 42
  - 2.1.4. Harflerin Yazılışları 43
- 2.2. HARFLERİN OKUNUŞU 49
  - 2.2.1. Harekeler: Üstün, Esre, Ötre 50
  - 2.2.2. Cezim (Sükûn) 53
  - 2.2.3. Şedde 54
  - 2.2.4. Tenvin 55
  - 2.2.5. Med Harfleri: Elif, Vav, Ya 58
  - 2.2.6. Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elif 61
  - 2.2.7. Uzatma (Âsar-Çeker) İşareti 62
- 2.3. OKUNUŞLA İLGİLİ ÖZEL DURUMLAR 65
  - 2.3.1. Elif Lââm Takısı 65
  - 2.3.2. Zamir 67
  - 2.3.3. Med-Kasır Kelimeleri 68
  - 2.3.4. Okunmayan Elif 69
  - 2.3.5. Hurufımukattaa 70
- 2.4. UZATMA (MED) VE ÇEŞİTLERİ 74
  - 2.4.1. Medditabii 75
  - 2.4.2. Meddimuttasıl 76
  - 2.4.3. Meddimunfasıl 76
- 2. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları 81
- 2. TEMA SONNOTLARI 87

3. TEMA KUR'AN-I KERİM'İ OKUYORUM 88

- 3. TEMA SONNOTLARI 90
- 3. Tema Ölçme ve Değerlendirme 91
- 3.2. YASİN SURESİ 1-6. SAYFALAR (1-83. Ayetler) 98
- 3.1. AL-İ İMRAN SURESİ 1-15. SAYFALAR (1-115. Ayetler) 121

4. TEMA KUR'AN-I KERİM'DEN SURELER VE AYETLER EZBERLİYORUM 122

- 4.1. FATİHA SURESİ VE ANLAMI 127
- 4.2. KEVSER SURESİ VE ANLAMI 133
- 4.3. İHLAS SURESİ VE ANLAMI 138
- 4.4. FİL SURESİ VE ANLAMI 143
- 4.5. KUREYŞ SURESİ VE ANLAMI 148
- 4. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları ... 155
- 4. TEMA SONNOTLARI 161

- Sözlük 162
- Kaynakça 167
- Cevap Anahtarları Karekodu 169
- Görsel, Genel Ağ ve E-İçerik Kaynakçası Karekodu 169
- Türkiye'nin Mülki İdare Bölümleri ile Kara ve Deniz Komşuları Haritası 170
- Türk Dünyası Haritası 171

Kitabın dijital kopyalarında "İçindekiler" sayfasındaki başlıklar üzerine tıklayarak ilgili sayfalara, iç sayfalarda da "Tema" isimleri üzerine tıklayarak "İçindekiler" sayfasına ulaşabilirsiniz.

Tema numarası → 1. TEMA

Tema adı → KUR'AN-I KERİM'i TANIYORUM

Tema konu başlıkları → 1.1. Kur'an-ı Kerim Okumanın Önemi
1.2. Kur'an-ı Kerim Okumanın Adabı ve Kültürümüzdeki Yeri
1.3. Kur'an-ı Kerim'den Kavramlar
1.4. Kur'an-ı Kerim'den Bir Dua: İbrahim Suresinin 40-41. Ayetleri

Temanın dijital nüshasına yönlendiren karekod → [QR Code]

Temanın sunusuna yönlendiren karekod → [QR Code]

Tema sonunda öğrenciden beklenenler → Bu temada sizlerden

- Kur'an-ı Kerim okumanın önemine dair bilgi toplamayı,
- Kur'an-ı Kerim okuma adabı ve Kur'an okumanın kültürümüzdeki yeri ile ilgili özertleme yapmayı,
- Kur'an-ı Kerim'de geçen ilah ve ihlas kavramlarını ayırt etmeyi,
- İbrahim suresinin 40-41. ayetlerinde yer alan duaların içeriği ile ilgili Kur'an-ı Kerim meallerine başvurmayı

öğrenmeniz beklenmektedir.

Temaya ait anahtar kavramlar →

Anahtar Kavramlar

- dua
- hatim
- ilah
- ezizleşme
- ihlas
- mukabele

14

15

Kitap genelinde kullanılan karekodları akıllı cihazlarla okutarak ya da kitabın dijital nüshasında karekod üzerine tıklayarak e-içeriklere ulaşabilirsiniz.

KİTAP GENELİNDE KULLANILAN SEMBOLLER VE AÇIKLAMALARI

"Başlarken" alanı

"Konuya Başlarken" alanı

"Kontrol Noktası" alanı

"Farklı Kaydet" alanı

Etkinliğin başladığı yer

Etkinliğin bittiği yer

Bireysel etkinlik

Grup etkinliği

Etkinliğin süresi

Sonraki sayfada devam eden çalışma

Önceki sayfadan devam eden çalışma

Çalışmanın bittiği yer

Rehberli etkinlik

Derse hazırlık ve ön değerlendirme yapılan "Başlarken" alanı

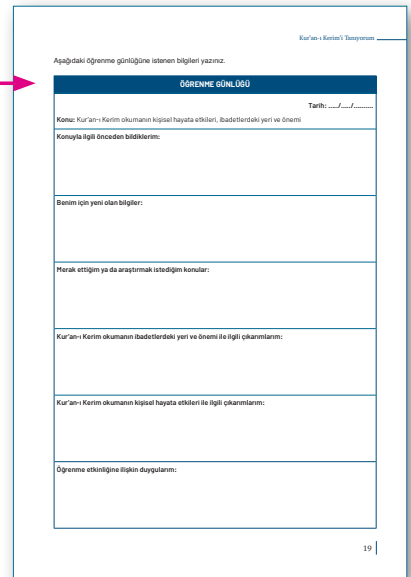
İçeriği destekleyen görseller

Öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçları belirlemek amacıyla hazırlanan ön değerlendirme sorularının yer aldığı bölüm

Desimal sistemle gösterilen tema konu başlığı

Konuların başladığı satır büyük punto harflerle dikkat çekici hâle getirilmiştir.

Metin içinde önemli görülen kelime, kavram, tanım gibi hususların açıklandığı bölüm

Öğrenme hedeflerinin
gerçekleşmesine
yönelik etkinlikler

Etkinliğin değerlendirilmesi için kullanılacak yazı alanı

Öğrencilerin araştırma yaptıktan sonra öğrendiklerini yazması için ayrılan bölüm

[illegible][illegible]

Öğrencilerin ders dışında
hazırlanarak yapacakları etkinlik

Konu sonlarında öğrencilerin öğrenme çıktısı ile ilgili pekiştirme amaçlı çalışma yapabilecekleri bölüm

1. TEMA SONNOTLARI

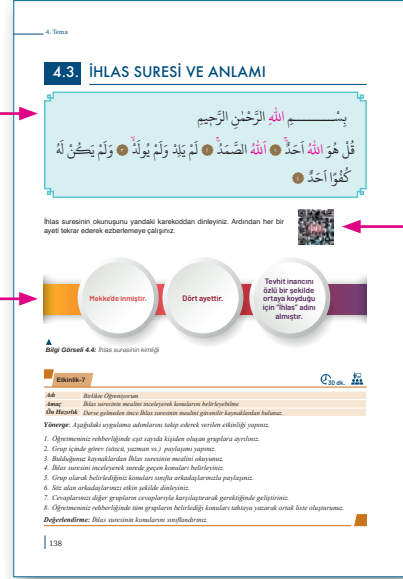
¹ bk. Hic suresi 9. ayet.
² bk. Nemi suresi 32. ayet, Anfal suresi 204. ayet.
³ bk. Fatır suresi 29. ayet.
⁴ Tirmizi, "Fazaili Kur'an", 16.
⁵ Elan Davud, "284", 18.
⁶ Kâsımın vcd., Bihârı ve Tuhuri ve Bâde'ti, 1241.
⁷ Paçeri, Kur'an a Gıy, 136-137.
⁸ Bukari, "Tevhi", 57.
⁹ İbn Mâre, "İsmâ'îlî-İstıfâ", 178.
¹⁰ bk. Aylâre, "Fazaili Kur'an", 1205-634.
¹¹ bk. Çuâk, "Muâfık Celâle'ü Celâle", 16.
¹² bk. Şevet, "Kur'an", 26140-412.
¹³ T. C. Külliye ve Tuhuri Bâkâle'ü "Kıfır" (Fârin 29 Nisan 2004).
¹⁴ Bukari, "İsmâ", 7.
¹⁵ Bâkâ, İslâm Mâle'ü'ü Tuhri, 438.
¹⁶ Çuâk, "Muâfık Celâle'ü Celâle", 17.
¹⁷ bk. Bâkâ, suresi 163. ayet, Taha suresi 14. ayet, Enâm suresi 15. ayet, Kâf suresi 15. ayet, Fârin suresi 63. ayet.
¹⁸ bk. Bâkâ, suresi 163. ayet.
¹⁹ Nâfi suresi 20-22. ayetler.
²⁰ Zümer suresi 3. ayet.
²¹ Çuâk vcd., "Muâfık Celâle'ü Celâle", 31139.
²² Hic suresi 35-42. ayetler.
²³ Müâle, "İsmâ", 34.
²⁴ bk. İbrahim suresi 35-39. ayetler, Hud suresi 71-73. ayetler.
²⁵ bk. Hud suresi 75. ayet.

28

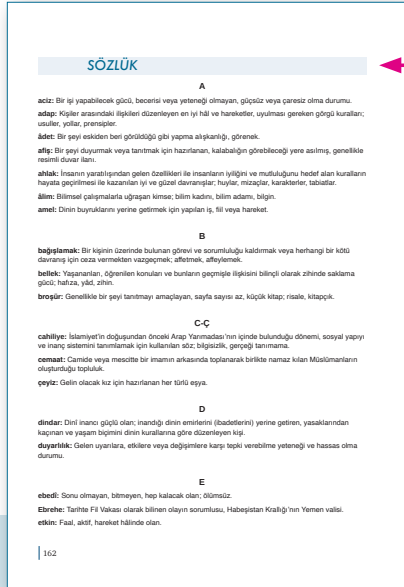
20

Ezberlenecek surenin
Arapçasının yer aldığı bölüm

Surenin kimliği ile ilgili
bilgilerin yer aldığı bölüm

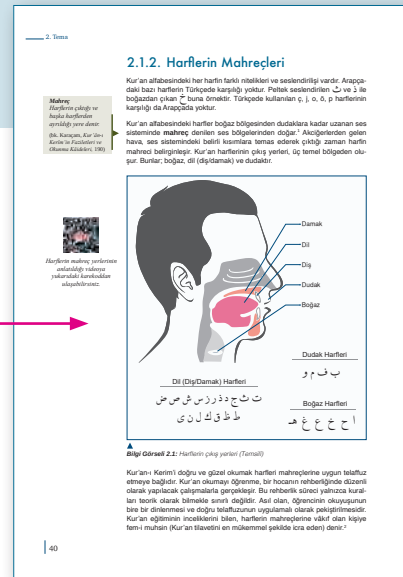

Ezberlenecek
surenin sesli
e-içeriğinin
bulunduğu
bölüm

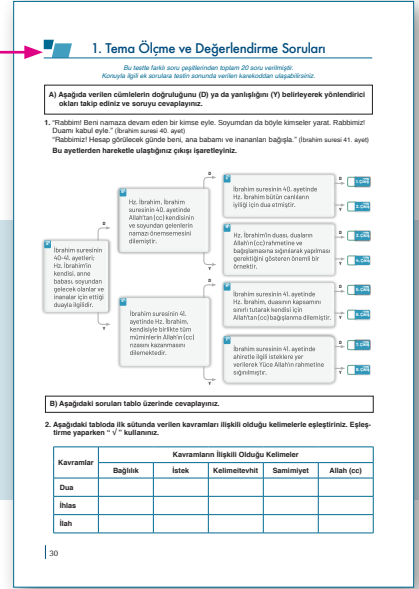
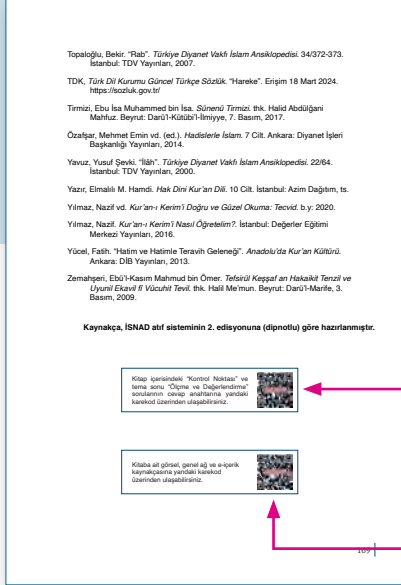

Sözlük bölümü

İçeriği destekleyen ve
tamamlayan bilgi görselleri

Tema sonu ölçme ve değerlendirme bölümü

KISALTMALAR

as	aleyhisselam
b.	bin
bk.	bakınız
cc	cellecelalüh
çev.	çeviren
DİB	Diyanet İşleri Başkanlığı
ed.	editör
haz.	hazırlayan
H.z.	Hazreti
İFAV	İlahiyat Fakültesi Vakfı

öl.	Ölüm tarihi
ra	radiyallahüanh/radiyallahüanha
sav	Sallallahü aleyhi vesellem
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
ts.	tarihsiz
thk.	tahkik eden
vb.	ve benzeri
vd.	ve diğerleri
vs.	vesaire

Kitap genelinde

- Kaynak gösteriminde sonnot sistemi,
- Kısaltmalarda Türk Dil Kurumunun Kısaltmalar Dizini,
- Sure ve ayetlerin anlamları verilirken Diyanet İşleri Başkanlığının <https://kuran.diyanet.gov.tr/> mushaf erişim ağında yer alan Türkiye Diyanet Vakfı, Kur'an Yolu ve Diyanet İşleri Başkanlığı mealleri esas alınmıştır.
- Kullanılan Kur'an-ı Kerim bölümlerinde Diyanet İşleri Başkanlığının hazırladığı Mushaf

esas alınmıştır.

1. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ TANIYORUM

- 1.1. Kur'an-ı Kerim Okumanın Önemi
- 1.2. Kur'an-ı Kerim Okumanın Adabı ve Kültürümüzdeki Yeri
- 1.3. Kur'an-ı Kerim'den Kavramlar
- 1.4. Kur'an-ı Kerim'den Bir Dua: İbrahim Suresinin 40-41. Ayetleri

► Bu temada sizlerden

- Kur'an-ı Kerim okumanın önemine dair bilgi toplamayı,
- Kur'an-ı Kerim okuma adabı ve Kur'an okumanın kültürümüzdeki yeri ile ilgili özetleme yapmayı,
- Kur'an-ı Kerim'de geçen ilah ve ihlas kavramlarını ayırt etmeyi,
- İbrahim suresinin 40-41. ayetlerinde yer alan duaların içeriği ile ilgili Kur'an-ı Kerim meallerine başvurmayı

öğrenmeniz beklenmektedir.

Anahtar Kavramlar

- dua
- hatim
- ilah
- euzübesmele
- ihlas
- mukabele

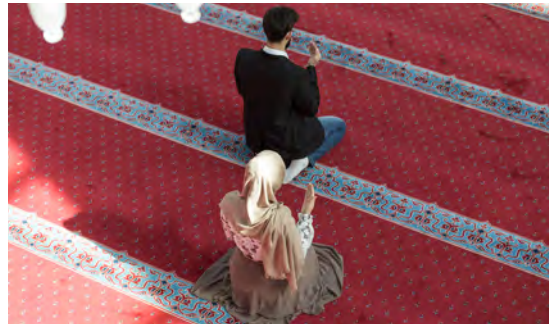
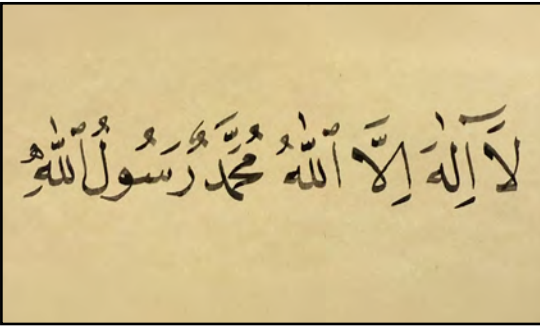
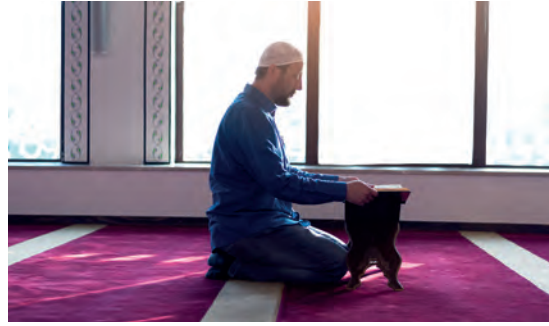

Tema
karekodu

Temanın sunusuna
bu karekod
üzerinden
ulaşabilirsiniz.

Başlarken

Verilen görselleri inceleyerek aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. İnsan, Yüce Allah ile nasıl irtibat kurabilir?
2. Kur'an-ı Kerim okumanın önemi ile ilgili neler biliyorsunuz?
3. Kur'an-ı Kerim, kültürümüzde hangi ortamlarda okunmaktadır? Bilgilerinizi paylaşınız.
4. Kur'an-ı Kerim okumanın adabı ile ilgili neler biliyorsunuz?
5. Kültürümüzde Kur'an-ı Kerim okumaya önem verilmesinin sebepleri neler olabilir?
6. Kelimeitevhitte geçen ilah kavramı hakkında neler biliyorsunuz?
7. Dua etmek neden önemlidir?
8. Hangi durumlarda dua edersiniz?

1.1. KUR'AN-I KERİM OKUMANIN ÖNEMİ

Anlam Köprüsü

Kur'an-ı Kerim, İslam'ın en temel kaynağıdır. Yüce Allah'ın insanlığa gönderdiği son ilahi kitap olan Kur'an-ı Kerim insanlığın yolunu aydınlatır. Kur'an, insan hayatını ilgilendiren konulara yer verir. İnanç, ibadet ve ahlak başta olmak üzere birçok konuda insanlara yol gösterir.

Yandaki karekodda verilen Kur'an-ı Kerim okumanın önemi ile ilgili videodan edindiğiniz bilgileri günlük hayattaki uygulamalarla nasıl ilişkilendirirsiniz? Düşüncelerinizi paylaşınız.

Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah'ın kelmamıdır. İnsanları doğru yola iletmek için indirilmiştir. İsrâ suresinin 9. ayetinde şöyle buyrulur: “**Gerçekten bu Kur'an en doğru yola götürür...**” Kur'an-ı Kerim; insanları dünya ve ahirette mutluluğa ulaştıran, onlara iyiyi ve güzeli gösteren bir hayat rehberidir. O, kendisini “hatırlama ve anma” anlamlarına gelen “zikir” kavramıyla niteler.¹ Bundan dolayı Kur'an okumak, Allah'ı (cc) anmak ve hakikatleri hatırlamaktır.

Kur'an-ı Kerim okumak ve okunurken onu dinlemek Müslümanlara emredilmiştir.² Onu okumak ve dinlemek kişiye sevap kazandırır. Nitekim Yüce Allah, Kur'an okuyan kimselerin tükenmeyecek bir kazanç elde edeceğini buyurur.³ Hz. Peygamber de Kur'an okuyan kimselere verilecek mükâfatla ilgili şöyle buyurur: “*Kim, Kur'an-ı Kerim'den bir harf okursa onun için bir iyilik sevabı vardır. Her bir iyiliğin karşılığı da on sevaptır...*”⁴ Bir başka hadisinde ise şunları ifade eder: “*Bir topluluk; Kur'an okumak ve onu aralarında müzakere etmek için bir araya geldiğinde onlara huzur gelir, Allah'ın (cc) rahmeti onları bürür ve melekler onların etrafını kuşatır...*”⁵

Kur'an-ı Kerim okumak, namaz ibadetinin ana unsurlarından biridir. Namazların her rekâtında Kur'an okunur. Kıyam esnasında Kur'an-ı Kerim'den üç kısa ayet veya bunlarla eşit uzunlukta bir ayet okumak namazın rükünlerindendir⁶ (Görsel 1.1). Bu sebeple Müslüman bir kişinin namaz kılabilmesi için Kur'an-ı Kerim'i öğrenmesi gerekir. Bu doğrultuda Müslümanlar, Kur'an-ı Kerim'i öğrenme ve öğretme konusunda titizlik göstermişlerdir.⁷

Hz. Peygamber, Kur'an-ı Kerim okuma konusunda ilk ve en güzel örnektir. O, Kur'an'ın nasıl okunması gerektiğini Ceb-rail (as) vasıtasıyla Yüce Allah'tan öğrenmiştir. Allah Resulü, Müzzemmil suresinin 4. ayetindeki “... **Kur'an'ı ağır ağır, tane tane oku.**” ilahi emri gereğince onu hakkını vererek okurdu. Kur'an-ı Kerim'i hakkıyla okumak, okuyan kişinin hayatını anlamlı kılar ve onun çevresini etkiler. Hz. Peygamber bu gerçeği şu benzetme ile ifade etmiştir: “*Kur'an okuyan mümin, turunç gibidir; tadı da güzeldir, kokusu da güzeldir...*”⁸

Kur'an-ı Kerim'i sürekli ve düzenli okumak Peygamber Efendimiz'in aksatmadan devam ettiği ve çok önem verdiği bir sünnetidir. Sahabeden Evs bin Huzeyfe (ra), arkadaşlarıyla

Kur'an-ı Kerim

Hz. Muhammed'e (sav) vahiy yoluyla indirilen, Mushaflarda yazılan, mütevatir olarak nakledilen, okunması ibadet olan ve bir benzeri ortaya konulamayan bir kelmadır.

(bk. Demirci, Tefsir Usûlü, 62)

Görsel 1.1: Kur'an-ı Kerim okumak, namaz kılmanın ayrılmaz bir parçasıdır.

Medine’de Peygamberimize misafir oldukları günleri şöyle anlatır: “Allah Resulü, yatsı namazından sonra yanımıza gelir ve bize Mekke’de çektiği sıkıntıları anlatırdı. Bir gece yanımıza her zamankinden geç geldi. ‘Ey Allah’ın Resulü! Yanımıza gelmekte gecikmenizin sebebi nedir?’ deyince o ‘Kur’an’dan her gün okuduğum kadarını bitirmeden çıkmak istemedim.’ buyurdu.”⁹

Etkinlik-1

Adı	Kur’an’dan Hayata
Amaç	Kur’an-ı Kerim okumanın kişisel hayata etkilerini fark edebilme

Yönerge: Aşağıdaki ayet ve hadisten hareketle uygulama adımlarını takip ederek Kur’an-ı Kerim okumanın kişisel hayata etkilerini tartışınız.

1. Aşağıdaki ayet ve hadisi okuyunuz.

- “Müminler o kimselerdir ki Allah’ın adı anıldığında yürekleri titrer, kendilerine Allah’ın ayetleri okunduğunda bu onların imanlarını arttırır. Onlar Rablerine güvenirlere.” (Enfal suresi 2. ayet)
- “Kur’an’ı öğrenin, okuyun ve okutun. Kur’an’ı öğrenen, okuyan ve onun gereğini yapan kimse her tarafa koku yayan güzel koku dolu bir kaba benzer...” (Tirmizi, “Fezailü’l-Kur’an”, 2)

2. Aşağıdaki soruları bireysel olarak düşününüz.

- Bu ayet ve hadiste Kur’an-ı Kerim okumanın insan hayatına hangi etkilerinden söz edilmektedir?
- Kur’an-ı Kerim okumanın insanların duygu ve düşünce dünyasına etkileri nelerdir?
- Verilen ayet ve hadiste belirtilen hususlar, Kur’an-ı Kerim’i okuma konusunda insanlarda nasıl bir duyarlılık oluşturur?

3. Önce ikili, sonra dörtlü ve daha sonra sekizli gruplar oluşturunuz. Oluşturduğunuz yeni gruplarda bir önceki grupta konuyla ilgili öne çıkan fikirleri tartışınız.

4. Tartışmalarınızı size verilen süre içinde gerçekleştiriniz.

5. Ulaştığınız ortak sonuçların sunumunu grup olarak yapınız.

Değerlendirme: Kur’an-ı Kerim okumanın insanın manevi ve ruhsal gelişimine etkileri nelerdir? Bir blog yazısı hazırlayınız.

Yapılan çalışmalar yukarıdaki karekodda verilen dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilecektir.

Yazalım

Kur’an okumanın önemiyle ilgili hadisîşerifler hangi hadis kaynaklarından bulunabilir?

Kur’an-ı Kerim son ilahi kitaptır. Değişmeden günümüze kadar gelmiştir. Mesajları her çağa ve bütün insanlara hitap ederken söz ve anlam güzelliği de gönülleri etkiler. Çünkü o, sözlerin en güzelidir. İnsan, Kur’an-ı Kerim okuduğunda Yüce Allah’ın mesajlarını öğrenerek bilinçlenir. Kur’an okumak, Müslümanların hayatının ayrılmaz bir parçasıdır. Kur’an-ı Kerim okumanın önemiyle ilgili ilk bilgiler yine Kur’an’da bulunur. Hadis kaynaklarının “Fezailü’l-Kur’an” bölümlerinde Kur’an’ın tamamını veya bazı sure ya da ayetlerini öğrenip okuyan, dinleyen ve ezberleyenlerin kazanacağı sevabı vurgulayan hadisîşerifler vardır. Tefsir ve tefsir usulü kaynaklarının “Fezailü’l-Kur’an” bölümlerinde de konuyla ilgili bilgiler yer alır.¹⁰

Aşağıdaki öğrenme günlüğüne istenen bilgileri yazınız.

ÖĞRENME GÜNLÜĞÜ
Tarih: ...../...../.....   Konu: Kur'an-ı Kerim okumanın kişisel hayata etkileri, ibadetlerdeki yeri ve önemi
Konuyla ilgili önceden bildiklerim:
Benim için yeni olan bilgiler:
Merak ettiğim ya da araştırmak istediğim konular:
Kur'an-ı Kerim okumanın ibadetlerdeki yeri ve önemi ile ilgili çıkarımlarım:
Kur'an-ı Kerim okumanın kişisel hayata etkileri ile ilgili çıkarımlarım:
Öğrenme etkinliğine ilişkin duygularım:

Adı	Araştırma
Amaç	Kur'an-ı Kerim okumanın önemi ile ilgili bilgi toplayabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek Kur'an-ı Kerim okumanın önemi ile ilgili bir araştırma yapınız.

1. Aşağıdaki soru üzerinde düşününüz. Kur'an-ı Kerim okumanın önemini ortaya koymak için hangi materyalleri kullanırsınız?
2. Konuya ilişkin bilgilere ulaşabileceğiniz basılı veya dijital tefsir, hadis kaynakları ile ansiklopedileri öğretmeniniz rehberliğinde belirleyiniz.
3. Belirlediğiniz araçları kullanarak Kur'an-ı Kerim okumanın önemi ile ilgili araştırma yapınız.
4. Konu hakkında ulaştığınız bilgileri öğretmeninizin rehberliğinde doğrulayınız.
5. Araştırma sonucunda elde ettiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.
6. Kur'an-ı Kerim okumanın önemi ile ilgili ulaştığınız bilgilerden yararlanarak afiş, broşür, metin veya dijital bir materyal hazırlayarak sınıfta sununuz.

Değerlendirme: Kur'an-ı Kerim'i okumanın önemi ile ilgili öğrendiklerinizi özetleyiniz.

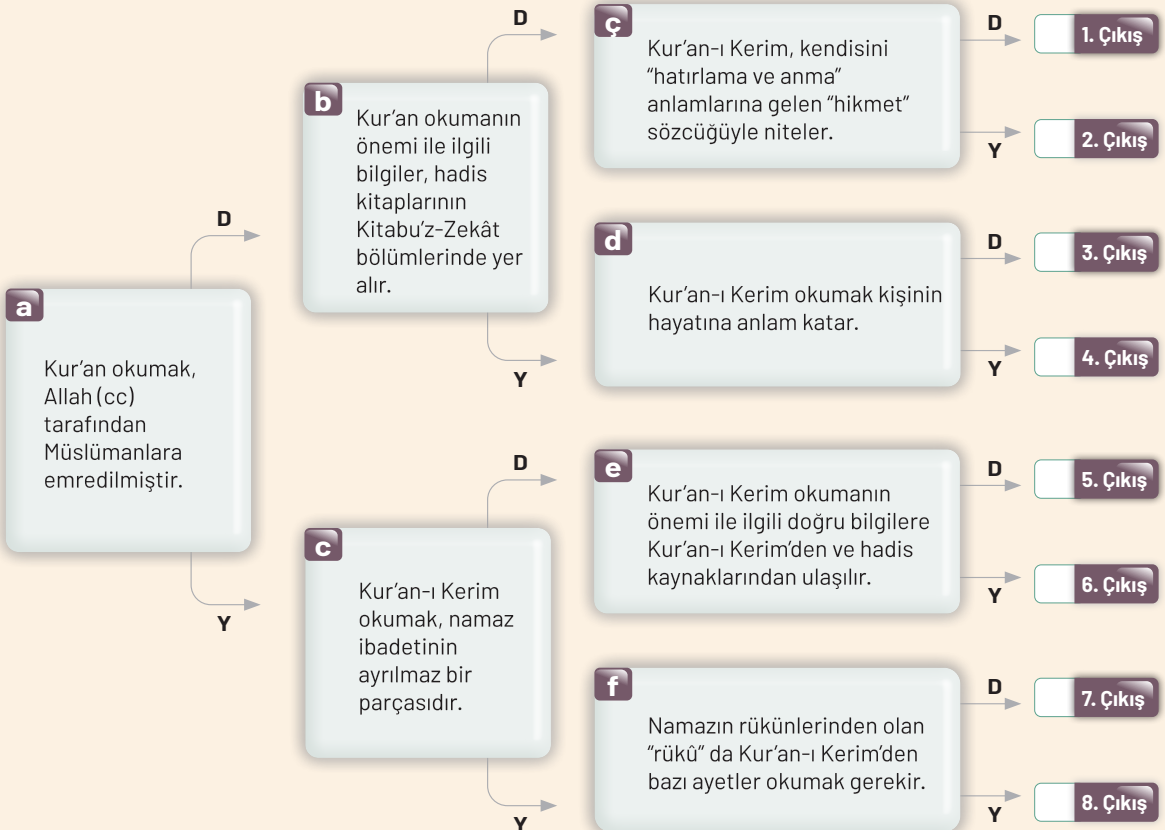

Yapılan çalışmalar yukarıdaki karekoda verilen gözlem formu ile değerlendirilecektir.

Kontrol Noktası-1

Aşağıdaki ifadelerin doğruluğuna (D) veya yanlışlığına (Y) göre yönlendirici okları takip ederek ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

1.2. KUR'AN-I KERİM OKUMANIN ADABI VE KÜLTÜRÜMÜZDEKİ YERİ

Kur'an-ı Kerim'in Müslümanların hayatında özel bir yeri vardır. Kur'an-ı Kerim okumak ve dinlemek sevap kazandıran ibadetlerden biridir. Kur'an öğrenmek, çocukların Kur'an eğitimi almasını sağlamak, hafız ebeveyni olmak birçok ailenin arzuladığı durumlar arasında yer alır. Toplumumuz Kur'an-ı Kerim'e her zaman değer vermiştir. Kültürümüze has bir uygulama olarak Mushaf'ın belden yukarıda tutulmaya çalışılması ve evlenecek kızların çeyizlerinde bir Mushaf bulundurulması ona verilen değeri gösterir.¹¹

Kur'an-ı Kerim, Allah (cc) kelamı olduğu için toplumumuz Kur'an'ı adabına uygun şekilde okumaya gayret eder. Kur'an okuma adabının başında onu ibadet bilinciyle ve abdestli okumak gelir. Kur'an-ı Kerim okumaya **euzübesmele** ile başlanmalı ve okumayı bitirdikten sonra "Sadakallahülażim (Azim olan Allah doğru söyledi.)." denmelidir. Allah'ın (cc) kitabı samimiyetle ve huşu içinde okunmalıdır. Kur'an-ı Kerim, sadece belirli gün ve gecelerde değil düzenli aralıklarla da okunmalıdır. Kur'an-ı Kerim okumanın temel amacı onun ayetlerini düşünmek, anlamak ve yaşamak olmalıdır.¹²

Milletleri ayakta tutan dinamiklerden biri kültürdür. Kültür, geçmişten günümüze uzanan; kendine özgü sanatı, inançları, örf ve âdetleri ile toplumun kimliğini oluşturan yaşayış ve düşünüş tarzıdır.¹³ Kültür, toplumun geçmişi ile geleceği arasında köprü kurar ve toplumu geleceğe hazırlar. Kültürel yapının oluşumunda en belirleyici unsurlardan biri kutsal kitaplardır. Bu doğrultuda Kur'an-ı Kerim, kültürümüzün temellerini şekillendiren en önemli kaynaklardan biridir.

Toplumsal hayatımızın her alanında Kur'an'ın etkisi görülür. Örf ve âdetlerimizde yer alan pek çok uygulama Kur'an ve sünnet temellidir. Doğum, sünnet, asker uğurlaması, nikâh, düğün, cenaze gibi merasimlerde ve kandil gecelerinde Kur'an okunur. Hatim indirmenin kültürümüzde ayrı bir yeri vardır. Hz. Peygamber ile Cebrail (as) arasında gerçekleşen bir uygulamaya dayanan **mukabele ve hatim** geleneği toplumumuzda her yıl ramazan ayında sürdürülür. Hatimle teravîh namazı kılma geleneği halk arasında önemli bir yere sahiptir. Ayrıca şehitlerin ve vefat eden kimselerin ardından da hatimler okunur.¹⁴

Kur'an-ı Kerim, örf ve âdetlerimizi etkilediği gibi kültürün unsurlarından biri olan sanatı da etkilemiştir. Hat sanatı da bunlardan biridir. Hat sanatı, Kur'an alfabesindeki harflerin ve ayetlerin estetik bir şekilde yazılmasıdır (Görsel 1.2). Müslümanların Kur'an-ı Kerim'i güzel yazma çabaları hat sanatının gelişmesine katkıda bulunmuştur. İstanbul, İslam dünyasında hat sanatının merkezi olmuştur. Burada Hafız Osman (öl. 1698), Hamit Aytaç (öl. 1982) gibi birçok ünlü hattat yetişmiştir. Bu durum şu sözlerle ifade edilmiştir: "Kur'an-ı Kerim Hicaz'da nazil oldu, Mısır'da okundu, İstanbul'da yazıldı."¹⁵

Euzübesmele

"Allah'ın rahmetinden kovulup uzaklaştırılan şeytandan (şeytanın şerrinden) Allah'a sığınırım." ve "Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla başlarım." anlamlarına gelen "Eûzü billâhi mineşşeytânirracîm.", "Bismillâhirrahmânirrahîm." cümlelerinin kısaltılmış biçimi.

(bk. Serinsu vd., "euzübesmele", 81)

Mukabele

Kur'an tilavetini iyi bilen kimselerin özellikle ramazan ayında Kur'an-ı Kerim okuması, cemaatin de okunan Kur'an'ı takip etmesi şeklinde gerçekleşen bir okuma biçimi.

Hatim

Kur'an-ı Kerim'i başından sonuna kadar tek başına veya cemaatin huzurunda yüzünden ya da ezberden okuma.

(bk. Serinsu vd., "mukabele", "hatim", 247, 127)

Görsel 1.2

"... Allah bize yeter, O ne güzel vekildir." (Al-i İmran suresi 173. ayet)

Etkinlik-2

30 dk.

Adı	Kavram Haritası Hazırlıyorum
Amaç	Kur'an-ı Kerim okumanın adabı ve kültürümüzdeki yerini özetleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmen rehberliğinde dört grup oluşturunuz.
2. Grup olarak kendi aranızda iş bölümü yapınız (yazıcı, başkan, sözcü vb.).
3. Grup içinde birbirinize sorular sorarak Kur'an-ı Kerim'in kültürümüzde hangi ortamlarda okunduğunu belirleyiniz.
4. Kur'an-ı Kerim'in kültürümüzde okunduğu ortamlarla ilgili bir kavram haritası oluşturunuz.
5. Grup sözcüsü aracılığıyla sunumunuzu yapınız.
6. Yapılan sunumları değerlendirerek gruplar tarafından hazırlanan kavram haritalarını tek bir kavram haritasına dönüştürünüz.
7. Kültürümüzde Kur'an-ı Kerim okunan ortamların toplumsal birlik ve beraberliğe, insanların iletişim ve etkileşimine olan katkısını arkadaşlarınızla tartışınız.

Değerlendirme: Kur'an-ı Kerim okumanın adabı ve kültürümüzdeki yerini özetleyen özlü bir söz yazınız.

Görsel 1.3

"Hafızlık merasimi" kültürümüzde yer etmiş bir gelenektir. Merasim, şehrin büyük bir camisinde velilerin ve halkın katılımıyla gerçekleştirilir. Bir kurra hafızının önderliğinde yapılan bu merasimin sonunda öğrencilere hafızlık belgesi verilir.

Toplumumuzda küçük yaşlardan itibaren Kur'an-ı Kerim'i öğrenme ve okumanın özel bir yeri vardır. Çocuklar Kur'an kursuna veya camiye gönderilerek Kur'an öğrenmeye ve hafızlığa teşvik edilmiştir. Hafızlık müessesesi her dönemde olduğu gibi günümüzde de canlılığını sürdürmektedir (Görsel 1.3). Toplumumuz; hafızlığı Kur'an-ı Kerim'i nesilden nesile aktarmada en sağlam yol, hafızı ise Allah'ın (cc) kelimasını yeryüzünde muhafaza eden kişi olarak görür. Hafız; Kur'an'ı baştan sona ezberleyen, yaşayan ve onu koruyan kimse'dir.¹⁶

Etkinlik-3

Adı	Kur'an-ı Kerim'in Kültürümüzdeki Yeri
Amaç	Dini ve toplumsal değerler konusunda farkındalık oluşturma

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde beş istasyon oluşturunuz.
2. İstasyonlarda sırayla ramazan ayı, kandil geceleri, düğünler, cenaze merasimleri ve asker uğurlama törenlerinde Kur'an-ı Kerim okunmasını, Kur'an'a gösterilen saygıyı ve Kur'an okuma adabını konu edinen "afiş, karikatür, sunum, broşür, duvar gazetesi hazırlama" görevleri yapılacaktır.
3. Her istasyona süreci kontrol edecek bir görevli seçiniz.
4. Size verilen süre içerisinde afiş, karikatür, sunum, broşür, duvar gazetesi hazırlama görevinizi yerine getiriniz.
5. Görevlerinizi yerine getirirken somut davranış örnekleri üzerinden millî ve manevî değerlere duyarlı ve saygılı olunması gerektiğini ön plana çıkarınız.
6. Beşer dakikalık süreniz sona erdiğinde saat yönünde dönerek diğer gruba geçiniz.
7. Yeni istasyonda diğer istasyonun yarım bıraktığı görev üzerinde çalışınız.
8. Süreniz sona erdiğinde tekrar saat yönünde diğer istasyona geçiniz.
9. Tüm istasyonlarda görev alınız ve görevlerinizi tamamlayınız.
10. Ortaya çıkan ürünleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

Değerlendirme: Paylaşılan ürünlerdeki ana tema nedir? Yazınız.

.....

.....

.....

Kontrol Noktası-2

Kur'an-ı Kerim'in Fatiha suresinden Nâs suresine kadar yüzünden ya da ezbere okunmasına hatim denir. Kur'an'ın hatmedilmesi hadislerde "en hayırlı amel" olarak nitelendirilmiştir. Hz. Peygamber, Kur'an'ı hatmeden kişiyi "bir yolculuğa başlayıp bitiren ve tekrar yolculuğa başlayan kimse" olarak nitelendirmiştir (Tirmizi, "Kıraat", 13). Buna göre Kur'an'ı hatmeden kişi ayetler arasında kutlu bir yolculuğa çıkmıştır. Kimi zaman Yusuf'la (as) birlikte kuyudadır, kimi zaman Yunus'la (as) balığın karnında. Kâh Musa (as) ile Rabbine yakarır kâh İbrahim (as) olur, bilge cevaplarıyla tanrılık taslayana şaşırtır. Bu yolculuk o kadar kutludur ki okunan her ayette tüyler diken dikendir, gönüllerde derin bir saygı vardır.

(bk. Yücel, "Hatim ve Hatimle Teravih Geleneği", 36-37)

Verilen metne göre aşağıdaki yargılardan hangilerine ulaşılabileceğini kutucuklara işaretleyiniz.

- ☐ I. Kur'an-ı Kerim okumak onun anlam dünyasında sefere çıkmaktır.
- ☐ II. Hatim, kültürümüzde hafızlar tarafından sürdürülen bir gelenektir.
- ☐ III. Hatim indirmek, İslam'ın temel kaynaklarında övülmüştür.
- ☐ IV. Kur'an-ı Kerim okumak insanların duygu durumlarını etkiler.
- ☐ V. Kur'an okumak, insanın Allah (cc) ile iletişim yollarından biridir.

1.3. KUR'AN-I KERİM'DEN KAVRAMLAR

1.3.1. İlah

İlah

Sözlükte “tanrı” manasına gelen ilah; tapınılan, yüceliği karşısında hayrete düşülen, gönülden bağlanılıp sığınılan ve duyularla idrak edilemeyen varlığı ifade eder.

(bk. Yavuz, “İlâh”, 22/64)

İlah kavramı, Kur'an-ı Kerim'de hem Yüce Allah'ı hem de insanların O'ndan başka taptıkları varlıkları ifade etmek için kullanılmıştır.¹⁷ Örneğin Casiye suresinin 23. ayetinde geçen “**Heva ve hevesini ilah edinen kimseyi gör-dün mü?..**” ifadesi insanların arzularını tanrı edinmesine işaret etmektedir. Kur'an-ı Kerim, insanları yalnızca Allah'ı (cc) ilah kabul etmeye çağırır.¹⁸ Kelimeitevhitteki “Lâ ilâhe illallah (Allah'tan başka ilah yoktur.)” ifadesi, bu gerçeği dile getirir. Kasas suresinin 88. ayetinde “**Allah ile birlikte başka bir ilaha yalvarma. O'ndan başka ilah yoktur...**” buyrulur ve yalnızca Allah'a (cc) tapınılması gerektiği vurgulanmıştır. Kur'an-ı Kerim, insanların Allah (cc) dışında taptıkları varlıkların yaratılmış ve aciz olduklarını dile getirerek onların ilah olamayacağını ortaya koyar. Bu durum Nahl suresinde şöyle ifade edilmiştir: “**Onların Allah'ın dışında taptıkları varlıklar hiçbir şey yaratamazlar, onların kendileri yaratılmıştır. Onlar canlı değil ölüdürler, insanların ne zaman diriltileceklerini bilmezler. Sizin tanrınız bir tek tanrıdır...**”¹⁹

Yüce Allah'tan başka bir ilah olmadığını kabul etmek iman esaslarından biridir. Müslümanlar yalnızca Allah'ı (cc) ilah olarak tanır ve hayatlarını bu gerçeğe göre yaşarlar. Kur'an-ı Kerim'de Müslümanların samimiyetle Allah'a (cc) yönelmeleri ve ibadetlerini yalnızca O'nun için yapmaları emredilir. Bu durum şu ayette açıklanmaktadır: “**Bilinmeli ki halis dindarlık yalnız Allah için olanıdır. Allah'tan başka şeyleri kendilerine koruyucu kabul edenler -ki 'sadece bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye onlara tapıyoruz.' diyorlar- ayrılığa düştükleri konularda Allah onların arasında hükmünü verecektir...**”²⁰

1.3.2. İhlas

İhlas

Sözlükte duru, saf, katıksız olma gibi anlamlara gelen ihlas; kulun fiil ve ibadetlerinde sadece Allah'ın (cc) rızasını gözetmesi, gösterişten uzak durmasıdır.

(bk. Özağar vd., Hadislerle İslam, 3/139)

İhlas kavramı Kur'an-ı Kerim'de çoğunlukla “dini sadece Allah'a (cc) has kılma” ve “Allah'a (cc) samimi bir inanç ve bağlılık” anlamlarında kullanılmıştır. Örneğin Araf suresinin 29. ayetinde “**De ki Rabbim adaleti emretti. Her secde yerinde yüzlerinizi O'na doğrultun. Dini Allah'a has kılarak O'na ibadet edin...**” buyrulmuştur. Kur'an'da itaat ve kulluğun Allah Teala'ya yapılması gerektiğine vurgu yapılmıştır. Buna göre ihlas, samimi bir kalple Yüce Allah'a yönelip iman etmek ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmamaktır.²¹ İmanda samimiyet, insanı manevi anlamda güçlü kılarak ayakta tutar. Kur'an-ı Kerim'de samimiyete dayalı güçlü bir imana sahip olan kimseleri şeytanın dahi yoldan çıkaramayacağı Hicr suresinde şöyle ifade edilmiştir: “**İblis, 'Rabbim!.. Ant olsun ki yeryüzünde fenalıkları onlara güzel göstereceğim; halis kıldığın kulların bir yana, onların hepsini saptıracağım.' dedi.**”²²

Fatiha suresinin 5. ayetinde bulunan ve her namazda okunan “**(Rabbimiz!) Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz.**” ayeti kullukta samimiyetle Yüce Allah'a yönelmeyi ifade eder. Zümer suresinin 2. ayetinde ise Yüce Allah'a içten bir bağlılıkla ibadet edilmesi istenerek şöyle buyrulur: “**Biz bu kitabı sana gerçeğin bilgisi olarak indirdik, öyleyse içten bir inanç ve bağlılık göstererek sadece Allah'a ibadet et.**” Allah (cc) katında amellere değer kazandıran şey ihlastır. İnsanların Allah (cc) katındaki kıymeti, dış görünüşlerine, soylarına veya mal varlıklarına göre değil niyetlerinin samimiyetine ve işledikleri amellere göredir. Bu konuda Hz. Peygamber “**Allah sizin suretlerinize ve mallarınıza bakmaz ancak kalplerinize ve amellerinize bakar.**”²³ buyurarak bu gerçeği ifade etmiştir.

Etkinlik-4

30 dk.

Adı Kavramların İzinde

Amaç Kur'an-ı Kerim'de geçen ilah ve ihlas kavramlarını ayırt edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmen rehberliğinde iki grup oluşturarak birer grup sözcüsü seçiniz.
2. Birinci grup olarak ilah kavramını, ikinci grup olarak ihlas kavramını inceleyiniz.
3. Diyanet İşleri Başkanlığının matbu veya genel ağ adresinde yer alan meallerinden faydalanarak ilah ve ihlas kavramları ile ilgili ayetleri bulunuz, bu ayetlerde geçen kavramları tespit ediniz.

İlah kavramının geçtiği ayetler	İhlas kavramının geçtiği ayetler

4. İlah ve ihlas kavramlarının dinî ilimlerdeki yeri ve önemini araştırınız.
5. Grup olarak çalıştığınız kavramla ilgili bölümü aşağıdaki tabloda doldurunuz ve kavramları ilişkili olduğu alana göre etiketleyiniz.

Özellik/Kriter	İlah	İhlas
Tanımı		
Önemi		
İlgili olduğu dinî ilim dalı		
Yakın anlamlı diğer kavramlar		

6. Elde ettiğiniz bilgileri grup sözcüsü aracılığıyla sınıf arkadaşlarınıza sununuz.

Değerlendirme: Allah (cc), ibadet, ilah, ihlas, kulluk, rab, rıza kavramlarını/kelimelerini seçerek cümleler yazınız.

.....

.....

Kontrol Noktası-3

Müslüman, söz ve davranışlarında Allah'ın (cc) rızasını gözetken kimsedir. Bu sebeple yaptığı işleri samimiyetle yerine getirmeye özen gösterir. Müslüman olmanın ilk şartı Allah'tan (cc) başka ilah olmadığını kabul etmektir. Ancak bunun sözde kalmaması, içselleştirilerek hayatın her alanında kendisini göstermesi gerekir. Bu durumu anlatan bir olayda bir adam Hz. Peygamber'e gelerek "Şöhret ve ganimet elde etmek için savaştan kimse hakkında ne buyurursunuz?" diye sorar. Resulullah "Onun için hiçbir şey yoktur." der. Adam sorusunu üç defa tekrarladı. Resulullah da her defasında aynı cevabı verir ve sonunda şöyle buyurur: "... Allah, ancak samimiyetle sadece kendisi için ve rızası gözetilerek yapılan ameli kabul eder."

(Nesai, "Cihad", 24)

Metne göre Yüce Allah'ın ilahlığını kabul eden bir Müslüman yaptığı işlerdeki tutumu nasıl olmalıdır?

.....

.....

1.4. KUR'AN-I KERİM'DEN BİR DUA: İBRAHİM SURESİNİN 40-41. AYETLERİ

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤٠﴾
رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٤١﴾

Yukarıda verilen İbrahim suresinin 40-41. ayetlerinin mealini Diyanet İşleri Başkanlığının matbu veya Kur'an meallerinin yayınlandığı resmî genel ağda yer alan meallerden bularak boşluğa yazınız.

Dua

Çağırarak, istemek ve yardım talep etmek anlamlarına gelir. Kulun Allah'ın (cc) yüceliği karşısında aczini kabul ederek sevgi ve saygı duyguları içinde O'nun lütfunu ve yardımını istemesidir.

(bk. Cilacı, "Dua", 9/529)

İbrahim suresinin 40-41. ayetlerinde Hz. İbrahim'in kendisi, anne-babası ve soyundan gelecekler için ettiği **dua** yer almaktadır. Yaşlılığına rağmen çocuk sahibi olan Hz. İbrahim, Allah'ın (cc) ona Hz. İsmail ve Hz. İshak'ı evlat olarak bahşetmesini lütuf olarak görür. Kendisine verilen nimetlere karşılık Rabbine dua eder.²⁴

Bağlantı Noktası

Dua etmek insanın ihtiyaçlarını, beklentilerini ve duygusal durumlarını sözlü veya içsel bir yönelişle Rabbine ifade etme yoludur. Bu yönüyle dua yalnızca ibadet değil, insanın anlam arayışının bir parçasıdır. İslam inancında dua, Allah'a (cc) ibadet etmenin bir şekli olup kulun Rabbi ile sürekli bir biçimde irtibat kurma yoludur. Hz. Peygamber dua ile ilgili "Dua ibadetin özüdür." (Tirmizi, "Deavat", 1) buyurarak bu ibadetin önemine dikkat çekmiştir. Müslümanlar; günlük hayatta zorluklarla karşılaştıklarında Allah'a (cc) sığınarak, mutlu anlarında ise şükrederek dua ederler.

İbrahim suresinin 40. ayetinde Hz. İbrahim, Yüce Allah'tan kendisinin ve soyundan gelenlerin namazı devamlı kılan kimselerden olmasını istemektedir. İslam dininde önemli bir ibadet olan namaz, müminlerin Allah'ın (cc) rahmetine erişmelerine vesile olur. Hz. İbrahim'in duasında soyundan gelecekleri anması, onun soyundan gelen kimselerin ibadet şuuruyla hareket etmelerini umduğunu göstermektedir. Bu ayet, Hz. İbrahim'in gelecek nesiller ve ailesi için endişelenen, sorumluluk sahibi bir kimse olduğunu ortaya koymaktadır. Bu dua ayrıca, nesillerin korunmasının onlara dinî değerlerin kazandırılmasıyla sağlanabileceğini gösteren bir örnektir.

İbrahim suresinin 41. ayetinde ise Hz. İbrahim; Allah'tan (cc) hesap gününde kendisini, anne-babasını ve tüm müminleri bağışlamasını istemektedir. Duasında ailesiyle tüm müminleri anması, Hz. İbrahim'in başkalarına olan sevgi ve merhametini gösterir.²⁵

Bu ayet, ayrıca bir müminin dualarını sadece kendisiyle sınırlamaması gerektiğine güzel bir örnektir. Ailemiz, yakınlarımız ve müminler için dua etmek onlara olan sevgimizi göstermenin yollarından biridir. Aynı zamanda bu ayet, kıyamet gününde müminlerin karşılaşabilecekleri zorlukların üstesinden Allah'ın (cc) rahmetine ve bağışlamasına sığınarak kurtulabileceklerine işaret etmektedir. Bu sebeple Allah'ın (cc) lütuf ve rahmetine ulaşabilmek için dua ederek günahlardan bağışlanmayı dilemek önem taşımaktadır.

Etkinlik-5

30 dk.

Adı	Konuşan Halkalar
Amaç	İbrahim suresinin 40-41. ayetlerinde yer alan duaları anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmen rehberliğinde altı kişilik gruplar oluşturarak birer grup sözcüsü seçiniz.
2. Grup üyeleri olarak birbirinizi görecektir şekilde oturunuz.
3. Aşağıda verilen ayet meallerini okuyunuz.
"Rabbim! Beni namaza devam eden bir kimse eyle. Soyumdan da böyle kimseler yarat. Rabbimiz! Duamı kabul eyle. Rabbimiz! Hesap görülecek günde beni, ana babamı ve inananları bağışla." (İbrahim suresi 40-41. ayetler)
4. Verilen ayetlerden hareketle aşağıdaki sorularla ilgili tüm grubunuzdaki arkadaşlarınızın görüşlerini alınız.
a) Ayetlerdeki dualar kim tarafından, hangi amaçla ve hangi bağlamda edilmiştir?
b) Bu ayetlerde yer alan konular nelerdir? Bu konuları nasıl sınıflandırabilirsiniz?
c) Verilen ayetlerin içeriğinden hareketle hangi çıkarımlarda bulunulabilir?
5. İbrahim suresinin 40-41. ayetlerinden hareketle kendiniz, yakınlarınız, sevdikleriniz, ülkeniz ve bütün inananlar için bir dua metni oluşturunuz.
6. Ayetle ilgili sorulan sorulara verdiğiniz cevapları ve oluşturduğunuz dua metinlerini sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.
7. Sınıf arkadaşlarınızın paylaştığı cevaplar ve dua metinleriyle ilgili düşüncelerinizi paylaşınız.

Değerlendirme: Başkaları için dua etmenin toplumsal huzur ve barışa katkıları nelerdir? Kısaca yazınız.

.....

.....

Kontrol Noktası-4

"Rabbim! Beni namaza devam eden bir kimse eyle. Soyumdan da böyle kimseler yarat. Rabbimiz! Duamı kabul eyle. Rabbimiz! Hesap görülecek günde beni, ana babamı ve inananları bağışla."

(İbrahim suresi 40-41. ayetler)

Bu ayetlere göre aşağıdaki yargılardan hangilerine ulaşılabileceğini kutucuklara işaretleyiniz.

- ☐ I. Hz. İbrahim dua ederek Allah'ın (cc) rahmetini ve lütfunu istemiştir.
- ☐ II. Hz. İbrahim, duasında Allah'a (cc) olan bağlılığını ve güvenini ifade etmiştir.
- ☐ III. Dualarda aileye, yakınlar ve tüm müminlere yer verilmelidir.
- ☐ IV. Hata ve günahların bağışlanması için dua etmek yeterlidir.
- ☐ V. Gelecek nesiller için edilen dualar, onların doğru yolu bulması ümidini taşır.
- ☐ VI. Dualar, ihtiyaçların ve pişmanlığın ifade edilmesiyle sınırlandırılmalıdır.

PERFORMANS GÖREVİ

Amaç	Görev/Rol	Ürün	Değerlendirme Ölçütleri	Beceriler
- Kur'an-ı Kerim'de geçen ilah ve ihlas kavramlarını ayırt edebilme - İbrahim suresinin 40-41. ayetlerinde yer alan duaların içeriği ile ilgili Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme	Bu çalışmadaki göreviniz iman, ibadet ve ahlak bütünlüğünü; ilah ve ihlas kavramlarını kendi cümlelerinizle ifade etmektir. Kur'an mealinden bulduğunuz Hz. İbrahim'in duasının konusunu belirleyerek bu duanın ilah ve ihlas kavramlarıyla ilişkisine dair çıkarım yapmaktır.	Yalnızca Allah'ı (cc) ilah edinmeyi, amellerde gösteriştten uzak durmayı ve bu amelleri yaparken samimi olmayı anlatan yazılı veya görsel bir sunum hazırlayınız.	Ortaya koyduğunuz ürün aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir: - Araştırma süreci (En az iki farklı güvenilir kaynaktan araştırma yapıp veri toplanmalı.) - Doğruluk (Sunumda verilen bilgiler geçerli ve güvenilir olmalı.) - İlişki kurma (Konular arasında bağlantı kurulmalı.) - Sunma (Seviyeye uygun, açık, anlaşılır ve akıcı bir dil kullanılmalı.)	- Dinî Kavramları Ayırt Etme - Kur'an-ı Kerim Meallerine Başvurma

Yönerge: Bu performans görevini hazırlarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- Bir çalışma planı hazırlayınız.
- Çalışmanızda kitap, dergi, makale, ansiklopedi, genel ağ gibi kaynaklardan yararlanabilirsiniz.
- Çalışmanızda faydalandığınız kaynakların isimlerine yer vermelisiniz.
- Konuyu ele alırken sınırları iyi belirlemeli, konu dışına çıkmamalısınız.
- Konuyu araştırma, inceleme ve yorumlama yoluyla ele almalısınız.
- Çalışmada görsel kullanabilirsiniz.
- Sunum içeriğini oluştururken günlük hayattan örneklerle yer verebilirsiniz.

Değerlendirme: Bu çalışma, aşağıdaki karekodlarda verilen dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilecektir.

Dereceli Puanlama
Anahtarı

Öz Değerlendirme
Formu

Farklı Kaydet

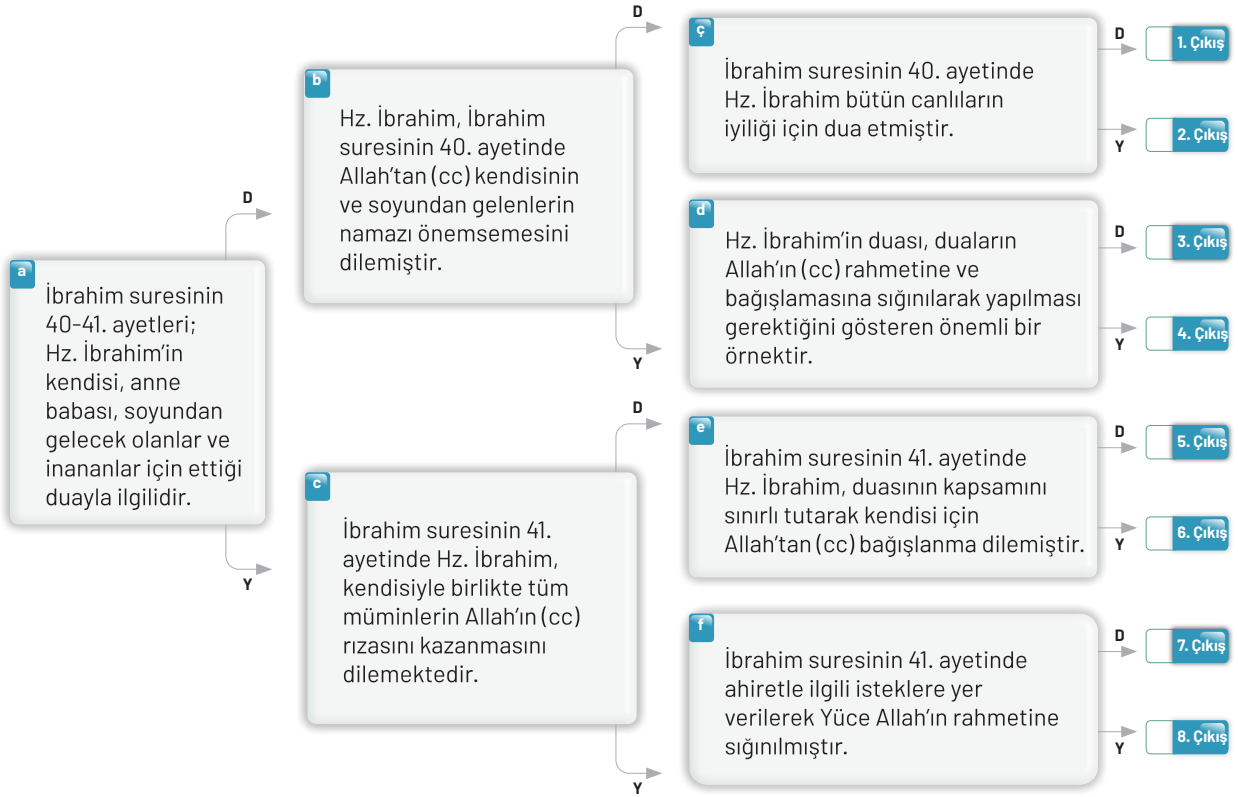
Bu temada öğrendiğiniz bilgileri aşağıdaki alana hatırlayabileceğiniz şekilde not alabilirsiniz.

1. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları

Bu testte farklı soru çeşitlerinden toplam 20 soru verilmiştir.
Konuyla ilgili ek sorulara testin sonunda verilen karekoddan ulaşabilirsiniz.

A) Aşağıda verilen cümlelerin doğruluğunu (D) ya da yanlışlığını (Y) belirleyerek yönlendirici okları takip ediniz ve soruyu cevaplayınız.

1. “Rabbim! Beni namaza devam eden bir kimse eyle. Soyumdan da böyle kimseler yarat. Rabbimiz! Duamı kabul eyle.” (İbrahim suresi 40. ayet)
“Rabbimiz! Hesap görülecek günde beni, ana babamı ve inananları bağışla.” (İbrahim suresi 41. ayet)
Bu ayetlerden hareketle ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

B) Aşağıdaki soruları tablo üzerinde cevaplayınız.

2. Aşağıdaki tabloda ilk sütunda verilen kavramları ilişkili olduğu kelimelerle eşleştiriniz. Eşleştirme yaparken “√” kullanınız.

Kavramlar	Kavramların İlişkili Olduğu Kelimeler				
	Bağlılık	İstek	Kelimeitevhit	Samimiyet	Allah (cc)
Dua					
İhlas					
İlah					

3. Aşağıdaki tabloda I numaralı sütuna “ihlas” kavramıyla ilgili aklınıza gelen kelimeler, II numaralı sütuna bu kelimelerle ilgili cümleler yazınız.

	I	II
ihlas		
ihlas		
ihlas		
ihlas		
ihlas		

C) Aşağıdaki kutucuklarda “Kur’an-ı Kerim okumanın kültürümüzdeki yeri” ile ilgili bazı kavramlar verilmiştir. Soruları kutucuklardaki harfleri kullanarak cevaplayınız. Aynı kutucuğu birden fazla soru için kullanabilirsiniz.

a	asker uğurlaması	b	aşırışerif	c	cenaze merasimi
ç	düğün	d	hatim	e	hatimle teravih namazı
f	kandil geceleri	g	kıraat	ğ	mukabele

4. Hangileri Kur’an-ı Kerim’in okunma biçimleridir?

.....

5. Hangileri kültürümüzde Kur’an-ı Kerim’in okunduğu durumlardır?

.....

6. Hangileri özellikle ramazan ayı ile ilişkilidir?

.....

7. Hangisi namazda Kur’an okumayı ifade eder?

.....

Ç) Aşağıdaki soruların cevaplarını altlarında bırakılan boşluklara yazınız.

8. “Nefsinin arzusunu ilah edinen, Allah’ın; (hâlini) bildiği için saptırdığı ve kulağını ve kalbini mühürlediği, gözüne de perde çektiği kimseyi gördün mü? Şimdi onu Allah’tan başka kim doğru yola eristirebilir? Hâlâ düşünüp ibret almayacak mısınız?” (Casiye suresi 23. ayet)

Bu ayetten hareketle ilah kavramını yorumlayınız.

.....

.....

9. Kur’an-ı Kerim okumanın önemiyle ilgili bilgi toplamak için hangi kaynaklara müracaat edilmelidir?

.....

.....

10. “Kim hiçbir ortağı olmayan, tek olan Allah’a ihlasla ibadet ederek, namazı dosdoğru kılarak, zekâtı vererek dünyadan ayrılırsa Allah kendisinden razı olduğu hâlde ölmüş olur.” (İbni Mace, “Sünnet”, 9)

Bu hadisîşeriften hareketle ihlas kavramını açıklayınız.

.....

.....

11. “Temim Dari (ra) anlatıyor: Hz. Peygamber ‘Din samimiyettir.’ buyurdu. Biz ‘Kime karşı?’ deyince o, ‘Allah’a (cc), O’nun kitabına, resulüne, Müslümanların idarecilerine ve bütün Müslümanlara.’ buyurdu.” (Müslim, “İman”, 95)

Bu hadisîşeriften hareketle Allah’a (cc) samimiyetle yaklaşmayı ifade eden kavramı yazınız.

.....

- 12-15. soruları aşağıdaki ayetlere göre cevaplayınız.

“Rabbim! Beni namaza devam eden bir kimse eyle. Soyumdan da böyle kimseler yarat. Rabbimiz! Duamı kabul eyle. Rabbimiz! Hesap görülecek günde beni, ana babamı ve inananları bağışla.” (İbrahim suresi 40-41. ayetler)

12. Bu dua kim tarafından edilmiştir?

.....

13. Bu dua hangi konularla ilgilidir?

.....

14. Bu duada ifade edilen duygular hangi kavramlarla ilişkilendirilebilir?

.....

15. Bu duada hangi isteklere yer verilmiştir?

.....

16 ve 17. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Dil, edebiyat, sanat, mimari gibi kültürün birçok unsurunda Kur'an-ı Kerim'in ve hadislerin etkisi vardır. Bu etkiler; bazen çocuklara verilen isimlerde, bazen atasözleri ve deyimlerde, bazen de duvarları süsleyen tablolarla görülür. Toplumsal hayatın birçok alanında Kur'an-ı Kerim okuma konusunda titizlik gösterilir. Çocukların doğumunda, asker uğurlamasında, nikâh ve cenaze törenlerinde Kur'an-ı Kerim okunur. Müslüman toplumlarda aile ve evlilik kurumuna büyük önem verilir. Düğün ve nikâh törenlerinde yeni bir yuvanın temeli atılır, kurulan bu yuvanın huzur ve mutluluğu için Kur'an okunarak dua edilir. Çünkü Kur'an-ı Kerim; insanlara öğüt, şifa ve rahmet olarak gönderilmiştir. Ebedî hayata uğurlanan yakınlarımız için yapılabilecek en güzel işlerden biri Kur'an okumaktır. Kur'an okumak, vefat eden kimselerin geride kalan yakınları için de huzur ve teselli kaynağıdır. Kur'an-ı Kerim, insanlara sevdiklerinin ölümü karşısında sabırlı olmayı öğretir. Müslümanlar, kaybettikleri yakınları için dua ederek Allah'tan (cc) onların başışlanmalarını dilemiş olurlar.

16. Bu metinden hareketle Kur'an-ı Kerim'in kültürümüzde hangi alanlarda etkisinin olduğunu yazınız.

.....

17. Bu metinden hareketle Kur'an-ı Kerim okumanın kültürümüzdeki yerini özetleyiniz.

.....

.....

.....

D) Aşağıdaki soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

18. Kur'an-ı Kerim okumanın önemi ile ilgili araştırma yapan bir öğrenci

- I. Konu ile ilgili bilgileri bulmak
- II. Bilgilerin doğruluğunu kontrol etmek
- III. Bilgiye ulaşmak için araç belirlemek
- IV. Ulaşılan bilgileri kaydetmek

işlem basamaklarından hangilerini sırasıyla yerine getirmelidir?

A) I, II, IV ve III

B) I, III, IV ve II

C) II, I, III ve IV

D) II, III, I ve IV

E) III, I, II ve IV

19. Aşağıda “Kur’an-ı Kerim Okumanın Kültürümüzdeki Yeri” başlıklı bir şemaya yer verilmiştir.

Kur’an-ı Kerim Okumanın Kültürümüzdeki Yeri

- 1 Kur’an okumak ve çocuklarının erken yaşlarda Kur’an eğitimi almasını sağlamak, birçok ailenin en temel hedefleri arasında yer alır.
- 2 Halkımız, vefat eden kimselerin ve şehitlerin ardından hatim indirmeye rağbet gösterir.
- 3 Nikâh ve düğün törenlerinde kurulacak yuvanın huzur ve mutluluğu için Kur’an okunarak dua edilir.
- 4

Bu şemada boş bırakılan yere aşağıdaki cümlelerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kur’an-ı Kerim’de ve Hz. Peygamber’in hadislerinde Kur’an okuyan kişinin sevap kazanacağı açıklanır.
- B) İlmihâl kitaplarında her Müslüman’ın namaz kılabilmek için Kur’an-ı Kerim okumayı öğrenmesi gerektiği belirtilmiştir.
- C) Okunan Kur’an’ı edele dinlemek ve ona saygı göstermek yaygın bir davranıştır.
- D) Müslümanlar, İslam’ın ilk dönemlerinde Kur’an-ı Kerim okuma konusunda titizlik göstermişlerdir.
- E) Kur’an-ı Kerim’de insanların Allah (cc) dışında taptıkları varlıkların aciz oldukları ifade edilir.

20. Aşağıdaki tabloda ihlas ve riya kavramlarıyla ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

	Açıklamalar	İhlas	Riya
I.	Kardeşim camideyken etrafındaki insanlar “Ne kadar çok ibadet ediyor.” desinler düşüncesiyle nafile namaz kıldı.		
II.	Dilek, harçlıklarından biriktirdiği bir miktar parayı kimseye söylemeden ihtiyaç sahibi bir kimseye verdi.		
III.	Arkadaşım, sosyal medyada daha çok beğeni almak amacıyla sokak hayvanları için yaptığı iyiliklerin görsellerini paylaştı.		
IV.	Nermin, gece herkesin uyuduğu sırada nafile namaz kıldı.		

Tablodaki açıklamalar ve kavramlar ilişkilendirildiğinde doğru işaretleme aşağıdakilerden hangisidir?

A)

	İhlas	Riya
I.	✓	
II.		✓
III.		✓
IV.		✓

B)

	İhlas	Riya
I.	✓	
II.	✓	
III.		✓
IV.	✓	

C)

	İhlas	Riya
I.	✓	
II.	✓	
III.		✓
IV.		✓

D)

	İhlas	Riya
I.		✓
II.	✓	
III.		✓
IV.	✓	

E)

	İhlas	Riya
I.		✓
II.		✓
III.	✓	
IV.	✓	

Tema ile ilgili daha fazla soruya yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

1. TEMA SONNOTLARI

- ¹ bk. Hicr suresi 9. ayet.
- ² bk. Neml suresi 92. ayet, Araf suresi 204. ayet.
- ³ bk. Fatır suresi 29. ayet.
- ⁴ Tirmizi, “Fezaiü'l-Kur'an”, 16.
- ⁵ Ebu Davud, “Zikir”, 38.
- ⁶ Karaman vd., *İlmihal İ İman ve İbadetler*, I/241.
- ⁷ Paçacı, *Kur'an'a Giriş*, 136-137.
- ⁸ Buhari, “Tevhit”, 57.
- ⁹ İbni Mace, “İkametü's-Salat”, 178.
- ¹⁰ bk. Aydemir, “Fezailü'l-Kur'an”, 12/532-534.
- ¹¹ bk. Çollak, “Hafızlık Geleneği Üzerine”, 16.
- ¹² bk. Şener, “Kur'an”, 26 /409-412.
- ¹³ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, “Kültür” (Erişim 29 Nisan 2024).
- ¹⁴ Buhari, “Savm”, 7.
- ¹⁵ Baltacı, *İslâm Medeniyeti Tarihi*, 438.
- ¹⁶ Çollak, “Hafızlık Geleneği Üzerine”, 17.
- ¹⁷ bk. Bakara suresi 163. ayet, Taha suresi 14. ayet, Enam suresi 19. ayet, Kehf suresi 15. ayet, Furkan suresi 43. ayet.
- ¹⁸ bk. Bakara suresi 163. ayet.
- ¹⁹ Nahl suresi 20-22. ayetler.
- ²⁰ Zümer suresi 3. ayet.
- ²¹ Özaşar vd., *Hadislerle İslam*, 3/139.
- ²² Hicr suresi 39-40. ayetler.
- ²³ Müslim, “Birr”, 34.
- ²⁴ bk. İbrahim suresi 35-39. ayetler, Hud suresi 71-73. ayetler.
- ²⁵ bk. Hud suresi 75. ayet.

2. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA KURALLARI: KUR'AN OKUMAYA GİRİŞ

- 2.1. Harfler ve Özellikleri
- 2.2. Harflerin Okunuşu
- 2.3. Okunuşla İlgili Özel Durumlar
- 2.4. Med (uzatma) Çeşitleri

► Bu temada sizlerden

- Harfleri,
  - Harflerin okunuşlarını,
  - Okunuşla ilgili özel durumları,
  - Med (uzatma) çeşitlerini telaffuz etmeyi
- öğrenmeniz beklenmektedir.

Anahtar Kavramlar

- hareke
- kamerî harf
- med
- tecvit
- hurufimukattaa
- mahreç
- şemsî harf

Tema
karekodu

Temanın sunusuna
bu karekod
üzerinden
ulaşabilirsiniz.

Başlarken

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ

اللَّهُ أَكْبَرُ

ث	م	س	ع	ن	ح	ش
ذ	ى	ت	ز	ظ	ق	ا
و	خ	ط	ر	ك	ض	ه
ب	ف	د	غ	ج	ل	ص

1. Yukarıdaki harf ve ifadeleri okuyunuz.
2. Okuyabildiğiniz harf ve ifadeleri içeren görsellerin altındaki kutucukları işaretleyiniz.
3. Tema konuları ile ilgili ön bilgilerinizi tespit etmek için aşağıda verilen öz değerlendirme formunu doldurunuz.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı :

Sınıfı ve Numarası :

Bu form, "Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Kuralları: Kur'an Okumaya Giriş" teması ile ilgili ön bilgilerinizi tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Verilen ölçütleri gerçekleştirme durumunuza göre kutucukları işaretleyiniz.

Sıra No.	Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
1.	Kur'an alfabesindeki harflerin isimlerini biliyorum.			
2.	Kur'an alfabesindeki harfleri mahreçlerine uygun telaffuz ediyorum.			
3.	Harflerin başta, ortada ve sonda yazılışlarını tanıyorum.			
4.	Harflerin okunmasını sağlayan işaretleri (hareke, cezim ve şedde) tanıyorum.			
5.	Harfleri hareketlerle birlikte okuyabiliyorum.			
6.	Harflerin okunuşuyla ilgili özel durumları (elif lââm takısı, hurufimukattaa, zamir ve okunuşu, med ve kasır ibarelerini) biliyorum.			
7.	Med harflerini tanıyorum ve işlevlerini biliyorum.			
8.	Med çeşitlerini (medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl) biliyorum.			

2.1. HARFLER VE ÖZELLİKLERİ

2.1.1. Harflerin İsimleri

Kur'an-ı Kerim'in dili Arapça, alfabesi ise Arap alfabesidir. Kur'an alfabesi 28 harften oluşur. Alfabedeki her harfin özel bir şekli ve ismi vardır. Kur'an alfabesindeki harfler şunlardır:

ا ب ت ث ج ح خ
د ذ ر ز س ش ص
ض ط ظ ع غ ف ق
ك ل م ن و ه ی

Kur'an-ı Kerim alfabesindeki harfleri ve bu harflerin isimlerini tanıtan videoya aşağıdaki karekodan ulaşabilirsiniz.

<https://kuran.diyaret.gov.tr/elifba/#/elifba/harfler/isimleri>

Yukarıdaki genel ağ adresinden harflerin isimlerini öğretmeninizin rehberliğinde tekrar ediniz.

Not Edelim

Kur'an-ı Kerim'de yer alan ل (lâmelif), ayrı bir harf değildir. ل (lâm) ve | (elif) harflerinin bir araya gelmesiyle oluşmuştur.

Etkinlik-1

20 dk.

Adı	Dinle-Tekrarla
Amaç	Harfleri telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizden harflerin okunuşlarını dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında öğretmeninizin dil, dudak ve ağız hareketlerini gözlemleyiniz.
3. Öğretmeninizin harflerin telaffuzu ile ilgili yaptığı açıklamaları not ediniz.
4. Öğretmeniniz rehberliğinde harfleri tekrar edip arkadaşlarınızla birlikte koro hâlinde okuyunuz.
5. Telaffuzunuz ile ilgili öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.
6. Okuyuşunuzu öğretmeninizin okuyuşu ile karşılaştırarak aradaki farkları bulunuz.
7. Harfleri doğru telaffuz edene kadar tekrar çalışmalarını sürdürünüz.

Değerlendirme: Okuyuşunuzu değerlendiriniz, hangi harfleri doğru çıkardığınızı ve hangilerinde zorlandığınızı belirleyerek aşağıdaki boş bırakılan alana yazınız.

.....

.....

2.1.2. Harflerin Mahreçleri

Mahreç

Harflerin çıktığı ve başka harflerden ayrıldığı yere denir:

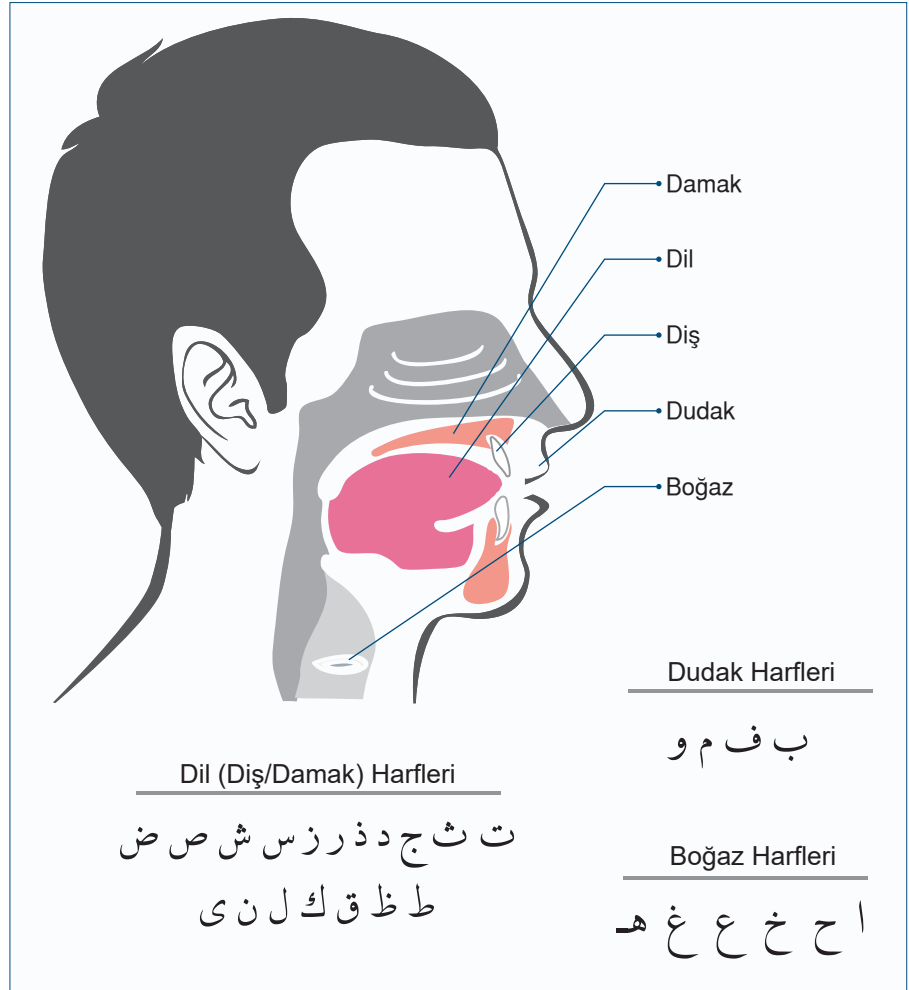
(bk. Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 190)

Kur'an alfabesindeki her harfin farklı nitelikleri ve seslendirilişi vardır. Arapça'daki bazı harflerin Türkçede karşılığı yoktur. Peltek seslendirilen ث ve ذ ile boğazdan çıkan خ buna örnektir. Türkçede kullanılan ç, j, o, ö, p harflerinin karşılığı da Arapçada yoktur.

Kur'an alfabesindeki harfler boğaz bölgesinden dudaklara kadar uzanan ses sisteminde **mahreç** denilen ses bölgelerinden doğar.¹ Akciğerlerden gelen hava, ses sistemindeki belirli kısımlara temas ederek çıktığı zaman harfin mahreci belirginleşir. Kur'an harflerinin çıkış yerleri, üç temel bölgeden oluşur. Bunlar; boğaz, dil (diş/damak) ve dudaktır.

Harflerin mahreç yerlerinin anlatıldığı videoya yukarıdaki karekodan ulaşabilirsiniz.

Bilgi Görseli 2.1: Harflerin çıkış yerleri (Temsilî)

Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel okumak harfleri mahreçlerine uygun telaffuz etmeye bağlıdır. Kur'an okumayı öğrenme, bir hocanın rehberliğinde düzenli olarak yapılacak çalışmalarla gerçekleşir. Bu rehberlik süreci yalnızca kural-ları teorik olarak bilmekle sınırlı değildir. Asıl olan, öğrencinin okuyuşunun bire bir dinlenmesi ve doğru telaffuzunun uygulamalı olarak pekiştirilmesidir. Kur'an eğitiminin inceliklerini bilen, harflerin mahreçlerine vâkıf olan kişiye fem-i muhsin (Kur'an tilavetini en mükemmel şekilde icra eden) denir.²

Harf	Mahreç (Çıkış Yeri)	Türkçedeki Karşılığı
ا	Boğaz sonu	"E" sesi gibidir.
ب	Dudağın alt ve üstü	"B" sesi gibidir.
ت	Dil ucu ile üst ön diş dipleri	"T" sesi gibidir.
ث	Dil ucu ile ön diş uçları	Peltek bir harftir. Türkçe karşılığı yoktur.
ج	Dil ortası ve üst damak ortası	Türkçedeki "C" harfinin yumuşatılmış şekli gibidir.
ح	Boğaz ortası	Türkçe karşılığı yoktur.
خ	Boğazın ağza en yakın kısmı	Hırıltılı bir harftir. Türkçe karşılığı yoktur.
د	Dil ucu ile üst, ön diş dipleri	"D" sesi gibidir.
ذ	Dil ucu ile üst, ön diş uçları	Peltek bir harftir. Türkçe karşılığı yoktur.
ر	Dil ucu ile ön dişlerin üstündeki damak	"R" sesi gibidir.
ز	Dil ucu ile alt, ön dişlerin iç yüzeyi	"Z" sesi gibidir.
س	Dil ucu ile alt, ön dişlerin iç yüzeyi	"S" sesi gibidir.
ش	Dil ortası ve üst damak ortası	"Ş" harfi gibidir.
ص	Dil ucu ile alt, ön dişlerin iç yüzeyi	Kalın "S" sesi gibidir (Sa).
ض	Dil kenarı ile üst azı dişler	Türkçe karşılığı yoktur.
ط	Dil ucu ile üst, ön diş dipleri	Kalın "T" sesi gibidir (Ta).
ظ	Dil ucu ile üst, ön diş uçları	Peltek bir harftir. Türkçe karşılığı yoktur.
ع	Boğaz ortası	Türkçe karşılığı yoktur.
غ	Boğazın ağza en yakın kısmı	Kalın "Ğ" sesi gibidir (Ğa).
ف	Üst, ön diş uçlarıyla alt dudağın içi	"F" sesi gibidir.
ق	Dil kökü ve üst damak	Türkçe karşılığı yoktur.
ك	Dil kökü ve küçük dil önü	"K" sesi gibidir.
ل	Dilin iki kenarı ve ucu ile üst damak	"L" sesi gibidir.
م	Dudağın alt ve üstünden	"M" sesi gibidir.
ن	Dil ucu ile iki üst, ön diş etleri	"N" sesi gibidir.
و	Dudağın alt ve üstünden	Dudaklar ileri uzatılarak çıkarılan "V" sesi gibidir.
ه	Boğaz sonu	"H" sesi gibidir.
ی	Dil ortası ve üst damak ortası	"Y" sesi gibidir.

Etkinlik-2

20 dk.

Adı	Telafluz Edelim-Listeleyelim
Amaç	Harfleri telafluz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

ب ت ج ح خ ذ ص ض ط ظ ع ق ك م و ه

1. Yukarıdaki harfleri inceleyiniz.
2. Harfleri tek tek telafluz ediniz.
3. Harfleri mahreç bölgelerine göre aşağıdaki kutulara yazarak listeleyiniz.

Dil (Diş-Damak) Bölgesi

Boğaz Bölgesi

Dudak Bölgesi

Değerlendirme: Harflerin mahreç bölgelerine uygun telafluz edilmesinin Kur'an-ı Kerim okuyuşunuza etkileri nelerdir? Yazınız.

2.1.3. Kalın ve İnce Sesli Harfler

Kur'an harfleri, kalın ve ince sesli olmak üzere temelde iki gruba ayrılır:

1. Kalın sesli harfler : خ ص ض ط ظ غ ق
2. İnce sesli harfler : ا ب ت ث ج ح د ذ ر ز س ش ع ف ك ل م ن و ه ي

Not Edelim

Kur'an-ı Kerim alfabesindeki üç harf peltektir. Bu harfler şunlardır: ث، ذ، ظ. Peltek harflerin iki tanesi ince (ث، ذ), bir tanesi kalın (ظ) seslidir.

- ل harfi ince seslidir. Ancak lafzatullahtaki اَللّٰهُ (lâm) harfi, kendinden önceki harfin harekesi üstün veya ötre ise kalın okunur.
- ر harfi ince seslidir. Ancak bu harfin kendine özgü okunuş kuralları vardır. Harekesi üstün veya ötre olduğunda kalın, harekesi esre olduğunda ise ince okunur.
- Kalın harfler خُصَّ ضَغُطٌ قِطْ şeklinde biçimlendirilmiştir.³

Etkinlik-3

30 dk.

Adı	Öğren-Uygula
Amaç	Harfleri özelliklerine uygun telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Tahtaya veya ekrana yansıtılan harflerin özelliklerine uygun okunuşlarını öğretmeninizden dinleyiniz.
2. Boğaz, dil ve dudak kullanımına ilişkin öğretmeninizin yaptığı açıklamalara dikkat ediniz.
3. Dinleme esnasında harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz.
4. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde size gösterilen kelimeleri belirlediğiniz özelliklere göre telaffuz etmeye çalışınız.
5. Telaffuzunuz ile ilgili öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.
6. Doğru bir şekilde telaffuz edene kadar uygulamaya devam ediniz.
7. Tekrar çalışmalarını bireysel ve koro hâlinde sürdürünüz.

Değerlendirme: Harflerin mahreçlerini doğru telaffuz etmek neden önemlidir? Yazınız.

.....

.....

2.1.4. Harflerin Yazılışları

Kur'an harfleri genellikle önceki ve sonraki harfle bitişik yazılır. Harflerin yazılış biçimleri, kelime içindeki konumuna göre değişir. Bir harf, kelime içinde dört farklı şekilde yer alabilir. Aşağıdaki tabloda “ب” harfinin kelimedeki konumuna göre yazılış şekilleri gösterilmiştir.

Not Edelim

ا د ذ ر ز و harfleri kelime içinde yazılırken kendinden sonraki harfle bitişmez. Bu harflerin ortada ve sondaki yazılışları aynıdır.

Harfin Konumu	Harfin Yazılış Şekli	Harf
 Tek Başına	Hiçbir harfle bitişmemiş yalın hâli.	
 Başta	Kendinden sonraki harfe birleştirilir.	
 Ortada	Kendinden önceki ve sonraki harfle birleştirilir.	
 Sonda	Kendinden önceki harfe birleştirilir, kelime bittiği için özgün hâline döner.	

Harflerin yazılışlarıyla ilgili videoya aşağıdaki karekodan ulaşabilirsiniz.

Harflerin Yazılışı			
Sonda	Ortada	Başta	Harfler (Tek Başına)
ا	ا	ا	ا
ب	ب	ب	ب
ت	ت	ت	ت
ث	ث	ث	ث
ج	ج	ج	ج
ح	ح	ح	ح
خ	خ	خ	خ
د	د	د	د
ذ	ذ	ذ	ذ
ر	ر	ر	ر
ز	ز	ز	ز
س	س	س	س
ش	ش	ش	ش

Sonda	Ortada	Başta	Harfler (Tek Başına)
ص	ص	ص	ص
ض	ض	ض	ض
ط	ط	ط	ط
ظ	ظ	ظ	ظ
ع	ع	ع	ع
غ	غ	غ	غ
ف	ف	ف	ف
ق	ق	ق	ق
ك	ك	ك	ك
ل	ل	ل	ل
م	م	م	م
ن	ن	ن	ن
و	و	و	و
ه	ه	ه	ه
ي	ي	ي	ي

Etkinlik-4

15 dk.

Adı Yazalım

Amaç Kur'an alfabesindeki harfleri tanıyabilme ve yazabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Aşağıdaki tabloda bitişmemiş şekilde verilen harfleri inceleyiniz.
2. Harfleri, bitişme kurallarını dikkate alarak altlarındaki kutucuklara önceki ve sonraki harflerle birleştirerek örnekteki gibi yazınız.

ك ت ب	ط ل ب	ی ق ظ	خ ل ق
			خلق
ا د ب	ر ز ق	د ر س	و ز ن
ث ل ج	ن ز ل	ذ ه ب	ا م ر
ف ع ل	ن ص ر	س ج د	خ ت م
ف ت ح	ح ض ر	ش ر ب	ع ل م
ز ر ع	ح س ن	ج ه د	غ ض ب
ن ظ ر	ش ك ر	ج ل س	ف س د

Değerlendirme: Harflerin bitiştirilmesi sırasında nelere dikkat ettiniz? Gerekçesi ile yazınız.

.....

.....

Etkinlik-5

15 dk.

Adı _____ Yazalım _____

Amaç _____ Kur'an alfabesindeki harfleri tanıyabilme ve yazabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri inceleyiniz.
2. Kelime içinde bitişik yazılmış harfleri, altlarında yer alan kutucuklara birbirinden ayrılmış şekliyle örnekteki gibi yazınız.
3. Yazdığınız harfleri telaffuz ediniz.

تبع	حكم	ضرب	ثبت
			ث ب ت
غفر	سهل	ظلم	بعث
شغل	ملك	فهم	صبر
حمد	سلم	حسب	جمع
درک	جمل	جدل	خرج
عبد	عظم	مجد	اكل
فكر	امل	قدر	سبح

Değerlendirme: Harfleri yazarken ve seslendirirken nelere dikkat ettiniz? Yazınız.

.....

.....

Kontrol Noktası-1

Aşağıdaki kutucuklarda “Kur’an-ı Kerim alfabesindeki harfler” karışık olarak verilmiştir. Size yöneltilen soruları cevaplayınız. Aynı kutucuğu birden fazla soru için kullanabilirsiniz.

ر	ث	ق	خ
ص	ا	ح	ذ
ل	ش	ی	ت
ب	ن	ط	ف
هـ	د	غ	ج
ض	ز	و	س
ع	ك	ظ	م

1. Boğaz bölgesi harfleri hangileridir?

.....

2. İnce sesli harfler hangileridir?

.....

3. Peltak harfler hangileridir?

.....

4. Dudak bölgesi harfleri hangileridir?

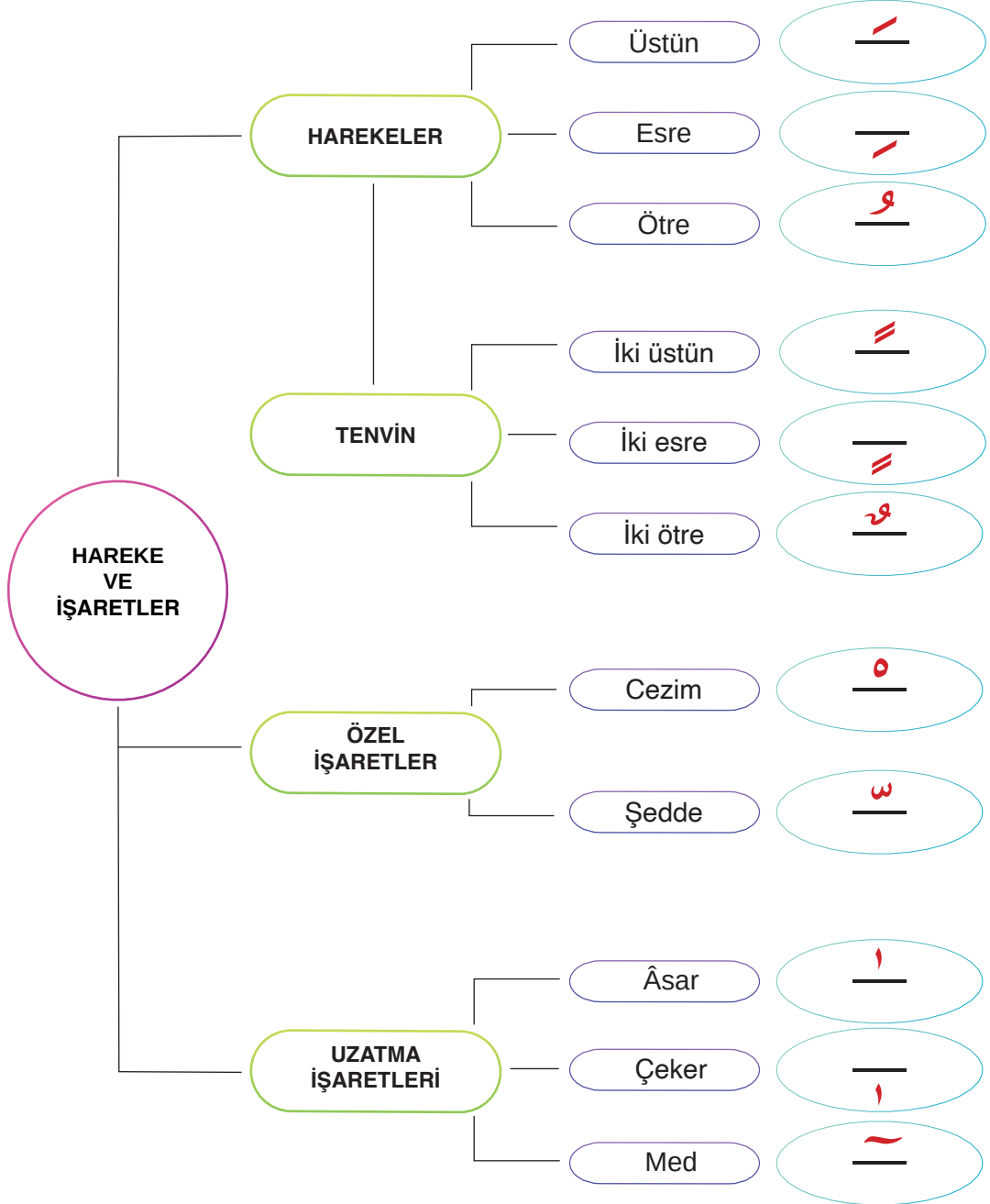
.....

5. Kalın sesli harfler hangileridir?

.....

2.2. HARFLERİN OKUNUŞU

Kur'an harflerinin tamamı sessizdir. Bu harflerin seslendirilmesini sağlayan bazı işaretler vardır. Bunlar harflerin üstünde veya altında bulunur. Bu işaretler; harekeler, cezim, şedde, tenvin, âsar, çeker ve meddir.

▲ **Bilgi Görseli 2.2:** Hareke ve özel işaretler

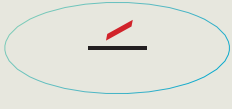
Hareke

Kur'an alfabesindeki harfleri seslendiren ve dilimizdeki sesli harflerin yerini tutan işaretlere denir.

(bk. Sarı, Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları, 55)

2.2.1. Harekeler: Üstün, Esre, Ötre

Kur'an harfleri **hareke** adı verilen işaretler aracılığı ile seslendirilir. Harekeler, Türkçedeki harflerden "a, e, ı, i, u, ü"nün yerini tutar ve harflerin sesli okunmasını sağlar. Bir harfin hareke ile okunma süresi "bir parmağı açacak veya kapatacak kadar geçen zaman" olmalıdır. Kur'an-ı Kerim'in doğru ve güzel okunuşu, harekeli harflerin yerli yerinde telaffuz edilmesine bağlıdır. Hareke yanlış okunursa harf de yanlış okunmuş olur.⁴ Üç hareke vardır: üstün, esre ve ötre.

Üstün (Fetha)

Üstün: Harfin üstüne yazılan, sola doğru hafif eğik bir çizgidir. Bu işarete Arapçada "fetha" denir. Üstün; ince harflerin "e", kalın harflerin "a" sesiyle okunmasını sağlar. Örneğin bu harekenin getirildiği س (sin) harfi "se" şeklinde, ص (sad) harfi ise "sa" şeklinde okunur.

Sıra Sizde

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri üstün harekesiyle telaffuz ediniz.

أَب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن وَ ه ي

Harflerin "üstün" harekesi ile okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz. Daha fazla örneğin okunuşuna aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

بَصَرَ	بَعَثَ	أَخَذَ	أَجَلَ	أَثَرَ
جَمَعَ	قَبَضَ	حَضَرَ	ضَرَبَ	بَطَلَ
شَعَرَ	سَفَرَ	سَجَدَ	ذَكَرَ	خَلَصَ
فَصَلَ	صَدَقَ	يَفَعُ	فَحَصَ	صَبَرَ
طَبَقَ	دَرَكَ	حَمَلَ	فَتَحَ	
وَصَلَ	وَعَدَ	قَفَزَ	دَرَجَ	

Esre: Harfin altına yazılan, sola doğru hafif eğik bir çizgidir. Bu işarete Arapçada “kesra” denir. Esre; ince harflerin “i” sesiyle, kalın harflerin “ı” arası bir sesle okunmasını sağlar. Örneğin bu harekenin getirildiği س (sin) harfi “si” şeklinde, ص (sad) harfi ise “sı” şeklinde okunur.

Esre (Kesra)

Sıra Sizde

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri esre harekesiyle telaffuz ediniz.

ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن و ه ي

Harflerin “esre” harekesi ile okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz. Daha fazla örneğin okunuşuna aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

ثَمَنٍ	بَخِلَ	أَلِمَ	أَجَرَ	أَثِمَ
وَتَرَ	رَدِفَ	خَبِلَ	حَفَدَ	جَهَلَ
رَتَلَ	سَلِمَ	وَكَلَ	بِهِمَ	حَرَقَ
شَبِهَ	لَزِمَ	نَشِطَ	سَجَى	رَضِيَ
لَقِيَ	رَحِمَ	وَزَنَ	نَضِجَ	سَمِمَ
بَدَعَ	هَلَكَ	قَلَقَ	صَغَرَ	أَسِفَ
شَيْخَ	سَمِنَ	جَذَلَ	شَفَعَ	
سَرَقَ	بَشِمَ	صَعِقَ	يَسِرَ	

Ötre (Damme)

Ötre: Harfin üstüne yazılan ve küçük vav harfine benzeyen işarettir. Bu işarete Arapçada “damme” denir. Ötre; ince harflerin “u-ü” arası bir sesle, kalın harflerin “u” sesiyle okunmasını sağlar. Örneğin bu harekenin getirildiği س (sin) harfi “su-sü” arası bir sesle, ص (sad) harfi ise “su” şeklinde okunur.

Sıra Sizde

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri ötre harekesiyle telaffuz ediniz.

أ ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن و ه و

Harflerin “ötre” harekesi ile okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz. Daha fazla örneğin okunuşuna aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

كُثِرَ	تُبِعَ	كَبُرَ	جَبُنَ	أَكَلَ
خُرِجَ	حُكِمَ	حُفِظَ	جُدَّ	جُدِرَ
ذُرِعَ	نُكِثَ	أُدِّبَ	دُفِعَ	سُخِفَ
حُسِنَ	نُزِلَ	زُجِرَ	قُرِبَ	صُرِحَ
حُصِفَ	صُنِعَ	شُغِلَ	شُرِبَ	سُجِدَ
صُغِرَ	عُنُقُ	عُظِمَ	طُبِعَ	ضُرِبَ
مَثُلَ	كُسِرَ	قُبِلَ	فُسِرَ	
هُجِرَ	وُحِشَ	مُنِعَ	نُصِرَ	

2.2.2. Cezim (Sükûn)

Cezim, harflerin harekesiz olarak okunmasını sağlar. Üzerinde bulunduğu harfi kendinden önceki harfin harekesiyle birleştirir. Cezimli harfe “sakin harf” de denir. Harekeli bir harf cezimli bir harfle birleşince Türkçedeki sessiz harfle biten kapalı hece biçimi oluşur. Örneğin üstün harekesi alan hemze ile cezimli lâm birleşince hece **أَلْ** (el) şeklinde okunur.

Cezim (Sükûn)

Sıra Sizde

Harflerin ... **أَبْ** **إِبْ** **أَبْ** şeklinde okunuşlarını öğretmeninizden dikkatlice dinleyiniz. Siz de alfabadeki harfleri mahreçlerine uygun biçimde ve cezimli olarak telaffuz ediniz.

Cezimli harfleri bir önceki harfin harekesini uzatmadan öğretmeninizin rehberliğinde okuyunuz. Harflerin cezimli okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz. Daha fazla örneğin okunuşuna aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

كَمْ	هَلْ	بَلْ	مِنْ	إِنْ
لَوْ	بَعْدَ	نِعَمَ	كَيْ	قُلْ
وَزَرَ	فَضْلُ	يُجْزِ	حُسْنِ	أَكْثَرَ
نَفْسُ	تُحِطُ	فَقَدْ	أَظْلَمُ	يُصْلِحُ
نَاتِ	أَبْتَرُ	لَقَدْ	عِنْدَ	أَهْلِ
أَتَيْتَ	أُخْرِجُ	نَعْلَمُ	حَيْثُ	ضَرَبْتُ
يَحْسُنُ	يَغْفِرُ	نَشْرَحُ	وَجْهَكَ	
يَلْهَثُ	تَقْرَبُ	زَوْجُكَ	تَحْتَ	

2.2.3. Şedde

Şedde

Şedde, harfin üzerine birleşmiş iki küçük “u” harfine benzer işarettir. Şedde mutlaka bir hareke ile bulunur. Şeddeli harf aslında iki harftir. Bunlardan birincisi cezimli, ikincisi harekelidir. Örneğin **إِنَّ** şeklinde yazılan kelime **إنَّ** (inne) diye okunur. Bu durum, Türkçedeki “sıhhat, dikkat, kulluk, bellek, cennet” gibi kelimelerdeki iki sessiz harfin yan yana gelmesine benzer.⁵

Sıra Sizde

Harflerin **أَبْ أَبْ أَبْ** şeklinde okunuşlarını öğretmeninizden dikkatlice dinleyiniz. Siz de alfabedeki harfleri şedde ile telaffuz ediniz.

Şedde ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde okuyunuz.
Örneklerin okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz. Daha fazla örneğin okunuşuna aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

ظَنَّ	قَصَّ	مَسَّ	مَرَّ	جَلَّ
دَمَرَ	فَحَقَّ	رُبُّكَ	كَفَّ	حَجَّ
يُفَعِّلُ	رَكَّبَ	طَبَّخَ	كَلَّمَ	سَخَّرَ
يُعْظِمُ	عَطَّلَ	أَشَدُّ	يُبَشِّرُ	يُضِلُّ
تَجَوَّلَ	وَفَّيْتُ	طَهَّرَ	يَسَّرَ	يُمَحِّصَ
سَعَرَ	غَيَّرَ	سَتَرَ	كَثَّرَ	
يُنْزِلُ	تَشَكَّرَ	تَعَلَّمَ	تَقَبَّلَ	

2.2.4. Tenvin

Tenvin, kelimenin sonuna cezimli nun sesi veren iki üstün (ُ), iki esre (ِ) ve iki ötre (ٍ) işaretleridir. Tenvin, kelimenin sonundaki harfin sesine “n” sesi ilave etmektir. “nunlamak” anlamına gelen tenvin Arapçada sadece isimlerin sonunda bulunur.

İki Üstün: Harfin üzerine yazılır. Yuvarlak ة (te) ve ء (hemze) dışındaki harflerde | (elif) harfi üzerine yazılır. Üstün harekesindeki “e-a” sesi iki üstünle “en-an” sesine dönüşür. İki üstün; ince harflerin “en” sesiyle, kalın harflerin “an” sesiyle okunmasını sağlar.

İki Üstün

Sıra Sizde

Harflerin ا بَّا تَّا şeklinde tenvinle okunuşlarını öğretmeninizden dikkatlice dinleyiniz. Siz de alfabadeki harfleri iki üstün ile telaffuz ediniz.

İki üstün ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde okuyunuz. Örneklerin okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

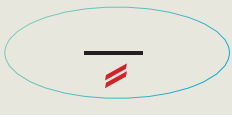
Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz. Daha fazla örneğin okunuşuna aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

اِذَا	كَذِبًا	بَيْتًا	عَبَثًا	عَوَجًا
حَرَجًا	مَرَحًا	شَيْخًا	رَشَدًا	مَسْجِدًا
خَطَأً	نَهْرًا	صَبْرًا	جُرْزًا	فَوْزًا
عَبَسًا	نَفْسًا	فَرَشًا	بَطْشًا	قَصَصًا
مُخْلِصًا	عَرَضًا	مَرَضًا	فُرْطًا	تَسْلُطًا
رَوْعًا	تَبَعًا	بَلَغًا	زُلْفًا	
حُزْنًا	كَرْهًا	عُلُوًّا	سَوِيًّا	

İki Esre

İki Esre: Harfin altına yazılır. Esre harekesindeki “i” sesi, iki esre ile “ın-in” sesine dönüşür. İki esre; ince harflerin “in” sesiyle, kalın harflerin “ın-in” arası bir sesle okunmasını sağlar.

Sıra Sizde

Harflerin ... ت ب ا şeklinde tenvinle okunuşlarını öğretmeninizden dikkatlice dinleyiniz. Siz de alfabedeki harfleri iki esre ile telaffuz ediniz.

İki esre ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde okuyunuz. Örneklerin okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz. Daha fazla örneğin okunuşuna aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

بَيْتٍ	بِقَلْبٍ	لَهَبٍ	نَبَاٍ	أَمْرٍ
بَاخٍ	لَوْحٍ	بُرْجٍ	بِنِعْمَةٍ	ذَرَّةٍ
بِمُعْجَزٍ	خُسْرِ	حَمَاٍ	يَوْمَئِذٍ	عَمَدٍ
نَقْصٍ	قُرَيْشٍ	سُنْدُسٍ	مُقَدَّسٍ	مُجَهَّزٍ
خَلَطٍ	فُرْطٍ	مَرَضٍ	بَعْضٍ	بَصَلٍ
خَوْفٍ	دَفْعٍ	تَبَعٍ	بَغِيْظٍ	
عَمَلٍ	شَكٍّ	خَلْقٍ	طَبَقٍ	

İki Ötre: Harfin üzerine yazılır. Ötre harekesindeki “u-ü” sesi iki ötrede “un-ün” sesine dönüşür. İki ötre; ince harflerin “un-ün” arası bir sesle, kalın harflerin “un” sesiyle okunmasını sağlar.

İki Ötre

Sıra Sizde

Harflerin ... ت بُ أُ şeklinde tenvinle okunuşlarını öğretmeninizden dikkatlice dinleyiniz. Siz de alfabedeki harfleri iki ötre ile telaffuz ediniz.

İki ötre ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde okuyunuz. Örneklerin okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz. Daha fazla örneğin okunuşuna aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

حَجُّ	حَرْثُ	مَيِّتُ	لَعِبُ	جُزْءُ
حَمْدُ	بَرْزَخُ	رَوْحُ	فَتْحُ	مَخْرَجُ
كَزْزُ	جُرْزُ	مُدْكِرُ	سَقَرُ	مُجْتَهِدُ
مُخْلِصُ	مُنْدَهَشُ	عَرْشُ	سُنْدُسُ	رَجِسُ
أَلْفُ	نَزْغُ	زَيْغُ	تِسْعُ	رَجْعُ
مَثَلُ	قَوْلُ	إِفْكُ	مُصَدِّقُ	
وَلِيُّ	عَفْوُ	كَلِمَةُ	مُكْرَمُ	

Med

Sözlükte “çekmek, uzatmak” gibi anlamlara gelir. Terim olarak ise harekeli bir harfin, kendinden sonra gelen bir med harfi aracılığıyla uzatılmasına denir.

(bk. Sarı, “Med”, 28/288)

2.2.5. Med Harfleri: Elif, Vav, Ya

Kendinden önceki harfin uzatılarak okunmasını sağlayan harekesiz (sakin) harflere **med** (uzatma) harfleri denir. Med harfleri üç tanedir: ا (elif), و (vav), ي (ya).

Bu harflerin med harfi işlevi görmesi için iki şart vardır: 1. Bu harfler harekesiz (sakin) olmalıdır. 2. “Elif”ten önceki harfin harekesi üstün, “vav”dan önceki harfin harekesi ötre, “ya”dan önceki harfin harekesi esre olmalıdır.⁶ Med harfleri, okuyuşu bir elif miktarı kadar uzatır. Bir elif miktarı ise sesi iki hareke okuyacak zaman kadar uzatmaktır. Başka bir deyişle bir parmak kaldırma veya indirme süresi kadar geçen zamandır.⁷

Elif (ا): Kendinden önceki üstün harekeli harfin uzatılarak okunmasını sağlar. İnce harfleri “e-a” arası bir sesle, kalın harfleri “a” sesiyle uzatır. Örneğin صَا (sâ), رَا (râ), بَا (bâ).

Sıra Sizde

Harflerin ... ا بَا تَا şeklinde uzatılarak okunuşlarını öğretmeninizden dikkatlice dinleyiniz. Siz de alfabedeki harfleri med harfi olan elif ile telaffuz ediniz.

Harflerin med harfi olan elif (ا) ile okunuşlarının yer aldığı videoya yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz. Kelimelerin okunuşuna aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

كَمَا	إِذَا	لَا	مَا	يَا
تَبَارَكَ	أَرَادَ	زَادَ	كَانَ	قَالَ
أَيُّهَا	كِتَابٌ	يَكَادُ	مَعَادٌ	مَالِكٌ
قِطَارٌ	جَاعِلٌ	عَلَيْنَا	مَسَاءٌ	إِيَّاكَ
جَنَاتٍ	ظُلُمَاتٌ	سُبْحَانَكَ	غِشَاوَةٌ	
رَزَقْنَاهُمْ	أَبْصَارِهِمْ	فَزَادَهُمْ	تِجَارَتَهُمْ	

Vav (و): Kendisinden önceki ötreli harfin uzatılarak okunmasını sağlar.

İnce harfleri "u-ü" arası bir sesle, kalın harfleri "u" sesiyle uzatır. Örneğin

صُو (sû), رُو (rû), بُو (büü).

Sıra Sizde

Harflerin ...أَوْ بُو تُو şeklinde okunuşlarını öğretmeninizden dikkatlice dinleyiniz. Siz de alfabedeki harfleri med harfi olan vav ile telaffuz ediniz.

Harflerin med harfi olan vav (و) ile okunuşlarının yer aldığı videoya yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz. Kelimelerin okunuşuna aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

قُو	ذُو	أَعُوذُ	أَمُوتُ	وَقُودُ
يَحُولُ	يَجُوزُ	يَفُوزُ	نَدُورُ	يَصُومُ
يَقُولُ	يَعُودُ	نَتُوبُ	يَكُونُ	طَهُورُ
رَسُولُ	قُلُوبِهِمْ	مَعْدُودَةٌ	غَفُورُ	بِسُورَةٍ
مَغْضُوبٍ	مُفْلِحُونَ	مُفْسِدُونَ	مُصْلِحُونَ	يَرْجِعُونَ
	يُوقِنُونَ	يُؤْمِنُونَ	يَشْعُرُونَ	يُنْفِقُونَ
	يُخَادِعُونَ	يُجَاهِدُونَ	يُبَشِّرُونَ	يُسِرُّونَ

Ya (ي): Kendisinden önceki esreli harfin uzatılarak okunmasını sağlar.

İnce harfleri “i” sesiyle, kalın harfleri “ı-i” arası bir sesle uzatır. Örneğin
صِي (sî), رِي (rî), بِي (bî).

Sıra Sizde

Harflerin ... ي ب ت ا şeklinde okunuşlarını öğretmeninizden dikkatlice dinleyiniz. Uzatan “ya” harfinin harekesiz olduğuna dikkat ediniz. Siz de alfabedeki harfleri med harfi olan “ya” ile telaffuz ediniz.

Harflerin med harfi olan “ya” ile okunuşlarının yer aldığı videoya yandaki karekodan ulaşabilirsiniz.

Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz. Kelimelerin okunuşuna aşağıdaki karekodan ulaşabilirsiniz.

أَخِي	أَبِي	ذِي	لِي	فِي
جِدَ	نِيلَ	بِعَ	كِلَ	قِيلَ
كِتَابِي	عِلْمِي	الَّذِي	دِينِي	بَنِي
سَمِعُ	قَدِيرُ	الَّذِينَ	عَلِيمُ	الِيمُ
ظَالِمِينَ	كَافِرِينَ	فَاسِقِينَ	صَادِقِينَ	عَالَمِينَ
حَكِيمُ	أَبَابِيلَ	إِبْلِيسَ	يُحْيِي	
نَسْتَعِينُ	خَاشِعِينَ	مُنْذِرِينَ	مُبَشِّرِينَ	

2.2.6. Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elif

Elif harfi Kur'an-ı Kerim'de üç şekilde yazılır:

1. Genellikle ا (elif) şeklinde yazılır: قَالَ، كَانَ
2. Bazen و (vav) şeklinde yazılır: صَلَوةٌ، زَكَاةٌ
3. Bazen de ي (ya) şeklinde yazılır: إِلَى، عَلَى

Sıra Sizde

Aşağıda Âlâ suresinin 14-19. ayetleri verilmiştir. Ayetlerdeki ا (elif) harfinin yazılış şekillerini bulup ilgili kelimeleri telaffuz ediniz.

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ۖ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ۝ بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۖ ۝
وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۖ إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ۝ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ۝

Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz. Kelimelerin okunuşuna aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

إِلَى	عَلَى	بِإِلَى	أَبَى	سَلَوَى
أُولَى	أَدْرَى	مُوسَى	عَيْسَى	تَقْوَى
هُدَى	تَزَكَّى	يَرْضَى	تَوَلَّى	تَصَدَّى
حَتَّى	تَعَالَى	صَلَّى	فَهَدَى	إِسْتَوَى
تَلَقَّى	أُخْرَى	يُسْرَى	بُشْرَى	أَذْنَى
يَغْشَى	نَجِينَا	فَسَوَّيْنَنَّ	مَنْوَةٌ	
زَكَاةٌ	حَيَاةٌ	غَدَاةٌ	نَجْوَةٌ	

2.2.7. Uzatma (Âsar-Çeker) İşareti

Kur'an yazısında harfin üstüne konulan uzatma işaretine (—) âsar, altına konulan uzatma işaretine (—) çeker denir. Bu işaretler o harfin bir elif miktarı uzatılarak okunmasını sağlar. Âsar işareti bulunan harflerden sonra gizli bir med harfi | (elif), çeker işareti bulunan harflerden sonra ise gizli bir med harfi ى (ya) vardır.

Sıra Sizde

Aşağıda Rum suresinin 42-43. ayetleri verilmiştir. Ayetlerdeki “âsar-çeker” uzatma işaretlerini bulup ilgili işaretlerin bulunduğu kelimeleri telaffuz ediniz.

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ
كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾ فَاقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ
يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يُصَدِّعُونَ ﴿٤٣﴾

Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz. Kelimelerin okunuşuna aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

أَمِنْ	أَدَمَ	أَنْسَ	هَذَا	ذَلِكَ
إِسْحَاقَ	هَارُونَ	قُرْآنُ	إِلَهُ	آيَاتُ
أَمَّنَا	رَحْمَنِ	آتَيْنَا	آخِرَةُ	لَكِنَّ
سَمَوَاتٍ	أَذَانِهِمْ	بِآيَاتِنَا	أَلْ فِرْعَوْنَ	أَلْ عِمْرَنَ
قَلِيلًا	جَدِيدًا	مَصِيرًا	أَيْدِيكُمْ	تَسْبِيحَهُمْ
إِسْمَاعِيلَ	فِيهِ	دِينَكُمْ	مُسْتَقِيمَ	أَرْبَعِينَ
تَجْرَى	يُمِيتُكُمْ	شَيَاطِينِهِمْ	أَرْبَعِينَ	

Etkinlik-6

30 dk.

Adı Öğren-Uygula

Amaç Harfleri; harekeler; cezim, şedde, tenvin ve med harfleri ile telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Aşağıdaki tabloda verilen üstün, esre ve ötre harekeli, cezim, şedde, tenvin ve med harfleri ile ilgili örnek kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.

أَعِزَّةٌ	كَثِيرٌ	جَمِيعًا	تَارِكٌ	هُمْ
بِمُعْجَزٍ	أُمَّةٌ	تَابَ	لِسَانٍ	ضَلَّ
حَقًّا	وَالنُّذُرُ	حَمِيمٍ	عِنْدِ	تَجَهَّرُ
قَبْلُ	رُسُلَنَا	نَحْنُ	خَيْرٌ	قَالَ
صَدَقَ	صَبْرًا	مُذَكِّرٌ	بَصَلٍ	جَنَاتٍ

2. Dinleme esnasında harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde size gösterilen kelimeleri telaffuz ediniz.
4. Öğretmeninizin dönütlerini dikkate alarak bir sonraki telaffuzunuzda uygulayınız.
5. Doğru bir şekilde telaffuz edene kadar uygulamaya devam ediniz.
6. Tekrar çalışmalarını bireysel ve koro hâlinde sürdürünüz.

Değerlendirme: Kelimelerin telaffuzunu neye göre belirlediniz? Açıklayınız.

.....

.....

.....

Kontrol Noktası-2

Aşağıda verilen Mürselat suresinin 1-17. ayetlerini okuyunuz. Bu ayetlerde yer alan üstün, esre, ötre harekelerini; cezim, şedde, tenvin ve âsar-çeker işaretlerini; vav ve ya şeklinde yazılan elif harfini kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ۝ فَالْعَاصِفَاتِ عَصْفًا ۝ وَالنَّاشِرَاتِ نَشْرًا ۝
فَالْفَارِقَاتِ فَرَقًا ۝ فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْرًا ۝ عُذْرًا أَوْ نَذْرًا ۝ إِنَّمَا
تُوَعَّدُونَ لَوَاقِعَ ۝ فَإِذَا التَّجُومُ طُمِسَتْ ۝ وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ ۝
وَإِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ۝ وَإِذَا الرُّسُلُ أُقِتَتْ ۝ لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ ۝
لِيَوْمِ الْفَصْلِ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ۝ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِلْمُكَذِّبِينَ ۝ أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ ۝ ثُمَّ نُنْبِئُهُمُ الْآخِرِينَ ۝

KONTROL LİSTESİ

Adı ve Soyadı :

Sınıfı ve Numarası :

Bu form öğrencinin okuduğu Kur'an ayetlerinde yer alan üstün, esre, ötre harekelerini; cezim, şedde, tenvin ve âsar-çeker işaretlerini; vav ve ya şeklinde yazılan elif harfini kurallarına uygun olarak seslendirilme ile ilgili bilgi ve becerilerini kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır.

Sıra No.	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Ayetlerdeki üstün, esre ve ötre harekelerini tanır.		
2.	Ayetlerdeki üstün, esre ve ötre harekelerin bulunduğu harfleri kuralına uygun telaffuz eder.		
3.	Ayetlerdeki cezim ve şedde işaretlerini tanır.		
4.	Ayetlerdeki cezim ve şedde işaretlerinin bulunduğu harfleri kuralına uygun telaffuz eder.		
5.	Ayetlerdeki tenvinleri tanır ve kuralına uygun telaffuz eder.		
6.	Ayetlerdeki âsar-çeker işaretlerini tanır ve kuralına uygun telaffuz eder.		
7.	Ayetlerdeki vav ve ya şeklinde yazılan elif harfini tanır ve kuralına uygun telaffuz eder.		

Öğretmenin Yorumu:

2.3. OKUNUŞLA İLGİLİ ÖZEL DURUMLAR

2.3.1. Elif Lâm Takısı

Kur'an alfabesinde harfler, **kamerî** ve **şemsî harf** olmak üzere ikiye ayrılır. Kelimeler bu iki harf grubundan biriyle başlar. Arapçada isimleri belirli (marife) yapmak için başlarına ا (elif lââm) takısı getirilir. Bu takıya "lâmitarif" (belirlilik takısı) denir. Elif lââm takısının okunuşu, kelimenin başında kamerî veya şemsî harf bulunmasına göre değişir.

Kur'an alfabesindeki harflerden on dördü kamerîdir. Bu harfler şunlardır:

ا ب ج ح خ ع غ ف ق ك م و ه ي

Elif lââm takısı, kamerî harflerden biriyle başlayan kelimenin başına gelirse ل (lâm) harfi cezimli okunur.

Örnek: قَمَرٌ ← الْقَمَرُ

Kamerî Harf

Başına elif lââm takısı getirildiğinde lââm harfi okunan harflere denir.

Şemsî Harf

Başına elif lââm takısı getirildiğinde lââm harfi okunmayan harflere denir.

(bk. Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 244, 246)

Uygulayınız

Aşağıda verilen kamerî harflerle ilgili örnekleri öğretmeninizden dinleyerek okuyunuz.

الْجَنَّةُ	الْخَالِقُ	الْبَلَدُ	الْيَوْمُ	الْقَلَمُ
الْفَاعِلُ	الْمُسْلِمُ	الْحَافِظُ	الْوَحْدَةُ	الْكَلِمَةُ

Kur'an alfabesindeki diğer on dört harf şemsîdir. Bu harfler şunlardır:

ت ث د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ل ن

Elif lââm takısı, şemsî harflerden biriyle başlayan kelimenin başına gelirse ل (lâm) harfi yazılır fakat okunmaz. Kendisinden sonraki harf şeddeli okunur.

Örnek: شَمْسٌ ← الشَّمْسُ

Uygulayınız

Aşağıda verilen şemsî harflerle ilgili örnekleri öğretmeninizden dinleyerek okuyunuz.

الصَّبْرُ	الشَّعْرُ	الدُّنْيَا	الذِّكْرُ	السَّلَامُ
الطُّوفَانُ	الرَّمَّانُ	التَّوْبَةُ	الثَّوَابُ	النَّهَارُ

Etkinlik-7

30 dk.

Adı _____ Kelimeleri Telaffuz Ediyorum

Amaç _____ Kelimeleri elif lâm takısının okunuşu ile ilgili kurallara göre telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Verilen kelimeleri öğretmen rehberliğinde kuralına uygun bir şekilde okuyunuz.
2. Elif lâm takısından sonra gelen harfi, şemsî veya kamerî şeklinde ayırarak altındaki boşluklara yazınız.

الْحَمْدُ	التَّوَابُ	الْأَرْضُ	الْغَيْبُ	الضَّلَالَةُ
الَّذِينَ	الْفَاسِقِينَ	الرَّحْمَنِ	الْمُفْسِدُونَ	الصَّمَدُ
السَّلَامُ	الْكِتَابُ	النَّاسُ	الشَّيْطَانُ	الْمَغْضُوبِ
الْمُسْتَقِيمَ	الصِّرَاطَ	الْخَاسِرُونَ	الرَّحِيمِ	الْمُفْلِحُونَ
التَّيْنِ	الْعَالَمِينَ	الظَّالِمُونَ	الْخَالِقُ	الزَّكَاةُ
الْقُرْآنُ	الرَّسُولُ	الْكَافِرِينَ	الصَّلَاةُ	الْكَرِيمُ

Değerlendirme: Elif lâm takısının telaffuz edilmesinde dikkat ettiğiniz hususlar nelerdir? Yazınız.

.....

.....

2.3.2. Zamir

Kelimelerin sonuna eklenen ه (he) harfi zamir olarak isimlendirilir. Kur'an-ı Kerim tilavetinde zamir (ه - ه), kendisinden önceki harfin harekeli olup olmamasına göre iki farklı şekilde okunur: Zamir, kendisinden önceki harf harekeli ise uzatılarak; kendisinden önceki harf cezimli veya sakin ise uzatılmadan okunur.

Örnek:

لَهُ

kelimesindeki zamir, kendisinden önceki ل (lâm) harfi harekeli olduğu için uzatılarak okunur.

مِنْهُ

kelimesindeki zamir, kendisinden önceki ن (nun) harfi cezimli olduğu için uzatılmadan okunur.

Not Edelim

Uzatılarak okunan zamirden sonra gizli bir med harfi vardır. Bu med harfi ötre ile okunan zamirden sonra vav, esre ile okunan zamirden sonra yâ'dır.

<https://kuran.diyaret.gov.tr/elifba/#/tecvid/zamir>

Yukarıdaki genel ağ adresinden zaminin okunuşu ile ilgili daha fazla örneğe ve alıştırma ulaşabilirsiniz.

Etkinlik-8

30 dk.

Adı Telaffuz Ediyorum

Amaç Zamiri kuralına uygun bir biçimde telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Tabloda verilen kelimelerdeki zamiri ve zamirden önceki harfin harekesini tespit ediniz.
2. Verilen kelimeleri öğretmen rehberliğinde kuralına uygun bir şekilde okuyunuz.
3. Zaminin uzatılarak okunduğu kelimelerin altındaki kutucuğa “√”, uzatılmadan okunduğu kelimelerin altındaki kutucuğa “x” işareti koyunuz.

عَلَّمْنَاهُ	فَعَلُوهُ	رَبُّهُ	بَنِيهِ	عِنْدَهُ
عَلَيْهِ	خَيْرُهُ	عَنْهُ	مِثْلِهِ	أَتَيْنَاهُ
حَوْلَهُ	وَحْدَهُ	قَتَلُوهُ	مَالُهُ	فِيهِ
شَرِّهِ	إِلَيْهِ	رُسُلِهِ	يَدَيْهِ	بِهِ

Değerlendirme: Zaminin uzatılması veya uzatılmamasını neye göre belirlediniz? Yazınız.

2.3.3. Med-Kasır Kelimeleri

Med ve kasır ibarelerinin bulunduğu kelimelerin okunuşuna aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Kur'an-ı Kerim'de bazı kelimelerin altında küçük ve eğik olarak مد (med) veya كَسْر (kasır) ibareleri bulunmaktadır.

Harfin altında yazan "med" ibaresi, o harfin uzatılarak okunacağını gösterir.

Örnek: يَرَأُونِ
مد

Harfin altında yazan "kasır" ibaresi ise harfin uzatılmadan okunacağını gösterir.

Örnek: أَنَا
كَسْر

Etkinlik-9

30 dk.

Adı	Kelimeleri Telaffuz Ediyorum
Amaç	Med ve kasır ibarelerinin bulunduğu kelimeleri kuralına uygun bir biçimde telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Tabloda verilen kelimelerin altındaki "med" ve "kasır" ifadelerini belirleyiniz.
2. Kelimelerin altındaki boşluklara med mi kasır mı olduklarını yazınız.
3. Verilen kelimeleri öğretmen rehberliğinde kuralına uygun bir şekilde okuyunuz.

أُولَىٰ بَاسٍ كَسْر	أَنْبِئُنِي مد	هَؤُلَاءِ كَسْر	أُولَئِكَ كَسْر	مُسْتَهْزُونَ مد
رُفٌ مد	مَأْوَكُمْ كَسْر	وَلَا يُوَدُّهُ مد	يَرَأُونِ مد	أَنَا كَسْر

Değerlendirme: Kelimeleri med ve kasır olarak ayırırken nelere dikkat ettiniz? Yazınız.

.....

.....

2.3.4. Okunmayan Elif

Elif harfi bazen yazıldığı hâlde okunmaz. Örneğin **كَانُوا** kelimesindeki ilk **ا** (elif), **ك** (kâf) harfinin uzatılmasını sağlarken ikinci **ا** 'in (elif) okunuşa bir etkisi bulunmamaktadır.

Elif lâm takısının elifi, kendisinden önce harekeli bir harf geldiğinde okunmaz.

Örnek: **الَّذِينَ** **يَوْمَ الدِّينِ** **الْكِتَابِ** **بِالْكِتَابِ**

Etkinlik-10

30 dk.

Adı	Kelimeleri Telaffuz Ediyorum
Amaç	Okunmayan 'in (elif) bulunduğu kelimeleri kuralına uygun bir biçimde telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Tabloda verilen kelimeleri öğretmen rehberliğinde kuralına uygun bir şekilde okuyunuz.
2. İçinde okunmayan elif bulunan kelimeleri örnekteki gibi işaretleyiniz.

كَفَرُوا	أَمِنُوا	كَانُوا	قَالُوا
جَاعِلٌ	وَارْكَعُوا	فَتَابَ	وَاعْبُدُوا
وَأَفْعُلُوا	أَرْسَلْنَاكَ	وَأَسْجُدُوا	فَاسْقُونَ
وَمَا فِي الْأَرْضِ	غَيْرِ الْمَغْضُوبِ	بِالْغَيْبِ	ذَلِكَ الْكِتَابُ
فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي	وَمِنَ النَّاسِ	وَلَا الضَّالِّينَ	إِهْدِنَا الصِّرَاطَ
الْكِتَابُ	سُبْحَانَكَ	هُمُ السُّفَهَاءُ	رَزَقْنَاكُمْ
وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ	وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ	غِشَاوَةٌ	مِنَ الْمَاءِ

Değerlendirme: Okunmayan elifi belirlerken nelere dikkat ettiniz? Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....

.....

2.3.5. Hurufimukattaa

Hurufimukattaa

Bazı surelerin başlarında yer alan, harflerin kendi isimleriyle okunan, bağımsız ve ayrı harflere denir.

(bk. Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 295)

Hurufimukattaa, “harf” kelimesinin çoğulu olan “huruf” ve “ayrılmış” anlamındaki “mukattaa” kelimesinden oluşan bir tamlamadır. Hurufimukattaa’nın özel bir okunuş şekli vardır. Kur’an-ı Kerim’in yirmi dokuz suresi hurufimukattaa ile başlar. Bu harfler harekesiz yazılır.

Örnek:

Okunuşu	Yazılışı
أَلِفْ لَامْ مِيمْ	آلَمْ

Bakara suresinin 1-5. ayetlerinin güzel okuma kurallarına uygun olarak okunduğu videoya yukarıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Etkinlik-11

30 dk.

Adı	Kelimeleri Telaffuz Ediyorum
Amaç	Hurufimukattaa’yı kuralına uygun bir biçimde telaffuz ediniz.

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Hurufimukattaa’yı öğretmen rehberliğinde kuralına uygun bir şekilde telaffuz ediniz.
2. Hurufimukattaa’daki harfleri belirleyerek yanındaki kutucuğa örnekteki gibi yazınız.

Bulunduğu Sure	Harfler	Hurufimukattaa
Sad	ص	ص
Mümin, Fussilet, Zuhruf, Duhan, Casiye, Ahkaf		حَم
Yunus, Hud, Yusuf, İbrahim, Hicr		الر
Meryem		كَهَيْعَصَ
Taha		طه
Şuara, Kasas		طَسَم
Yasin		يس
Şûra		حَم عَسَق

Değerlendirme: Hurufimukattaa’nın telaffuz ve yazımında hangi adımları uyguladınız? Açıklayınız.

.....

.....

Etkinlik-12

20 dk.

Adı	Cevaplıyorum-Öğreniyorum
Amaç	Okunuşla ilgili özel durumların telaffuz özelliklerini belirleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Aşağıdaki soruları düşününüz.

- ط ج ح خ ث غ ف ق ك ش ن ی bu harflerden hangileri şemsî harflerdendir?
- وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ayetinde “sin” ve “tı” harfleri niçin şeddeli okunmaktadır?
- مِثْلِهِ kelimesini telaffuz ederken hangi harfe dikkat edilmelidir? Niçin?
- أُولَئِكَ kelimesini telaffuz ederken kelimenin altında yazılı ibareye göre elif harfini nasıl okudunuz?
- تَجْعَلُوا kelimesindeki elif harfinin telaffuza etkisi nedir?
- يَرَأُونِ kelimesini telaffuz ederken kelimenin altında yazılı ibareye göre hemzeyi nasıl okudunuz?
- الرَّ kelimesini nasıl telaffuz edersiniz?

2. Gönüllülük esasına göre soruları cevaplayınız.

3. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.

4. Soruya ilişkin cevabınızı henüz netleştiremediyseniz veya doğru cevaba ulaşamadıysanız öğretmeninizin verdiği ipuçlarıyla tekrar düşününüz.

5. Soruları cevaplarken sınıf kurallarını dikkate alınız.

Değerlendirme: Okunuşla ilgili özel durumlara ait belirlediğiniz telaffuz özelliklerini aşağıda verilen boş alana yazınız.

.....

.....

.....

Etkinlik-13

20 dk.

Adı Kur'an-ı Kerim Okumayı Öğreniyorum

Amaç Kur'an-ı Kerim okumayı öğrenirken karşılaşılabilecek zorlukları aşma konusunda sebat gösterebilme

Yönerge: Yandaki karekoddan verilen İnsan suresinin 23-31. ayetlerinin okunduğu videoyu izleyiniz ve aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Sizce bu okuyuşu gerçekleştiren kişi Kur'an-ı Kerim'i güzel okumak için neler yapmıştır?
2. Kur'an-ı Kerim okumayı öğrenirken sabırlı olmanın önemini "Sabrın sonu selamettir." ve "Sabreyle işine, hayır gelsin başına." atasözlerinden yola çıkarak ifade ediniz.

Değerlendirme: Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenme sürecinde hangi olumlu değişiklikleri yaşadınız? Yazınız.

.....

.....

Kontrol Noktası-3

Aşağıdaki kelimeleri kuralına uygun bir şekilde telaffuz ediniz.

هَدَيْنَاهُ	الصِّرَاطَ	وَحْدَهُ	الْخَاسِرُونَ
صَلَبُوهُ	وَارْكَعُوا	الْمُفْلِحُونَ	بِالْغَيْبِ
ثُلُثُهُ	التَّيْنِ	فَعَلُوهُ	الصَّمَدُ
الْمَصْرَ	مِثَاقِهِ	دَعَوْا	الْمُسْتَقِيمَ
مِثْلَهُ	مِنَ الشَّيْطَانِ	يُسَ	حَمَ
بِهِ	لَهُ	مَا فِي السَّمَوَاتِ	الْفَاسِقِينَ
رُفُفٌ	أُولَئِكَ	فِيهِ	الْكَافِرِينَ

Kur'an-ı Kerim'de okunuşu özel olan kelimelerle ilgili eşleştirme etkinliğine yukarıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

KONTROL LİSTESİ			
Adı ve Soyadı :		Sınıfı ve Numarası :	
Bu form, öğrencinin okunuşla ilgili özel durumlara yönelik bilgi ve becerilerini kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin bu ölçütleri gerçekleştirme durumuna göre "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.			
Sıra No.	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Elif lâm takısının telaffuz özelliklerini algıladı.		
2.	Elif lâm takısının telaffuz özelliklerini belirledi.		
3.	Elif lâm takısını doğru bir şekilde telaffuz etti.		
4.	Zamirin telaffuz özelliklerini algıladı.		
5.	Zamirin telaffuz özelliklerini belirledi.		
6.	Zamiri doğru bir şekilde telaffuz etti.		
7.	Med ve kasır kelimelerinin telaffuz özelliklerini algıladı.		
8.	Med ve kasır kelimelerinin telaffuz özelliklerini belirledi.		
9.	Med ve kasır ibareleri bulunan kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz etti.		
10.	Okunmayan elifin telaffuz özelliklerini algıladı.		
11.	Okunmayan elifin telaffuz özelliklerini belirledi.		
12.	Okunmayan elif bulunan kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz etti.		
13.	Hurufimukattaanın telaffuz özelliklerini algıladı.		
14.	Hurufimukattaanın telaffuz özelliklerini belirledi.		
15.	Hurufimukattaayı doğru bir şekilde telaffuz etti.		
Öğretmenin Yorumu:			

2.4. UZATMA (MED) VE ÇEŞİTLERİ

Anlam Köprüsü

- Yandaki karekodda verilen Duha suresinin okunuşunu izleyerek aşağıdaki soruları cevaplayınız.
- 1. Bu okunuşu güzelleştiren unsurlar nelerdir?
- 2. Güzel ve kuralına uygun okunan Kur'an-ı Kerim ayetlerini dinlediğinizde neler hissediyorsunuz? Duygularınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.
- 3. Her dilin kendine özgü alfabesindeki harflerin seslendirilmesine dair farklı kurallar bulunması hakkında neler düşünüyorsunuz?

Bağlantı Noktası

Aşağıdaki soruları şiire göre cevaplayınız.

SAKARYA TÜRKÜSÜ

İnsan bu, su misali, kıvrım kıvrım akar ya;
Bir yanda akan benim, öbür yanda Sakarya.
Su iner yokuşlardan, hep basamak basamak;
Benimse alın yazım, yokuşlarda susamak.
Her şey akar, su, tarih, yıldız, insan ve fikir;
Oluklar çift; birinden nur akar, birinden kir.
(...)

(Necip Fazıl Kısakürek, Çile, 398)

1. Bu şiiri önce vurguya, tonlamaya ve noktalama işaretlerine dikkat etmeden; ardından bu unsurlara dikkat ederek okuyunuz. Bu iki okuma arasında ne gibi farklar oluştuğunu açıklayınız.
2. Şiirin bu iki farklı okunuş biçiminden hareketle kurallı ve kurlsız okumanın Kur'an-ı Kerim tilavetini nasıl etkileyeceği konusundaki düşüncelerinizi açıklayınız.

Tecvit

Bir şeyi güzel ve sağlam yapmak anlamına gelir. Kur'an-ı Kerim'i tilavet kurallarına uyarak güzel ve hatasız okumayı öğreten ilimdir.

(bk. Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 77-78)

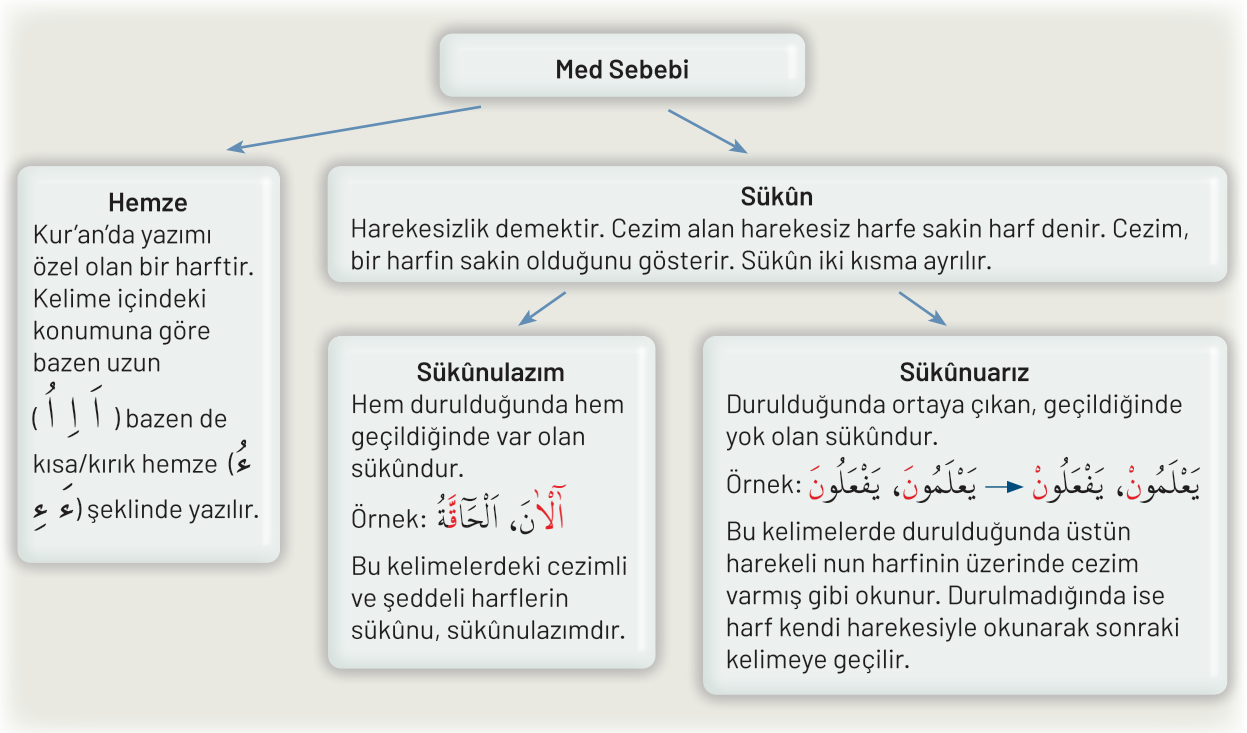
Allah (cc) “... Kur'an'ı tertil ile (tane tane, hakkını vererek) oku!”⁸ buyurmuştur. Bu emri titizlikle yerine getiren Hz. Muhammed (sav), sahabeyle Kur'an-ı Kerim'i güzel okumaya teşvik etmiştir.⁹ Hz. Ali, ayette geçen “tertil” ifadesinin “harflerin sıfat ve mahreçlerine uygun çıkarılması ve durulacak yerlerin iyi bilinmesi” anlamında **tecvit** bilgisine işaret ettiğini belirtmiştir.¹⁰

Kur'an-ı Kerim, lafzı ve anlamı ile bir bütündür. Bu bütünlüğün korunması, Kur'an'ın doğru ve güzel okunmasına bağlıdır. Bu sebeple Müslümanlar tecvit ilmini geliştirmişler, Kur'an-ı Kerim'i güzel ve hatasız okumaya özen göstermişlerdir. Nitekim Hz. Peygamber, Kur'an'ı kelimelerdeki her bir harfin hakkını vererek okumuş ve Kur'an-ı Kerim'in doğru okunuş biçimini ortaya koymuştur.¹¹

Kur'an'ın indirildiği dil olan Arapçada harflerin ve kelimelerin seslendirilmesiyle ilgili birtakım kurallar vardır. Bu kurallardan biri de uzatmadır (med). Kur'an'da bulunan uzun sesli hecelerdeki uzatmaların bir kısmı Türkçe ve Arapça kelimelerdeki uzatmalara benzer. Diğer bir kısmı ise Kur'an'ın okunuşuna özgü bir şekilde bilinen ölçülerden daha fazla uzatılır.

Harflerin uzatılarak okunmasına tecvit ilminde med denir. Med harfleri üç tane: ا، و، ی. Med harfleri, önüne geldiği harfin doğal bir şekilde uzatılmasını sağlar. Bu uzatma bir elif miktarı kadardır. Bu da “âlim” kelimesindeki ilk hecenin uzunluğu kadardır.

Harflerin bir elif miktarından fazla uzatılmasını gerektiren bazı harf ve işaretler de vardır. Med sebebi denilen bu harf ve işaretler hemze ve sükûn olmak üzere iki tanedir.

▲ **Bilgi Görseli 2.3:** Med sebebi¹²

2.4.1. Medditabii

Bir kelimedede med harflerinden biri bulunup bu harflerden sonra med sebebi olan hemze ve sükûn bulunmazsa medditabii olur. Medditabiinin bir elif miktarı uzatılması vaciptir.

Örnek: قَالَ، أُوتِينَا

قَالَ örneğinde görüldüğü gibi ا (elif) med harfidir. Eliften sonra med sebebi yani hemze veya sükûn yoktur. Bu durumda ق (kaf) harfi bir elif miktarı uzatılarak okunur.

أُوتِينَا kelimesinde sırasıyla vav, yâ ve elif harfleri med harfidir. Bunlar kendilerinden önceki harflerin bir elif miktarı uzatılarak okunmasını sağlar.

Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz.

يَخَافُونَ يُرِيدُونَ جَدِيدًا يَقُولُ كَانَ

Not Edelim

Bir kelimedede uzatma; sadece med harfleri ile meydana geliyorsa asli med, med harfleri ile birlikte med sebebi olan hemze ve sükûn ile meydana geliyorsa feri med şeklinde isimlendirilir.

(bk. Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 205)

<https://kuran.diyaret.gov.tr/elifba/#/tecvid/meddi-tabii-muttasil-munfasil/meddi-tabii>

Yukarıdaki genel ağ adresi üzerinden medditabii ile ilgili örnekleri öğretmenin rehberliğinde telaffuz ediniz.

Med çeşitleri ile ilgili videoya yukarıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

<https://kuran.diyaret.gov.tr/elifba/#/tecvid/meddi-tabii-muttasil-munfasil/meddi-muttasil>

Yukarıdaki genel ağ adresi üzerinden meddimuttasil ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde telaffuz ediniz.

Not Edelim

Med İşareti (˜)
Üzerinde bulunduğu harfin iki ila dört elif miktarı uzatılacağını gösteren işarettir.

<https://kuran.diyaret.gov.tr/elifba/#/tecvid/meddi-tabii-muttasil-munfasil/meddi-munfasil>

Yukarıdaki genel ağ adresi üzerinden meddimunfasil ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde telaffuz ediniz.

2.4.2. Meddimuttasil

Med harflerinin birinden sonra med sebebi olan hemze gelir ve med harfi ile hemze aynı kelimeye yan yana yer alırsa meddimuttasil olur. Meddimuttasil, yavaş okuyuşta dört elif miktarı uzatılmalıdır. Hızlı bir okuyuşta ise en az iki elif miktarı uzatılır. Meddimuttasilin uzatılması vaciptir.¹³

Bu örnekte görüldüğü gibi ا (elif), med harfi; ء (hemze) ise med sebebidir. Her ikisi de aynı kelimeye yan yanadır. Dolayısıyla buradaki tecvit kuralı meddimuttasıldır. ج (cim) harfi dört elif miktarı uzatılarak okunur. Meddimuttasilda hemze genel olarak kısa hemze (ء ء ء) şeklinde yazılır.¹⁴

Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz.

سَوَّءَ	سَوَّاءُ	يَشَاءُ	وَرَاءَ	سَمَاءَ

2.4.3. Meddimunfasıl

Med harflerinin birinden sonra med sebebi olan hemze gelir ve med harfi ile hemze, farklı kelimelerde yan yana yer alırsa meddimunfasıl olur. Meddimunfasıl, dört elif miktarı uzatılır. Hızlı bir okuyuşta en az bir elif miktarı uzatılmalıdır. Meddimunfasılın uzatılması caizdir.¹⁵

Bu örnekte görüldüğü gibi إِنَّا kelimesindeki ن (nun) harfini uzatan ا (elif), med harfi; أَعْطَيْنَاكَ kelimesinin ilk harfi olan ا (hemze) ise med sebebidir. Bunlar farklı kelimelerde ve yan yana yer aldığı için buradaki tecvit kuralı meddimunfasıldır. ن (nun) harfi dört elif miktarı uzatılarak okunur. Meddimunfasilda hemze genel olarak uzun hemze (ا ا ا) şeklinde yazılır.¹⁶

Uygulayınız

Aşağıdaki örnekleri okuyunuz.

يَا أَيُّهَا	بِمَا أُنْزِلَ	لَا أَعْبُدُ	فِيهَا أَبَدًا	قَالُوا أَمْنَا

Etkinlik-14

30 dk.

Adı	Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuyorum
Amaç	Med çeşitlerini belirleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Tabloda verilen örnek kelimeleri/ifadeleri inceleyiniz.

Örnek Kelimeler	Kelimelerin İlişkili Olduğu Özellikler			
	Med Çeşidi	Uzatma miktarı	Uzatılan harf	Hükmü
أَرْسَلْنَاكَ				
وَمَا أَسْأَلُكُمْ				
وَسَاءَتْ				
تَفَى				
مَا أَمَرَ				
وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ				

- Öğretmeninizin tablodaki örnekleri telaffuz etmesini dinleyiniz.
- Tabloda verilen örnek kelimelerin özelliklerini belirleyerek tabloyu doldurunuz.
- Med çeşitlerinin okunuş özelliklerini açıklayınız.
- Kelimelerin telaffuz edilmesi ile ilgili öğretmeninizin dönütlerini dikkate alarak tablonuzdaki gerekli düzeltmeleri yapınız.

Değerlendirme: Med çeşitleri ile ilgili öğrendiklerinizi tabloda verilen örnekleri telaffuz ederek uygulayınız.

Kontrol Noktası-4

فَبَايَ الْآءِ رَبِّكُمْ تَكْذِبَانِ

(Rahman suresi 13. ayet)

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ

(Rahman suresi 39. ayet)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ...

(Nisa suresi 144. ayet)

Verilen ayetleri tecvit kurallarına uygun olarak okuyunuz. Altı çizili bölümlerdeki tecvit kurallarının isimlerini altlarındaki boşluklara yazınız.

KONTROL LİSTESİ			
Adı ve Soyadı :		Sınıfı ve Numarası :	
Bu form, öğrencinin med çeşitleri (medditabii, meddimuttasıl ve meddimunfasıl) ile ilgili bilgi ve becerilerini kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin bu ölçütleri gerçekleştirme durumuna göre "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.			
Sıra No.	Ölçütler	Evet	Hayır
1.	Med harflerini tanıdı.		
2.	Med harflerinin işlevini algıladı.		
3.	Med harflerinin işlevini doğru bir şekilde ifade etti.		
4.	Med harflerinin özelliklerini doğru olarak belirledi.		
5.	Med çeşitlerini sınıflandırdı.		
6.	Medditabiinin telaffuz özelliklerini algıladı.		
7.	Medditabiinin telaffuz özelliklerini belirledi.		
8.	Medditabiiyi doğru bir şekilde telaffuz etti.		
9.	Meddimuttasılın telaffuz özelliklerini algıladı.		
10.	Meddimuttasılın telaffuz özelliklerini belirledi.		
11.	Meddimuttasılı doğru bir şekilde telaffuz etti.		
12.	Meddimunfasılın telaffuz özelliklerini algıladı.		
13.	Meddimunfasılın telaffuz özelliklerini belirledi.		
14.	Meddimunfasılı doğru bir şekilde telaffuz etti.		
Öğretmenin Yorumu:			

PERFORMANS GÖREVİ

Amaç	Görev/Rol	Ürün	Değerlendirme Ölçütleri	Beceriler
Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma kurallarını uygulayabilme	Bu çalışmadaki göreviniz, Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma kurallarını uygulamadaki başarınıza dair bir değerlendirme metni yazmaktır.	Kitaptaki etkinlikleri ve ölçme değerlendirme bölümlerindeki örnekleri telaffuz ediniz. Öğrenme süreciyle ilgili duygu ve düşüncelerinizi, anladığınızı ve anlamadığınızı konularla ilgili görüşlerinizi ve merak ettiğiniz konularla ilgili beklentilerinizi ifade eden bir öğrenme günlüğü oluşturunuz.	Ortaya koyduğunuz ürünler aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir: - Telaffuz (Uygulama örnekleri kurallara uygun biçimde telaffuz edilmeli.) - Düzen (Öğrenilen, tekrar edilmesi gereken konular ve öneriler bir düzen içerisinde sunulmalı.) - Kapsam (Harfler ve özellikleri, harflerin okunuşu, okunuşla ilgili özel durumlar "med" ve çeşitleri konularını içermeli.) - Yorumlama (Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma kurallarının öğrenilme düzeyi açık bir şekilde ortaya konulmalı.) - Duygu ifadesi (Öğrenilen konu ve kuralları öğrenme düzeyi açık ve anlaşılır bir şekilde ifade edilmeli.)	Telaffuz Etme

Yönerge: Bu performans görevini hazırlarken aşağıda verilen açıklamaları dikkate alınız.

- Bir çalışma planı hazırlayınız.
- Kitaptaki etkinlikleri ve ölçme değerlendirme bölümlerinde verilen örnekleri telaffuz ediniz.
- Telaffuz etme çalışmanızda Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma kurallarından hangilerini öğrendiğinizi belirleyiniz.
- Çalışmanızda Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma kurallarından öğrendiklerinizin tamamını değerlendiriniz.
- Konuyla ilgili duygu ve düşüncelerinizi ifade ediniz. Konuyla ilgili duygu ve düşüncelerinizi ifade ederken atasözü, deyim veya şiiirlere atıfta bulunabilirsiniz.
- Çalışmanızda resim, görsel vb. malzemeler kullanabilirsiniz.
- Öğrenme günlüğü içeriğini oluştururken günlük hayattan alacağınız örneklerden yararlanabilirsiniz.

Değerlendirme: Bu çalışmanın değerlendirilmesinde aşağıdaki karekodlarda verilen dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılacaktır.

Dereceli Puanlama Anahtarı

Öz Değerlendirme Formu

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiğiniz bilgileri aşağıdaki alana hatırlayabileceğiniz şekilde not alabilirsiniz.

2. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları

Bu testte cevaplamanız için farklı soru çeşitlerinden toplam 38 soru verilmiştir.
Konuyla ilgili ek sorulara testin sonunda verilen karekoddan ulaşabilirsiniz.

A) Aşağıda verilen cümlelerin doğruluğunu (D) ya da yanlışlığını (Y) belirleyerek yönlendirici okları takip ediniz.

1. Harflerin mahreçleriyle ilgili bilgilerden hareketle ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

B) Aşağıdaki tabloda verilen ifadeleri doğru-yanlış durumuna göre işaretleyiniz.

	Doğru	Yanlış
2. نَارٌ حَامِيَةٌ ayetindeki uzatma "nun" ve "ha" harflerindedir.		
3. فَاُمُّ kelimesindeki "he" harfinin uzatılmaması gerekir.		
4. سَرَّاءِ kelimesinde meddimunfasıl kuralı vardır.		
5. لَيْلَةُ الْقَدْرِ ifadesindeki "lam" harfinin cezimli okunma sebebi kendisinden sonra kamerî harfin gelmesidir.		
6. كَلَّا kelimesindeki "elif" harfi lâm harfinin uzatılarak okunmasını sağlar.		

C) Aşağıdaki soruları tablo üzerinde cevaplayınız.

Aşağıda verilen tanımların başına ilgili olduğu kavrama ait harfi yazarak tanımlarla kavramları eşleştiriniz.

( ) 7. Harfin altına yazılan yatık bir çizgidir.	a) Cezim
( ) 8. Harfin üstüne yazılan ve küçük bir “vav” harfine benzeyen işarettir.	b) Esre
( ) 9. Harfin üzerine küçük bir daire şeklinde yazılan işarettir.	c) Ötre
( ) 10. Harfin üstüne yazılan yatık bir çizgidir.	ç) Şedde
( ) 11. Harfin üzerine birleşmiş iki küçük “u” harfine benzer şekilde yazılan işarettir.	d) Tenvin
	e) Üstün

Aşağıda Kur'an-ı Kerim'in okunuşuyla ilgili özel durumları içeren bazı kelimeler verilmiştir. Bu kelimelerin önündeki yay ayraçların içine ilgili oldukları kurala ait harfi yazarak eşleştiriniz. Eşleştirdiğiniz kelimeleri ilgili kurala göre telaffuz ediniz.

( ) 12. طَسَمَ	a) Şemsî harf
( ) 13. الْأَرْضُ	b) Hurufimukattaa
( ) 14. عَنْهُ	c) Kamerî harf
( ) 15. الصَّالِحَاتُ	ç) Kasır
	d) Zamir

16. Aşağıdaki anlam çözümleme tablosunda med çeşitlerine ve bu med çeşitleri ile ilgili bazı özelliklere yer verilmiştir. Tabloda verilen med çeşitlerini ilişkili olduğu özelliklerle eşleştiriniz. Eşleştirme yaparken “√” kullanınız. Verilen özellik birden fazla med çeşidine ait ise birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.

Özellikler	Med Çeşitleri		
	Medditabii	Meddimuttasıl	Meddimunfasıl
Med harfinden sonra med sebebi gelmez.			
Med harfinden sonra hemze gelir.			
Med harfi ve hemze aynı kelimedede bulunur.			
Med harfi ve hemze farklı kelimedede bulunur.			
Dört elif miktarı uzatılarak okunur.			
Bir elif miktarı uzatılarak okunur.			

17. Aşağıda verilen kelimelerdeki harfleri telaffuz ederek altlarında boş bırakılan yerlere yazınız.

جَمَعَ	فَسَدَ	نَزَلَ	كَتَبَ

Ç) Aşağıdaki soruları Frayer diyagramına göre cevaplayınız.

Aşağıda meddimuttasıl ile ilgili doğru ve yanlış bilgilerin yer aldığı bir tablo verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki kutucuklara cümlede verilen bilgiler doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

- ☐ 18. Tanım bölümündeki cümlede “farklı kelimelerde” ifadesi yerine “aynı kelimedede” yazılırsa tecvit kuralının tanımı doğru yapılmış olur.
- ☐ 19. Özellikler bölümünde bulunan 1 numaralı cümledeki bilgi hatasını düzeltmek için “kısa” ifadesi yerine “uzun” yazılmalıdır.
- ☐ 20. Özellikler bölümünde bulunan 2 numaralı cümledeki bilgi hatasını düzeltmek için “iki” sözcüğü yerine “dört” sözcüğü yazılmalıdır.
- ☐ 21. Özellikler bölümündeki 3 numaralı cümlede herhangi bir bilgi hatası yoktur.
- ☐ 22. “Örnekler” bölümündeki 1 numaralı örnekle “Örnek olmayanlar” bölümündeki 3 numaralı örnek yer değiştirilirse bilgi hatası düzeltilmiş olur.
- ☐ 23. “Örnekler” bölümündeki 2 numaralı örnekle “Örnek olmayanlar” bölümündeki 2 numaralı örnek yer değiştirilirse bilgi hatası düzeltilmiş olur.
- ☐ 24. “Örnekler” bölümündeki 4 numaralı örnekle “Örnek olmayanlar” bölümündeki 4 numaralı örnek yer değiştirilirse bilgi hatası düzeltilmiş olur.

D) Aşağıdaki kutucuklarda med çeşitleriyle ilgili bazı örnekler verilmiştir. Size yöneltilen soruları kutucuklardaki harfleri kullanarak cevaplayınız. Aynı kutucuğu birden fazla soru için kullanabilirsiniz.

a	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا	b	تَقُولُونَ	c	كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ
ç	أُولَئِكَ	d	تِجَارَتُهُمْ	e	مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ
f	فَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ	g	قُرُوءٍ	ğ	تُوبُوا إِلَى اللَّهِ

25. Hangilerinde medditabii vardır?

.....

26. Hangilerinde meddimuttasıl vardır?

.....

27. Hangilerinde meddimunfasıl vardır?

.....

28. Hangilerinde hem meddimuttasıl hem meddimunfasıl vardır?

.....

E) Aşağıdaki soruların cevaplarını altlarında bırakılan boşluklara yazınız.

29. “Elif”, “vav” ve “ya” harflerinin med harfi işlevi görmesi için gereken şartlar nelerdir?

.....

.....

30. Med çeşitleri nelerdir? Yazınız.

.....

31. Dudak harfleri hangileridir?

.....

32. Kur'an-ı Kerim'de zamirin okunuşuyla ilgili tecvit kuralları nelerdir?

.....

33 ve 34. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Aşağıda bir grup öğrencinin حُنْفَاءْ kelimesinde yer alan tecvit kuralı hakkındaki konuşmaları verilmiştir.

Birsen: Arkadaşlar bu kelimedeki tecvit kuralı hakkında neler biliyorsunuz?

Dilara: ف harfini uzatan \ harfi, med sebebidir.

Gülsüm: Dört elif miktarı uzatılır.

Kemal: Med harfi ve hemze aynı kelimedeyi almaktadır.

Mehmet: Uzatılması caizdir.

Ramazan: Uzatılması vaciptir.

Selin: Hızlı okuyuşta en az iki elif miktarı uzatılır.

Yasemin: Hemze (ء) med harfidir.

33. Öğrenciler hangi tecvit kuralı hakkında konuşmaktadır?

34. Hangi öğrenciler, kelimedeyi alan tecvit kuralı ile ilgili yanlış bilgi vermiştir? Gerekçelendirerek yazınız.

F) Aşağıdaki soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

35. بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ
5 4 3 2 1

Kaf suresinin 2. ayetinde numaralandırılmış olarak verilen bölümleri telaffuz ediniz. Buradaki tecvit kurallarını belirleyiniz. Belirlediğiniz tecvit kurallarının doğru sıralandığı seçeneği işaretleyiniz.

I	II	III	IV	V
A) Medditabii	Meddimunfasıl	Meddimuttasıl	Medditabii	Medditabii
B) Medditabii	Meddimunfasıl	Medditabii	Meddimuttasıl	Meddimunfasıl
C) Meddimunfasıl	Meddimuttasıl	Medditabii	Medditabii	Medditabii
D) Meddimunfasıl	Medditabii	Meddimunfasıl	Meddimuttasıl	Meddimuttasıl
E) Meddimuttasıl	Meddimuttasıl	Meddimuttasıl	Medditabii	Medditabii

36.

I	II	III	IV	V
كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ	وَفَصَّالُهُ	نَجْوَةٌ	نِسَائِهِنَّ	وَالنَّاسِرَاتِ نَشْرًا

Numaralanmış kelime ve kelime grupları ile ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi doğrudur?

- A) I'de meddimuttasıl kuralı vardır.
 B) II'deki zamir uzatılmadan okunur.
 C) III'te vav şeklinde yazılan elif vardır.
 D) IV'te meddimunfasıl kuralı vardır.
 E) V'teki kelimenin başındaki elif lâm takısı okunur.

37.

- I. Harflerin çıktığı ve başka harflerden ayrıldığı yere denir.
 II. Başına elif lâm takısı getirildiğinde lâm harfi okunan harflere denir.
 III. Harflerin bir elif miktarından fazla uzatılmasını gerektiren bazı harf ve işaretlere denir.
 IV. Harflerin üstüne ve altına konarak onların okunmasını sağlayan işaretlere denir.

Numaralanmış cümlelerde aşağıdaki kavramlardan hangisinin tanımı yoktur?

- A) Hareke   B) Kamerî harf   C) Mahreç   D) Med sebebi   E) Tecvit

38. Aşağıdaki harf gruplarının hangisinde kalın harfler bir arada verilmiştir?

- A) ا - ح - د - ذ - ر - ز - و
 B) خ - ص - ض - ط - ظ - غ - ق
 C) ث - ذ - ر - ص - ظ - ع - ق
 D) ر - ط - ظ - ع - ق - ك - ل
 E) ش - ض - ظ - غ - ق - ف - ن

Tema ile ilgili daha fazla soruya yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

2. TEMA SONNOTLARI

- ¹ bk. Sarı, “Harf”, 16/164.
- ² bk. Yılmaz vd., *Kur’an-ı Kerim’i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*, 39-40.
- ³ bk. Çetin, *Kur’an Okuma Esasları*, 118-120.
- ⁴ Karaçam, *Kur’ân-ı Kerîm’in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 227.
- ⁵ DİB, Diyanet İşleri Başkanlığı, “Elifba” (Erişim 26 Mart 2024).
- ⁶ bk. Karaçam, *Kur’an-ı Kerim’in Faziletleri*, 247-248.
- ⁷ bk. Çetin, *Kur’an Okuma Esasları*, 207-208.
- ⁸ Müzzemmil suresi 4. ayet.
- ⁹ bk. Buhari, “Fezailü’l-Kur’an”, 29.
- ¹⁰ bk. İbnü’l-Cezeri, *en-Neşr fi’l-Kıraati’l-Aşr*, 1/209.
- ¹¹ bk. Tirmizi, “Fezailü’l-Kur’an”, 23.
- ¹² Yılmaz vd., *Kur’an-ı Kerim’i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*, 9.
- ¹³ bk. Çetin, *Kur’an Okuma Esasları*, 209.
- ¹⁴ Yılmaz vd., *Kur’an-ı Kerim’i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*, 10.
- ¹⁵ bk. Çetin, *Kur’an Okuma Esasları*, 212.
- ¹⁶ Yılmaz vd., *Kur’an-ı Kerim’i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*, 11.

3. TEMA

KUR'AN-I KERİM'i OKUYORUM

3.1. Al-i İmran Suresi 1-15. Sayfalar
(1-115. Ayetler)

3.2. Yasin Suresi 1-6. Sayfalar
(1-83. Ayetler)

► Bu temada sizlerden

- Al-i İmran suresinin 1-15. sayfalarını (1-115. ayetler),
- Yasin suresinin 1-6. sayfalarını (1-83. ayetler)
usulüne uygun yüzünden okumayı

öğrenmeniz beklenmektedir.

Tema
karekodu

Anahtar Kavramlar

- kiraat

3. TEMA SONNOTLARI

¹ Karaman vd., *İlmihal I*, 196.

² bk. Serinsu vd., "Tevit", 355.

³ bk. Birişik, "Kıraat", 25/426.

⁴ Buhari, "Fezaiü'l-Kur'an", 29.

⁵ Tirmizi, "Kıraat", 1.

3. Tema Ölçme ve Değerlendirme

Al-i İmran suresi 1-15 ve Yasin suresi 1-6. sayfalarını yüzünden okuyunuz (Yüzünden okuma çalışmaları aşağıdaki kontrol listesi ile değerlendirilecektir).

KONTROL LİSTESİ			
Adı ve Soyadı :		Sınıfı ve Numarası :	
Bu form, öğrencinin Al-i İmran suresi 1-15 ve Yasin suresi 1-6. sayfalarını yüzünden okuması ile ilgili bilgi ve becerilerini kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin bu ölçütleri gerçekleştirme durumuna göre "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.			
Sıra No.	Ölçütler	Evet	Hayır
1.	Kur'an-ı Kerim okumaya euzübesmele çekerek başladı.		
2.	Euzübesmeleyi kuralına uygun olarak telaffuz etti.		
3.	Harfleri mahreçlerine uygun olarak telaffuz etti.		
4.	Yüzünden okuduğu ayetlerdeki hurufımukattaayı tespit etti.		
5.	Yüzünden okuduğu ayetlerdeki hurufımukattaayı kuralına uygun olarak uyguladı.		
6.	Yüzünden okuduğu ayetlerdeki okunuşla ilgili özel durumları tespit etti.		
7.	Yüzünden okuduğu ayetlerdeki okunuşla ilgili özel durumları kuralına uygun olarak uyguladı.		
8.	Yüzünden okuduğu ayetlerdeki medditabiileri tespit etti.		
9.	Yüzünden okuduğu ayetlerdeki medditabii tecvit kuralını açıkladı.		
10.	Yüzünden okuduğu ayetlerdeki medditabiileri kuralına uygun olarak uyguladı.		
11.	Yüzünden okuduğu ayetlerdeki meddimuttasılları tespit etti.		
12.	Yüzünden okuduğu ayetlerdeki meddimuttasıl tecvit kuralını açıkladı.		
13.	Yüzünden okuduğu ayetlerdeki meddimuttasılları kuralına uygun olarak uyguladı.		
14.	Yüzünden okuduğu ayetlerdeki meddimunfasılları tespit etti.		
15.	Yüzünden okuduğu ayetlerdeki meddimunfasıl tecvit kuralını açıkladı.		
16.	Yüzünden okuduğu ayetlerdeki meddimunfasılları kuralına uygun olarak uyguladı.		
17.	Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun olarak yüzünden okudu.		
Öğretmenin Yorumu:			

PERFORMANS GÖREVİ

Amaç	Görev/Rol	Ürün	Değerlendirme Ölçütleri	Beceriler
Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma kurallarından olan medditabii, meddimuttasıl ve meddimunfasıl örneklerini tespit edip sunabilme	Bu çalışmadaki göreviniz, Al-i İmran suresinin 1-15 veya Yasin suresinin 1-6. sayfaları arasından öğretmeninizle belirleyeceğiniz üç sayfada medditabii, meddimuttasıl ve meddimunfasıl tecvit kuralları ile ilgili örnekleri tespit edip sunmaktır.	Belirlediğiniz sayfalarda medditabii, meddimuttasıl ve meddimunfasıl tecvit kuralları ile ilgili tespit ettiğiniz örneklerden oluşan bir sunum hazırlayınız.	Ortaya koyduğunuz ürünler aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir: - Araştırma süreci (Belirlenen sayfalar yüzünden okunup incelenerek ilgili tecvit kuralları araştırılmalı.) - Doğruluk (İlgili tecvit kurallarına ait örnekler doğru tespit edilmeli.) - Düzen (İlgili tecvit kurallarına ait örnekler bir düzen içerisinde verilmeli.) - Sunum (İlgili tecvit kuralları uygulamalı olarak sunulmalı; açık, anlaşılır, seviyeye uygun ve akıcı bir üslup kullanılmalı.)	Yüzünden Okuma

Yönerge: Bu performans görevini hazırlarken aşağıda verilen açıklamalara dikkat ediniz.

- Tecvit kurallarından medditabii, meddimuttasıl ve meddimunfasıl ile ilgili konuları gözden geçirin.
- Performans görevi için belirlediğiniz sayfaları, tecvit kurallarına uygun olarak yüzünden okuyunuz.
- Yüzünden okuma çalışmanızda tecvit kurallarından medditabii, meddimuttasıl ve meddimunfasıl ile ilgili örnekleri tespit ediniz.
- Tecvit kurallarından medditabii, meddimuttasıl ve meddimunfasıl ile ilgili tespit ettiğiniz örneklerin sunumunu uygulamalı olarak yapınız.

Değerlendirme: Bu çalışmanın değerlendirilmesinde aşağıda karekodla verilen dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılacaktır.

Dereceli Puanlama Anahtarı

Öz Değerlendirme Formu

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا
 مَالِكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾
 وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبٌ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ
 اللَّهِ إِلَهَةً لَعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ
 جُندٌ مُّحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ
 وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ أَوَلَمْ يَرَ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ
 خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي
 الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ
 بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ
 نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ ﴿٨٠﴾ أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾
 إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾
 فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

Sayfanın
 okunuşuna bu
 karekodan
 ulaşabilirsiniz.

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَاكِهُونَ ﴿٥٥﴾ هُمْ
 وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَكِئُونَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ فِيهَا
 فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدَّعُونَ ﴿٥٧﴾ سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ ﴿٥٨﴾
 وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾ أَلَمْ آعْهَدَ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي
 آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَإِنْ
 اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ
 جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي
 كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾ إِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾
 الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ
 بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَى أَعْيُنِهِمْ
 فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ
 عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ
 نَعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَّمْنَاهُ
 الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ ﴿٦٩﴾
 لِيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾

Sayfanın
 okunuşuna bu
 karekodan
 ulaşabilirsiniz.

وَأَيُّ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلِّ الْمَشْحُونِ ٤١ وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ٤٢ وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ ٤٣ إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ٤٤

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ٤٥ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ٤٦ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ ٤٧ قَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْطَعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ ٤٨ أَطْعَمَهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ٤٩ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ٥٠ مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ٥١ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ٥٢ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ٥٣ قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا ٥٤ هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ٥٥ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ٥٦ فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ٥٧

Sayfanın
okunuşuna bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا
كُنَّا مُنْزِلِينَ ۝٢٨ إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ
خَامِدُونَ ۝٢٩ يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ
إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝٣٠ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ
مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ۝٣١ وَإِنْ كُلُّ لَمَّا جَمِيعٌ
لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ۝٣٢ وَآيَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيِّتَةُ أَحْيَيْنَاهَا
وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ۝٣٣ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ
مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ۝٣٤ لِيَأْكُلُوا
مِنْ ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ۝٣٥ سُبْحَانَ
الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ
أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ۝٣٦ وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ
النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ۝٣٧ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا
ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۝٣٨ وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّى
عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ۝٣٩ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ
الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ۝٤٠

Sayfanın
okunuşuna bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ^ج ١٣
 إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا
 إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ ^ل ١٤ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا
 وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ ^ل إِنَّ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ^و ١٥ قَالُوا
 رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ^و ١٦ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ
 الْمُبِينُ ^و ١٧ قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ
 وَلَيَمَسَّنَّكُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ^ط ١٨ قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ
 أَئِنْ ذُكِّرْتُمْ ^ط بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ^و ١٩ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا
 الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ^ل ٢٠
 اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ ^و ٢١ وَمَا لِيَ
 لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ^و ٢٢ عَاتَخِذْ مِنْ دُونِهِ
 إِلَهَةً إِنْ يُرِدَْنَّ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا
 وَلَا يُنْقِذُونِ ^ج ٢٣ إِنْى إِذَا لَفِيَ ضَلَالٍ مُّبِينٍ ^و ٢٤ إِنْى أَمِنْتُ
 بِرَبِّكُمْ ^ط فَاسْمَعُونَ ^و ٢٥ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي
 يَعْلَمُونَ ^ل ٢٦ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ^و ٢٧

Sayfanın
okunuşuna bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

3.2. YASİN SURESİ 1-6. SAYFALAR (1-83. Ayetler)

الْجُزْءُ الثَّانِي وَالْعِشْرُونَ

٤٣٩

سُورَةُ يَاسِينَ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ
ثَلَاثٌ وَثَمَانُونَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَسْ ١ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ٢ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ٣ عَلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ٤ تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ٥ لَتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أُنذِرَ
أَبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ٦ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَى أَكْثَرِهِمْ
فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ٧ إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ
إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ٨ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ
سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ٩
وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ١٠
إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ بِالْغَيْبِ فَبَشِّرْهُ
بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ١١ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَى وَنَكْتُبُ
مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ ١٢

Sayfanın
okunuşuna bu
karekodan
ulaşabilirsiniz.

GRUP DEĞERLENDİRME FORMU					
Adı ve Soyadı :			Sınıfı ve Numarası :		
Grup Üyeleri:					
Bu form ile yaptığınız grup çalışmanızı aşağıda verilen ölçütleri dikkate alarak değerlendiriniz. Çalışma sırasında grup davranışınızda fazlaca eksik varsa "Hiçbir Zaman"ı, biraz eksik varsa "Ara Sıra"yı, genel olarak tamamsa "Çoğu Zaman"ı, eksiksiz ise "Her Zaman"ı işaretleyiniz.					
Sıra No.	Ölçütler	Hiçbir Zaman (1)	Ara Sıra (2)	Çoğu Zaman (3)	Her Zaman (4)
1.	Yardımlaşma Grup üyeleri etkinlik sırasında araç gereç kullanımı konusunda yardımlaştı.				
2.	Dinleme Grup üyeleri çalışma sırasında birbirlerinin görüşlerini dikkatlice dinledi.				
3.	Katılım ve sorumlulukları paylaşma Gruptaki her öğrenci etkinliğe katıldı ve etkinlikle ilgili sorumlulukları paylaştı.				
4.	Sorgulama Grup üyeleri her aşamada fikir alışverişi yaptı.				
5.	Saygı Grup üyeleri çalışma sırasında birbirlerine saygılı davrandı.				
6.	Paylaşma Grup üyeleri çalışma sırasında bilgileri birbirleriyle paylaştı.				
7.	Zamanı verimli kullanma Grup üyeleri zamanı verimli kullandı.				
Grubunuzun güçlü yanları nelerdir?					
Grubunuz etkinlik sırasında hangi zorluklarla karşılaştı?					
Grup olarak bir sonraki çalışmanızı iyileştirmek için ne önerirsiniz?					

Etkinlik-4

Adı	Öğren-Uygula
Amaç	Yasin suresinin ilk sayfasını yüzünden okuyabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Yasin suresinin ilk sayfasını öğretmeninizden dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin telaffuz özelliklerine ve ayetlerdeki tecvit kurallarına dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde ayetlerdeki harfleri mahreçlerine ve tecvit kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.
4. Okuduğunuz bölümlerdeki tecvit kurallarını açıklayınız.
5. Yüzünden okurken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
6. Öğretmeninizin dönütlerini dikkate alarak bir sonraki telaffuzunuzda uygulayınız.
7. Doğru bir şekilde telaffuz edene kadar uygulamaya devam ediniz.
8. Yüzünden okurken arkadaşlarınızın hakkına riayet etmeye gayret ediniz.
9. Okunan Kur'an-ı Kerim'i dinleyiniz.
10. Aşağıdaki genel ağ adreslerinden Yasin suresinin ilk sayfasını dinleyerek eksiklerinizi fark etmeye çalışınız.
<https://kuran.diyanet.gov.tr/mushaf/kuran-1/yasin-suresi-36/ayet-1/diyanet-isleri-baskanligi-meali-1>
11. Hatalarınızı düzeltmek ve okuyuşunuzu daha da güzelleştirmek için yeni hedefler belirleyiniz.
12. Dinleme çalışması yaptıktan sonra Yasin suresinin ilk sayfasını süre tutarak yüzünden okuyunuz.
13. Tekrar çalışmalarını bireysel ve koro hâlinde sürdürünüz.

Değerlendirme: Etkinlik sonunda 99. sayfadaki grup değerlendirme formunu doldurunuz.

Etkinlik-3

Adı	Cevaplıyorum-Öğreniyorum
Amaç	Yüzünden okunan sayfalarda geçen tecvit kurallarını açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Yasin suresinin 2. sayfasını yüzünden okuyunuz.
2. Öğretmeninizin size yönelttiği soruları düşününüz.

1	2	3	4	5	6
إِذْ جَاءَ	اتَّبِعُوا	مَا أَنْتُمْ	طَائِرُكُمْ	أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ	شَفَاعَتَهُمْ

- 1 numaralı kutucukta verilen ifadede hangi tecvit kuralı vardır?
- 1 numaralı kutucukta verilen ifade telaffuz edilirken kaç elif miktarı uzatılır?
- 2 numaralı kutucukta verilen ifadede hangi tecvit kuralı vardır?
- 2 numaralı kutucukta verilen ifade telaffuz edilirken kaç elif miktarı uzatılır?
- 3 numaralı kutucukta verilen ifadede hangi tecvit kuralı vardır?
- 3 numaralı kutucukta verilen ifade telaffuz edilirken kaç elif miktarı uzatılır?
- 4 numaralı kutucukta verilen ifadede hangi tecvit kuralı vardır?
- 4 numaralı kutucukta verilen ifade telaffuz edilirken kaç elif miktarı uzatılır?
- 5 numaralı kutucukta verilen ifadede hangi tecvit kuralı vardır?
- 5 numaralı kutucukta verilen ifade telaffuz edilirken kaç elif miktarı uzatılır?
- 6 numaralı kutucukta verilen ifadede hangi tecvit kuralı vardır?
- 6 numaralı kutucukta verilen ifade telaffuz edilirken kaç elif miktarı uzatılır?

3. Gönüllülük esasına göre soruları cevaplayınız.
4. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.
5. Soruya ilişkin cevabınızı henüz netleştiremediyseniz veya doğru cevaba ulaşamadıysanız öğretmeninizin verdiği ipuçlarıyla tekrar düşününüz.
6. Soruları cevaplarken sınıf kurallarını dikkate alınız.

Değerlendirme: Tecvitli ifadeleri/kelimeleri belirleyip açıklarken nelere dikkat ettiniz? Yazınız.

.....

.....

.....

وَاللَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ
 الْأُمُورُ ﴿١٠٩﴾ كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ
 بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ آمَنَ
 أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنَ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ
 الْفَاسِقُونَ ﴿١١٠﴾ لَنْ يَضُرُّوكُمْ إِلَّا أَذًى وَإِنْ يُقَاتِلُوكُمْ
 يُوَلُّوكُمْ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١١١﴾ ضَرَبْتَ عَلَيْهِمُ
 الدِّلَّةَ أَيْنَ مَا تَفَقَّوْا إِلَّا يَحْبِلُ مِنَ اللَّهِ وَحَبْلٍ مِنَ النَّاسِ
 وَبَآؤُ بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَضَرَبْتَ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةَ
 ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ
 الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١١٢﴾
 لَيْسُوا سَوَاءً مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ
 اللَّهِ أَنْاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
 الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
 وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٤﴾
 وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾

Sayfanın
okunuşuna bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ
 رَسُولُهُ ^ط وَمَنْ يَعْتَصِمْ بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ^ع ١١١
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا
 وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ١١٢ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ^ص
 وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَلَافَ بَيْنَ
 قُلُوبِكُمْ فَاصْبِرْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ
 مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا ^ط كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ
 لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ١١٣ وَلَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ
 وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ^ط وَأُولَٰئِكَ هُمُ
 الْمُفْلِحُونَ ١١٤ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ
 مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ^ط وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ^ل ١١٥ يَوْمَ تَبْيَضُّ
 وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ
 إِيْمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ١١٦ وَأَمَّا الَّذِينَ
 ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ ^ط هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ١١٧ تِلْكَ
 آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ^ط وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ ١١٨

Sayfanın
okunuşuna bu
karekodan
ulaşabilirsiniz.

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ
فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٩٢﴾ كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلالًا لِبَنِي إِسْرَآئِيلَ
إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَآئِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرَةُ قُلْ
فَاتُّوا بِالتَّوْرَةِ فَاتْلُوهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٣﴾ فَمَنْ افْتَرَى
عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩٤﴾
قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٥﴾ إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ
مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٦﴾ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ إِبْرَاهِيمَ
وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ
إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٩٧﴾
قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ
عَلَى مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ مَنْ آمَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ
عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تُطِيعُوا فَرِيقًا
مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ ﴿١٠٠﴾

Sayfanın
okunuşuna bu
karekodan
ulaşabilirsiniz.

قُلْ أَمَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ
 وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ
 وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ
 وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ
 يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٨٥﴾ كَيْفَ يَهْدِي
 اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ
 وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٦﴾
 أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ
 أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ
 يُنْظَرُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا
 فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٨٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ
 إِيمَانِهِمْ ثُمَّ أَزْدَادُوا كُفْرًا لَنْ تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ وَأُولَٰئِكَ
 هُمُ الضَّالُّونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ
 فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِلْءُ الْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوْ افْتَدَىٰ
 بِهِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٩١﴾

Sayfanın
okunuşuna bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلُونُ^م أَلْسِنَتَهُم بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ
 مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ
 اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ^ج وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
 وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ
 وَالْحُكْمَ وَالتُّبُّوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي
 مِنْ دُونِ اللَّهِ^{هـ} وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّانِيِّنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ
 الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ^ل ﴿٧٩﴾ وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا
 الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّنَ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ
 مُسْلِمُونَ^ع ﴿٨٠﴾ وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ^ط مِيثَاقَ النَّبِيِّنَ لَمَا آتَيْتُكُمْ
 مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ
 لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ^ط قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَى
 ذَلِكُمْ إِصْرِي^ط قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ
 مِنَ الشَّاهِدِينَ^{قصر} ﴿٨١﴾ فَمَنْ تَوَلَّى بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ
 الْفَاسِقُونَ^{قصر} ﴿٨٢﴾ أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ^ط يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ
 فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ^{قصر} ﴿٨٣﴾

Sayfanın
okunuşuna bu
karekodan
ulaşabilirsiniz.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ
 الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾ وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
 آمِنُوا بِالَّذِي أُنْزِلَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَجْهَ النَّهَارِ وَاكْفُرُوا
 آخِرَهُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَا تَتُومِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبَعَ دِينَكُمْ
 قُلْ إِنَّ الْهُدَى هُدَى اللَّهِ أَنْ يُؤْتَى أَحَدٌ مِثْلَ مَا أُوتِيتُمْ
 أَوْ يُحَاجُّوكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ
 يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
 ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ
 بِقِنْطَارٍ يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ بِدِينَارٍ لَا يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ
 إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَائِمًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي
 الْأُمِّيِّينَ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾
 بَلَى مَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ وَاتَّقَى فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾ إِنَّ
 الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ
 لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ
 إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٧﴾

Sayfanın
okunuşuna bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ
 الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾
 قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ
 أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا
 بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا
 مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا
 أُنْزِلَتِ التَّوْرَةُ وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾
 هَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ حَاجَجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ
 تُحَاجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
 لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ
 كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾ إِنَّ أَوْلَى
 النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لِلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا
 وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾ وَدَّتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
 لَوْ يُضِلُّوكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾
 يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

Sayfanın
 okunuşuna bu
 karekodan
 ulaşabilirsiniz.

رَبَّنَا أَمَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ
 الشَّاهِدِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَكْرُؤًا وَمَكْرَ **اللَّهُ** **وَاللَّهُ** خَيْرُ الْمَاكِرِينَ ﴿٥٤﴾
 إِذْ قَالَ **اللَّهُ** يَا عِيسَى ابْنِي مَتَوْفِيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ
 مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ
 كَفَرُوا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ ثُمَّ إِلَىٰ مَرْجِعُكُمْ فَأَحْكُمُ
 بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾ فَاَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا
 فَأَعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ
 نَاصِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ
 أَجُورَهُمْ **وَاللَّهُ** لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٥٧﴾ ذَلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ
 مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ﴿٥٨﴾ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ **اللَّهُ**
 كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾
 الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٦٠﴾ فَمَنْ حَاجَّكَ
 فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا
 وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ
 ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ **اللَّهُ** عَلَى الْكَاذِبِينَ ﴿٦١﴾

Sayfanın
okunuşuna bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٤٦﴾
 قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ قَالَ
 كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ
 كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾ وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ
 وَالْإِنْجِيلَ ﴿٤٨﴾ وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَآءِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ
 بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ
 الطَّيْرِ فَانْفُخْ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَةَ
 وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ
 وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُمْ
 إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ
 وَلَأَحِلَّ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ
 مِنْ رَبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۝٥٠ إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ
 فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۝٥١ فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَىٰ
 مِنْهُمْ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ
 نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ أَمَّا بِاللَّهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ۝٥٢

Sayfanın
okunuşuna bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ ^ج قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ^ج
 إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٨﴾ فَنَادَتْهُ الْمَلَكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي
 فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيحْيَى مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ
 مِنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ
 أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَأَتِي عَاقِرٌ قَالَ
 كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ
 آيَتُكَ إِلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمْزًا وَاذْكُرْ رَبَّكَ
 كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ﴿٤١﴾ وَاذْ قَالَتِ الْمَلَكَةُ
 يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَيْكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَيْكِ عَلَى نِسَاءِ
 الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾ يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ
 الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ
 لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَامَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ
 لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾ إِذْ قَالَتِ الْمَلَكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ
 اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ
 مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾

Sayfanın
okunuşuna bu
karekodan
ulaşabilirsiniz.

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ
مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ
اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ ٣٠ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ
فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ٣١ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْكَافِرِينَ ٣٢ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ
عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ ٣٣ ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ ٣٤ إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي
مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ٣٥ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا
قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ وَلَيْسَ
الذَّكَرُ كَالْأُنْثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذَرِّيَّتَهَا
مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ٣٦ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ
وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا
الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّىٰ لَكَ هَذَا قَالَتْ
هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ٣٧

Sayfanın
okunuşuna bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى
 كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِنْهُمْ وَهُمْ
 مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَن تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا
 مَّعْدُودَاتٍ وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ إِذَا
 جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ
 وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ
 مَن تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَاءُ وَتُذِلُّ
 مَن تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ تُوَلِّجُ اللَّيْلَ
 فِي النَّهَارِ وَتُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ
 وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَن تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾
 لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ
 وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَن تَتَّقُوا
 مِنْهُمْ تُقْيَةً وَيُحَذِّرْكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾
 قُلْ إِن تَخَفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْذَوْهُ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ
 مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

Sayfanın
okunuşuna bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا أَمْنَا فَأَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقَنَا
 عَذَابَ النَّارِ ۚ ١٦ الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ
 وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ۚ ١٧ شَهِدَ اللَّهُ
 أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَالْمَلَكُوتُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ ۚ
 لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۚ ١٨ إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ
 الْإِسْلَامُ ۚ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ
 مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۚ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ
 اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۚ ١٩ فَإِنْ حَاجُوكَ فَقُلْ
 أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ ۚ وَمَنِ اتَّبَعَنِ ۚ وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا
 الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ ءَأَسْلَمْتُمْ فَإِنْ أَسْلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا ۚ
 وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ ۚ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ۚ ٢٠
 إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّاتِ بِغَيْرِ
 حَقٍّ ۚ وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ ۚ
 فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۚ ٢١ أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ
 أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ۚ ٢٢

Sayfanın
okunuşuna bu
karekodan
ulaşabilirsiniz.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ
 مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ۝ كَذَابِ آلِ
 فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَآخَذَهُمُ
 اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ قُلْ لِلَّذِينَ
 كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ
 الْمِهَادُ ۝ قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ
 تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلِهِمْ
 رَأَى الْعَيْنِ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصَرِهِ مَن يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَلِكَ
 لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ۝ زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ
 مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ
 وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْخَرْثِ ذَلِكَ
 مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَاٰبِ ۝ قُلْ
 أُؤْتِبْتُكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذَلِكَ لِّلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ
 جَنَّاتٌ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ
 مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ۝

Sayfanın
okunuşuna bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ مَدَنِيَّةٌ
وَهِيَ مِائَتَا آيَةٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اَلَمْ نَكُنْ ۙ اِلٰهًا ۙ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۝ نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
 مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَاَنْزَلَ التَّوْرَةَ وَالْاِنْجِيلَ ۝ مِنْ قَبْلُ هُدًى
 لِلنَّاسِ وَاَنْزَلَ الْفُرْقَانَ ۙ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِآيَاتِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ
 شَدِيْدٌ ۗ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ ذُوْا نِقَامٍ ۝ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَخْفٰى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِى الْاَرْضِ
 وَلَا فِى السَّمَآءِ ۝ هُوَ الَّذِى يُصَوِّرُكُمْ فِى الْاَرْحَامِ كَيْفَ يَشَآءُ ۚ
 لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝ هُوَ الَّذِى اَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ
 مِنْهُ آيَاتٌ مُّحْكَمَاتٌ هُنَّ اُمُّ الْكِتَابِ وَاٰخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ ۚ فَاَمَّا الَّذِيْنَ
 فِى قُلُوْبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُوْنَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَاْوِيْلِهِ ۚ
 وَمَا يَعْلَمُ تَاْوِيْلَهُ اِلَّا اللّٰهُ ۗ وَالرَّاسِخُوْنَ فِى الْعِلْمِ يَقُوْلُوْنَ اٰمَنَّا بِهِ ۚ كُلُّ
 مَنْ عِنْدَ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّا اُولُو الْاَلْبَابِ ۚ رَبَّنَا لَا تُرِغْ قُلُوْبَنَا
 بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً ۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ ۝ رَبَّنَا
 اِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيْهِ ۚ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ۝

Sayfanın
okunuşuna bu
karekodan
ulaşabilirsiniz.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı :

Sınıfı ve Numarası :

Bu öz değerlendirme formu, Kur'an-ı Kerim'i belirli bir sürede usulüne uygun şekilde okuma becerinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Aşağıda verilen ifadeler size uygunsa "Evet", biraz uygunsa "Kısmen", uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz. Tüm ölçütler için size uygun olan seçeneği işaretlemeyi unutmayınız.

Sıra No.	Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
1.	Al-i İmran suresinin ilk sayfasını derse gelmeden önce okudum.			
2.	Al-i İmran suresinin ilk sayfasını usulüne uygun olarak yüzünden okudum.			
3.	Kur'an-ı Kerim okurken harfleri mahreçlerine uygun telaffuz ettim.			
4.	Okuduğum ayetlerdeki tecvit kurallarını tespit ettim.			
5.	Okuduğum ayetlerdeki tecvit kurallarını açıkladım.			
6.	Öğretmenimin verdiği dönütleri dikkate aldım ve hatalarımı düzelttim.			
7.	Okuyuşumu verilen süre içerisinde tamamladım.			
8.	Yüzünden okurken arkadaşlarımın hakkına riayet ettim.			
9.	Arkadaşlarımın Kur'an-ı Kerim okuyuşunu dinledim.			
10.	Verilen genel ağ adreslerinden Al-i İmran suresinin ilk sayfasını dinledim.			
11.	Okuyuşumu daha da güzelleştirmek için yeni hedefler belirledim.			

Kur'an-ı Kerim harflerin mahreçlerine ve tecvit kurallarına dikkat edilerek okunmalıdır.² Çünkü kelimele-
rin doğru anlam kazanması harflerin mahreçlerini doğru telaffuz etmeye ve tecvit kurallarına uygun oku-
maya bağlıdır. Yüce Allah'ın ayetlerinin hem Hz. Peygamber hem de ümmeti tarafından doğru ve güzel
okunması Kur'an-ı Kerim'in bir emridir. Müzzemmil suresinin 4. ayetindeki "... **Kur'an'ı tane tane, hak-
kını vererek oku.**" ifadeleri Kur'an'ın nasıl okunması gerektiğini ortaya koyarak tecvit ilminin gerekli-
liğine işaret eder. Kur'an-ı Kerim'i, harflerin çıkış yerlerine ve sıfatlarına uygun olarak hatasız bir biçimde
okumayı öğreten tecvit ilminin ilk uygulamaları Hz. Peygamber'in Kur'an okuyuşunda da görülmektedir.
Hz. Muhammed (sav) Kur'an'ı, dinleyenlerin rahatça anlayacağı bir tarzda ağır ağır okurdu. Çoğunlukla
her ayetin sonunda vakfederdi.³ Enes bin Malik (ra), Hz. Peygamber'in kıraatinin nasıl olduğunu soran
birine "O, Kur'an'ı uzatarak okurdu." demiş ve şöyle devam etmiştir: O, بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ i okur-
ken اللَّهُ بِسْمِ der uzatırdı. الرَّحْمَنِ der uzatır ve الرَّحِيمِ der yine uzatırdı.⁴ Benzer bir soru müminlerin
annesi Ümmü Seleme'ye (ra) sorulmuş o da Fatiha suresini örnek vererek meseleyi şöyle anlatmıştır:
"Allah Resulü Fatiha suresini okurken الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ der dururdu. Sonra الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ der
dururdu. Sonra مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ der dururdu."⁵

Anlam Köprüsü

Aşağıda Kur'an-ı Kerim'in okunduğu veya dinlendiği bazı durumlar verilmiştir. Günlük hayatınızda bu
durumlardan hangilerine şahit olduğunuzu işaretleyiniz.

- ☐ Evde bireysel veya aile ile ☐ Camide ☐ Bireysel namaz kılarken
☐ Camide cemaatle namaz kılarken ☐ Kandil gecelerinde ☐ Ramazan ayında

Bu ortamlardan birini seçerek Kur'an okumanın veya dinlemenin sizde uyandırdığı duyguları ifade
ediniz.

Etkinlik-2

30 dk.

Adı	Kur'an-ı Kerim Okuyorum
Amaç	Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun şekilde okurken sorumlulukları yerine getirmenin önemini fark edebilme
Ön Hazırlık	Al-i İmran suresinin ilk sayfasını derse gelmeden önce okuyunuz.

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Belirtilen surenin ilk sayfasını yüzünden okuyacak her arkadaşınız için bir süre belirleyiniz.
2. Okurken size verilen süreyi aşmamaya gayret ediniz.
3. Önceden çalıştığınız Al-i İmran suresinin ilk sayfasını bireysel olarak okuyunuz.
4. Kur'an-ı Kerim okurken harfleri mahreçlerine uygun telaffuz ediniz.
5. Okuduğunuz ayetlerdeki tecvit kurallarını tespit ederek açıklayınız.
6. Öğretmeninizin verdiği dönütleri dikkate alınız. Varsa hatalarınızı düzeltiniz.
7. Yüzünden okurken arkadaşlarınızın hakkına riayet etmeye gayret ediniz.
8. Okunan Kur'an-ı Kerim'i dinleyiniz.
9. Aşağıdaki genel ağ adresinden Al-i İmran suresinin ilk sayfasını dinleyerek eksiklerinizi fark etmeye çalışınız.
<https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf/kuran-1/al-i-imran-suresi-3/ayet-1/diyaret-isleri-baskanligi-meali-1>
10. Hatalarınızı düzeltmek ve okuyuşunuzu daha da güzelleştirmek için yeni hedefler belirleyiniz.

Değerlendirme: Etkinlik sonunda 117. sayfadaki öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Etkinlik-1

Adı	Kur'an-ı Kerim Okumaya Hazırlanıyorum
Amaç	Abdestin önemini fark edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Verilen hadisîşerifleri okuyunuz.

- “Temizlik imanın yarısıdır ...” (Müslim, “Taharet”, 1)
- “Ey insanlar! Allah temizdir ancak temiz olan şeyleri kabul eder...” (Müslim, “Zekât”, 65)
- Resulullah, abdest almayı ve mümkün olduğunca abdestli bulunmayı tavsiye etmekle birlikte abdest alırken suyun israf edilmesini yasaklamıştır. Ashabından Sad bin Ebu Vakkas'ın abdest aldığı sırada suyu fazla kullandığını görünce ona “Bu ne israf!” demiş, Sad ise “Abdestte de israf olur mu?” diye sormuştu. Bunun üzerine Allah Resulü “Evet, akan bir nehir kenarında olsan bile! (Haddinden fazla tüketirsen abdestte de israf olur.)” buyurmuştur. (İbni Mace, “Taharet”, 48)
- “Cennetin anahtarı namaz, namazın anahtarı ise abdesttir.” (Tirmizi, “Taharet”, 1)

2. Aşağıdaki soruları bireysel olarak düşününüz. Soruların cevaplarını hadisîşeriflerden yararlanarak boş bırakılan alanlara yazınız.

Verilen hadisler temizlik kavramını nasıl tanımlıyor?

.....

.....

İman ve temizlik arasındaki ilişkiyi yorumlayınız.

.....

.....

Verilen hadisler günümüz çevre sorunlarının çözümüne nasıl yol gösterebilir?

.....

.....

Verilen hadisler atık yönetimi, geri dönüşüm ve gıda israfı açısından nasıl yorumlanabilir?

.....

.....

3. Cevaplarınızı sıra arkadaşınızla paylaşınız. Benzer ve farklı fikirlerinizi belirleyiniz. Kişisel temizliğe önem vermenin ve çevre temizliğine dikkat etmenin insanın yaşam kalitesine katkısını ifade eden bir slogan yazınız.

.....

.....

4. Yazdığınız sloganı sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

Değerlendirme: Tecvit kurallarını belirleyip açıklarken nelere dikkat ettiniz? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

Kıraat

Hz. Peygamber'in okuma biçimini örnek alarak Kur'an-ı Kerim'i harflerin çıkış yerlerine ve tecvit kurallarına uygun olarak okuma.

(bk. Serinsu vd., "kıraat", 203)

Kur'an-ı Kerim, Allah'ın (cc) insanlara gönderdiği son ilahi mesajdır. Müslümanlara İslam'ın inanç, ibadet, ahlak ve sosyal hayat ile ilgili ilkelerini öğreten yüce kitaptır. Kur'an-ı Kerim'i **kıraat** etmek ve okunan Kur'an'ı dinlemek Allah Teala'nın emridir. Kur'an okuma ile ilgili Neml suresinin 92. ayetinde "... **Bana Müslümanlardan olmam ve Kur'an'ı okumam emredildi...**", okunan Kur'an'ı dinleme ile ilgili ise Araf suresinin 204. ayetinde "**Kur'an okunduğu zaman hemen dikkat kesilerek ona kulak verin, susup dinleyin ki rahmete eresiniz.**" buyrulmuştur.

Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah'ın kelimidir ve onu okumak başlı başına bir ibadettir. Bu ibadetin ruhunu tamamlamak ve manevi lezzeti daha derinden yaşamak için Kur'an okurken abdestli olmaya özen gösterilmelidir. Abdest hem maddi hem de manevi bir arınmadır. Bir taraftan bireyin fiziksel temizliğini sağlarken diğer taraftan da sembolik anlamda ruhu temizleyen ibadet öncesi bir hazırlık sürecidir (Görsel 3.1). Bu hazırlık, ilahi mesajla kurulacak ilişkiyi daha disiplinli, daha saygılı ve daha bilinçli bir çerçeveye oturtur. İbadet öncesinde abdest almak kulun yaptığı ibadete verdiği değer bir göstergesidir. Ayrıca Kur'an'ı abdestli olarak okumak Müslüman toplumlarda ilahi vahye yönelik ortak saygının korunması bakımından da önem taşır. Bu uygulama, ilahi kelama gösterilen hürmete toplumsal düzeyde süreklilik kazandırır. Bu durum Kur'an'ın mesajını daha içten ve saygılı bir şekilde okumaya katkı sağlar. Düzenli biçimde abdestli Kur'an tilaveti, bireyin manevi yaşamında süreklilik ve bilinç temelli bir ibadet anlayışının gelişmesine katkı sağlar.¹

Görsel 3.1: Abdest, insanı hem bedenen hem de ruhen ibadet etmeye hazırlar.

3.1. AL-İ İMRAN SURESİ 1-15. SAYFALAR (1-115. Ayetler)

Konuya Başlarken

Al-i İmran suresinin 1. sayfasını yüzünden okuyunuz. Öğretmeninizin okuma düzeyinizi geliştirmeye yönelik uyarılarını dikkate alınız.

KONTROL LİSTESİ

Adı ve Soyadı :

Sınıfı ve Numarası :

Bu form, öğrencinin okunuşla ilgili özel durumlara yönelik bilgi ve becerilerini kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin bu ölçütleri gerçekleştirme durumuna göre "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.

Değerlendirme Alanı	Sıra No.	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Harfler, Harekeler ve İşaretler	1.	Harfleri mahreçlerine uygun telaffuz eder.		
	2.	Harflerin kalın, ince ve peltek okunuşlarını doğru bir şekilde uygular.		
	3.	Kur'an-ı Kerim ayetlerindeki üstün, esre ve ötre harekelerini tanır.		
	4.	Kur'an-ı Kerim ayetlerindeki üstün, esre ve ötre harekelerini kuralına uygun telaffuz eder.		
	5.	Kur'an-ı Kerim ayetlerindeki cezim ve şedde işaretlerini tanır.		
	6.	Kur'an-ı Kerim ayetlerindeki cezim ve şedde işaretlerinin bulunduğu harfleri kuralına uygun telaffuz eder.		
	7.	Kur'an-ı Kerim ayetlerindeki tenvinleri tanır.		
	8.	Kur'an-ı Kerim ayetlerindeki tenvinleri kuralına uygun telaffuz eder.		
	9.	Kur'an ayetlerindeki âsar-çeker işaretlerini tanır.		
	10.	Kur'an ayetlerindeki âsar-çeker işaretlerini kuralına uygun telaffuz eder.		
Tecvit Kuralları	11.	Med harflerini tanır.		
	12.	Medditabiiyi tanır.		
	13.	Medditabiiyi doğru bir şekilde telaffuz eder.		
	14.	Meddimuttasılı tanır.		
	15.	Meddimuttasılı doğru bir şekilde telaffuz eder.		
	16.	Meddimunfasılı tanır.		
	17.	Meddimunfasılı doğru bir şekilde telaffuz eder.		
Tutum ve Okuma Disiplini	18.	Kur'an-ı Kerim okumanın adabını bilir ve Mushaf'a saygılı davranır.		
	19.	Kur'an-ı Kerim ayetlerindeki kelimeleri akıcı şekilde birleştirerek okur.		
	20.	Vakıf noktalarında ve ayet sonlarında kurallarına uygun olarak durur.		
	21.	Vakıf noktalarında ve ayet sonlarında durduktan sonra kurallarına uygun olarak okumaya başlar.		
	22.	Kur'an-ı Kerim okuyuşunu akıcı şekilde sürdürür.		
	23.	Hatalarını fark ettiğinde düzeltir.		
	24.	Kur'an-ı Kerim'i dinleyici önünde öz güvenle okur.		

Öğretmenin Yorumu:

4. TEMA

KUR'AN-I KERİM'DEN SURELER VE AYETLER EZBERLİYORUM

- 4.1. Fatiha Suresi ve Anlamı
- 4.2. Kevser Suresi ve Anlamı
- 4.3. İhlas Suresi ve Anlamı
- 4.4. Fil Suresi ve Anlamı
- 4.5. Kureyş Suresi ve Anlamı

► Bu temada sizlerden

- Fatiha, Kevser, İhlas, Fil ve Kureyş surelerini anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurmayı,
- Fatiha, Kevser, İhlas, Fil ve Kureyş surelerini tilavet etmeyi öğrenmeniz beklenmektedir.

Anahtar Kavramlar

- hamt
- Kevser
- tevhit

Tema
karekodu

Temanın sunusuna
bu karekod
üzerinden
ulaşabilirsiniz.

Başlarken

1. Fatiha, Kevser, İhlas, Fil ve Kureyş surelerinden hangilerini yüzünden okuyabiliyorsunuz?
2. Fatiha, Kevser, İhlas, Fil ve Kureyş surelerinden hangilerini ezberden okuyabiliyorsunuz?
3. Fatiha, Kevser, İhlas, Fil ve Kureyş surelerinin anlamları ile ilgili neler biliyorsunuz?

KONTROL LİSTESİ

Adı ve Soyadı :

Sınıfı ve Numarası :

Bu form öğrencinin Fatiha, Kevser, İhlas, Fil ve Kureyş surelerinden hangilerini kurallarına uygun olarak yüzünden ve ezberden okuyabildiğini tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır.

Sıra No.	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Fatiha suresini okurken harfleri mahreçlerine uygun şekilde telaffuz eder.		
2.	Fatiha suresini usulüne uygun yüzünden okur.		
3.	Fatiha suresini usulüne uygun ezbere okur.		
4.	Kevser suresini okurken harfleri mahreçlerine uygun şekilde telaffuz eder.		
5.	Kevser suresini usulüne uygun yüzünden okur.		
6.	Kevser suresini usulüne uygun ezbere okur.		
7.	İhlas suresini okurken harfleri mahreçlerine uygun şekilde telaffuz eder.		
8.	İhlas suresini usulüne uygun yüzünden okur.		
9.	İhlas suresini usulüne uygun ezbere okur.		
10.	Fil suresini okurken harfleri mahreçlerine uygun şekilde telaffuz eder.		
11.	Fil suresini usulüne uygun yüzünden okur.		
12.	Fil suresini usulüne uygun ezbere okur.		
13.	Kureyş suresini okurken harfleri mahreçlerine uygun şekilde telaffuz eder.		
14.	Kureyş suresini usulüne uygun yüzünden okur.		
15.	Kureyş suresini usulüne uygun ezbere okur.		

Öğretmenin Yorumu:

Kur'an-ı Kerim'den mümkün olduğu kadar fazla ayet ve sure ezberlemek her Müslüman'ın arzuladığı bir husustur (Görsel 4.1). Müslümanların namaz ibadetini yerine getirebilmeleri için Kur'an'dan bir bölümü ezberlemesi ve namazda okuması gerekir. Zira namazlardaki sure, ayet ve dualar ezberden okunur. Bu sebeple İslam fıkıhında Kur'an'ın tamamının ezberlenmesi farzı kifaye, namazın caiz olacağı miktarda Kur'an ezberi yapılması ise farzı ayndır.¹ Kur'an surelerini ezberlemek namaz ibadetinin temel unsurlarından biridir. Namazda okunan surelerin doğru ve bilinçli bir şekilde ezberlenmesi ibadetin anlamını derinleştirir. Ezberlenen sureler yalnızca namazda değil günlük hayatta da kişinin iç dünyasına rehberlik eder. Hayatın akışı içerisinde bu sureleri hatırlamak bireye hem zihinsel dinginlik hem de ruhsal yönelim kazandırır. Böylece Kur'an'dan bazı sureleri ezberlemek, sadece bir öğrenme faaliyeti değil bireyin günlük yaşantısına eşlik eden bir bilinç ve davranış hâline gelir.

Görsel 4.1: Kur'an-ı Kerim ezberlemek vahyin nüzulünden itibaren İslam âleminde Kur'an öğrenmenin adımlarından biri olarak görülmüştür. Bu durum eğitim öğretimin bir parçası olmuştur.

Anlam Köprüsü

Yandaki karekodda verilen Fatiha suresinin okunuşunu izleyerek aşağıdaki soruyu cevaplayınız.

1. Bu ezbere okuyuşu ortaya çıkaran ve güzelleştiren unsurlar nelerdir?
2. Harflerin mahreçlerini doğru telaffuz etme ve tecvit kurallarını uygulama ile Kur'an-ı Kerim'i ezberden güzel okuma arasındaki ilişkiyi açıklayınız.

Harflerin mahreçlerine uygun telaffuz edilmesi ve tecvit kurallarının uygulanması Kur'an okumayı şekillendiren ana unsurlardır. Mahreç, sesin doğru üretilmesi için gerekli temeli oluşturur. Tecvit ise bu temeli uzatma, birleştirme, kalınlık–incelik, vurgu, durak noktaları gibi okuma ilkeleriyle düzenler. Bu sebeple mahreç ve tecvit Kur'an'ı ezberden okuma pratiğinin doğruluğunu artırmada önemli bir role sahiptir.

Kur'an-ı Kerim'de lafız ve mana dengesi bakımından hiçbir yazılı metinde bulunmayan bir uyum vardır. Kur'an, bu edebî üslubu ile kendisini okuyan ve dinleyen insanların gönüllerine tesir eden bir kitaptır. Kur'an'a uygun ve güzel okunduğu zaman insana manevi bir huzur verir. Düzenli ve ölçülü bir tilavet, dinleyenin metni daha iyi anlamasına ve Kur'an'ın kendine özgü ahengini hissetmesine katkı sağlar. Kur'an'ın tecvit kurallarına uygun okunması, kıraat kültürünün korunmasında önemli bir yer tutar. Tecvit, harflerin çıkış noktalarına ve okuyuş kurallarına dikkat edilmesini sağlayarak metnin asıl ses yapısını muhafaza eder.

Tecvit kurallarına uyulduğunda Kur'an'ın yüzyıllardır aktarılan okuyuş geleneği hem doğru biçimde yaşatılır hem de gelecek nesillere güvenilir bir şekilde aktarılmış olur. Bu nedenle Kur'an-ı Kerim'i tecvit kurallarına uygun okumak, sadece teknik bir gereklilik değil kültürel ve manevi bir mirası korumanın da önemli bir parçasıdır.

Kur'an-ı Kerim'in en önemli özelliklerinden biri kolay ezberlenebilmesidir. Bununla birlikte Kur'an'ı ezberlemede başarılı olabilmek için ezberleme yöntemleri bilinmeli ve uygulanmalıdır. Ayrıca ezberlenecek bölümlerin yüzünden tekrarı çokça yapılmalıdır. En önemlisi de yüzünden okuma geliştirilerek ezberlemeye zemin hazırlanmalıdır.² Kur'an ezberi yaparken harflerin mahreç ve telaffuzlarında karşılaşılabilecek güçlükler insanın kendine güvenerek sabır ve kararlılıkla çalışması, alternatif çözüm yolları bulabilmek için çaba göstermesi ile aşılabılır.

Bilgi Görseli 4.1: Sure ezberinde dikkate alınması gereken ilke ve yöntemler³

4.1. FATİHA SURESİ VE ANLAMI

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ٢ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ٣ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ٤
 إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ٥ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ٦ صِرَاطَ
 الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ٧

Fatiha suresinin okunuşunu yandaki karekodan dinleyiniz. Ardından her bir ayeti tekrar ederek ezberlemeye çalışınız.

Mekke'de inmiştir.

Yedi ayettir.

Adını
"başlangıç ve
giriş" anlamlarına
gelen "Fatiha"
kelimesinden
almıştır.

Bilgi Görseli 4.2: Fatiha suresinin kimliği

Etkinlik-1

30 dk.

Adı	Birlikte Öğreniyorum
Amaç	Fatiha suresinin mealini inceleyerek konularını belirleyebilme
Ön Hazırlık	Derse gelmeden önce Fatiha suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeniniz rehberliğinde eşit sayıda kişiden oluşan gruplara ayrılınız.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman vs.) paylaşımı yapınız.
3. Bulduğunuz kaynaklardan Fatiha suresinin mealini okuyunuz.
4. Fatiha suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz.
5. Grup olarak belirlediğiniz konuları sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.
6. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.
7. Cevaplarınızı diğer grupların cevaplarıyla karşılaştırarak gerektiğinde geliştiriniz.
8. Öğretmeniniz rehberliğinde tüm grupların belirlediği konuları tahtaya yazarak ortak liste oluşturunuz.

Değerlendirme: Fatiha suresinin konuları ile ilgili bilgi kartları hazırlayınız.

Rab

Sözlükte “bir şeyi yetkinlik noktasına varıncaya kadar kademe kademe inşa edip geliştirmek” anlamına gelir. Kur’an’da hepsi de Allah Teala hakkında olmak üzere “malik, idare eden, düzene koyan, terbiye eden, gözetip koruyan, nimet veren, ıslah edip geliştiren, mabut” gibi anlamlarda kullanılır.

(bk. Topaloğlu, “Rab”, 34/372)

Hamt

Sözlükte övme ve yüceltme anlamlarına gelir. Bütün övgü çeşitlerini içeren, sevgi ve saygıyla Allah’a (cc) yapılan şükri ifade eder.

(bk. Serinsu vd., “hamt”, 118)

Fatiha, Kur’an-ı Kerim’in bütün olarak inen ilk suresidir. Namazların her rekâtında okunur. Kur’an’ın hem bir ön sözü hem de özeti gibidir. Kur’an’ın içerdiği temel ilkelere bu surede işaret edilir. Allah (cc) ile insan arasında bir tür konuşma olan sure Allah’ın (cc) **Rab**, insanın kul oluşunu vurgular. Sure, eşsiz güzellikte bir dua ve yakarıştır.⁴

Fatiha suresinin ilk ayeti “Besmele” olarak adlandırılır. Bu ayet bir işi hayırla sonuçlandırmak için insanın tek başına yeterli olmadığını, başarı ve gücün Allah’a (cc) bağlı olarak elde edildiğini ifade eder.⁵ Müslüman, meşru ve anlamlı her iş öncesinde besmele çeker. Hz. Muhammed (sav) bir hadisinde “Yüce Allah’ı anarak başlanmayan her söz veya iş sonuçsuzdur.”⁶ buyurarak bismelenin önemini ortaya koymuştur.

İnsanları var eden ve onlara sayısız nimetler bahşedene hamdedilir. **Hamt**, sonsuz lütuflarda bulunduğu için sadece Allah’a (cc) karşı yapılan özel bir övgüdür. Dilimizde tam olarak karşılığı yoktur.⁷ Bu övgü, Kur’an dilinde “Elhamdülillah” cümlesiyle en güzel şekilde ifade edilmiş ve bu şekliyle dilimizde yaygınlaşmıştır. “Âlemlerin Rabbi” ifadesinde geçen âlem kelimesi Allah’ın (cc) dışındaki tüm varlıkları ifade eder. Rab ise sözlükte bir şeyi baştan sona oluşturan, düzene koyan, gözetip koruyan ve terbiye eden anlamlarına gelmektedir.⁸ Kur’an-ı Kerim’de Allah (cc) lafzından sonra en çok kullanılan ilahi isimdir.

Görsel 4.2: Yüce Allah’ın sonsuz rahmetini ifade eden er-Rahman isminin yansıtıldığı bilgisayar destekli hat örneği

Allah’ın (cc) sonsuz rahmetini ve sınırsız merhametini ifade eden Rahman ve Rahim isimlerinin bu surede iki kere yer alması dikkat çekicidir (Görsel 4.2). Bu isimler Yüce Allah’ın zatına has özelliklerin tanınmasında önemli bir yere sahiptir. Yüce Allah’ın rahmeti ve merhameti karıncadan galaksilere kadar her şeyi kuşatmıştır.⁹ O’nun sonsuz merhameti başta insan olmak üzere bütün canlılara etki etmiştir. Hz. Peygamber, Allah’ın (cc) rahmet ve merhametinin ne denli etkili olduğunu somut bir örnekle anlatmıştır. Bu örnekte Yüce Allah’ın rahmet ve merhameti sebebiyle canlıların birbirine şefkat gösterdiğini hatta atın yavrusunu emzirirken ona zarar vermemek için şefkatle ayağını kaldırdığını belirtmiştir.¹⁰

Yüce Allah, herkesin yaptığı işlerin karşılığını eksiksiz olarak alacağı ve hiç kimseye zerre kadar haksızlığın yapılmayacağı hesap gününün tek hâkimidir. Müslüman, Allah'ın (cc) merhametli oluşunun yanı sıra aynı zamanda adil ve hesap görücü olduğunu her zaman hatırlamalıdır. Hamt, nasıl Allah'a (cc) ait ise mülk de O'na aittir.

Fatiha suresinde Yüce Allah'a kulluğun vazgeçilmez esası olan tevhit vurgulanmaktadır. İbadet; insanın Allah'a (cc) saygı ve itaatini göstermek, O'nun rızasını kazanmak niyetiyle ortaya koyduğu belirli tutum ve davranışlara denir.¹¹ İbadet sadece Allah'a (cc) yapılır. İnsanın Allah'tan (cc) başka bir varlığa kulluk etmesi hem kendi değerini düşürür hem de tevhit ilkesine aykırıdır. Surede kulluk etme ve yardım dileme fiilleri birlikte zikredilerek Allah'tan (cc) yardım istemeden önce O'na ibadetle yaklaşmanın gerekliliği ortaya konulmuştur.¹²

Surenin 6 ve 7. ayetlerinden oluşan son bölümünde insanın Rabbine yaptığı duaya yer verilir (Görsel 4.3). Hak ve hakikat yolu düz bir çizgiye benzetilerek ona “dosdoğru yol” anlamında sıratı müstakim denilmiştir.¹³ Dosdoğru yol, Kur'an'ın gösterdiği yoldur. Bu ayetlerde Müslümanlara bu yolda sabit kalmak amacıyla dua etmeleri öğretilmektedir. Çünkü insanın her zaman doğru yoldan ayrılma ihtimali vardır. Bu yol, tarih boyunca ilahi hidayeti reddederek Allah'ın (cc) gazabına uğramışların ve sapmışların yolu değildir. Dosdoğru yolda yürüdükleri için Allah'ın (cc) nimetlendirdiği peygamberlerin, sıddıkların, şehitlerin ve salih kimselerin yoludur.¹⁴ Hz. Peygamber; gazaba uğrayanları Yahudiler, sapmışları da Hristiyanlar şeklinde açıklamıştır.¹⁵ Fatiha suresinin bitiminde “Duamızı kabul buyur.” anlamında “Âmin!” denilmektedir.¹⁶

Fatiha suresinin okunuşu, anlamı ve tefsiri ile ilgili etkileşimli içeriğe yukarıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Görsel 4.3: Fatiha suresinde yer alan “Bize doğru yolu göster!” ifadesi özel bir duadır. İnsan, hidayeti bulma ve hidayet üzere yaşamada Yüce Allah'ın yardımına ihtiyaç duyar.

Etkinlik-2

30 dk.

Adı	Fatiha Suresinin Mesajını Anlıyorum
Amaç	Fatiha suresinin konu ve olayları hakkında çıkarımda bulunabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde bir yazman seçiniz.
2. Fatiha suresinin mealini okuyunuz.
3. Fatiha suresinde geçen konu ve olaylarla ilgili hangi çıkarımlarda bulunulabileceği üzerine düşününüz.
4. Aklınıza gelen fikirleri size verilen süre içinde paylaşınız.
5. Arkadaşlarınızın paylaştığı fikirleri eleştirmeyiniz ve tartışmayınız.
6. Sınıfta paylaşılan tüm fikirlerin yazman tarafından tahtaya not edilmesini sağlayınız.
7. İfade edilmek istenen tüm fikirler bittiğinde fikirlerin değerlendirilmesi aşamasına geçiniz.
8. Öğretmeninizin rehberliğinde ilginç ve önemli bulduğunuz fikirleri aşağıdaki alana listeleyiniz.

Değerlendirme: Fatiha suresi ile ilgili çıkarımlarınıza dair kısa bir metin yazınız.

Etkinlik-3

Adı	Fatiha Suresini Tilavet Ediyorum
Amaç	Fatiha suresini tilavet edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Fatiha suresini öğretmeninizden dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Fatiha suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okuma esnasında ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyiniz. Belirlediğiniz tecvit kurallarını ve uzatılacak harfleri ilgili kelimelerin altındaki boşluklara yazınız.

صِرَاطَ الَّذِينَ	إِيَّاكَ	غَيْرِ الْمَغْضُوبِ	الْعَالَمِينَ

6. Fatiha suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
7. Fatiha suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.
8. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
9. Fatiha suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.
11. Okuyuşunuzu daha da güzelleştirmek için aşağıdaki genel ağ adresinden Fatiha suresini dinleyiniz.
https://kuran.diyar.net.tr/mushaf_v2/kuran-1/fatiha-suresi-1/ayet-1/diyar-net-vakfi-meali-4

Değerlendirme: Fatiha suresini tilavet edebilme becerisi bir sonraki sayfada yer alan kontrol listesi ile değerlendirilecektir.

KONTROL LİSTESİ

Adı ve Soyadı :

Sınıfı ve Numarası :

Bu form, öğrencinin Fatiha suresini tilavet edebilme becerisini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Sıra No.	Ölçütler	Evet	Hayır
1.	Fatiha suresindeki harf/hareke/işaretlerin telaffuz özelliklerini algılar.		
2.	Fatiha suresindeki harf/hareke/işaretlerin telaffuz özelliklerini belirler.		
3.	Fatiha suresindeki harf/hareke/işaretleri telaffuz özelliklerine göre tekrarlar.		
4.	Fatiha suresindeki harf/hareke/işaretleri doğru bir şekilde telaffuz eder.		
5.	Fatiha suresindeki harfleri mahreçlerine uygun olarak telaffuz eder.		
6.	Fatiha suresindeki tecvit kurallarını açıklar.		
7.	Fatiha suresindeki tecvit kurallarını metin içinde fark eder.		
8.	Fatiha suresindeki tecvit kurallarını uygular.		
9.	Fatiha suresinin okunuşunu öğretmeninden dinler.		
10.	Fatiha suresinden dinlediği ayetleri tekrar eder.		
11.	Fatiha suresini tecvit kurallarına göre ezberden okur.		
12.	Fatiha suresini toplum önünde ezbere okur.		

Öğretmenin Yorumu:

4.2. KEVSER SURESİ VE ANLAMI

Kevser suresinin okunuşunu yandaki karekoddan dinleyiniz. Ardından her bir ayeti tekrar ederek ezberlemeye çalışınız.

Mekke'de inmiştir.

Üç ayettir.

Adını ilk ayette geçen "Kevser" kelimesinden alır.

Bilgi Görseli 4.3: Kevser suresinin kimliği

Etkinlik-4

30 dk.

Adı	Birlikte Öğreniyorum
Amaç	Kevser suresinin mealini inceleyerek konularını belirleyebilme
Ön Hazırlık	Derse gelmeden önce Kevser suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeniniz rehberliğinde eşit sayıda kişiden oluşan gruplara ayrılınız.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman vs.) paylaşımı yapınız.
3. Bulduğunuz kaynaklardan Kevser suresinin mealini okuyunuz.
4. Kevser suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz.
5. Grup olarak belirlediğiniz konuları sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
6. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.
7. Cevaplarınızı diğer grupların yanıtlarıyla karşılaştırarak gerektiğinde geliştiriniz.
8. Öğretmeniniz rehberliğinde tüm grupların belirlediği konuları tahtaya yazarak ortak liste oluşturunuz.

Değerlendirme: Kevser suresinin konuları ile ilgili zihin haritası hazırlayınız.

Kevser

Çokluk anlamına gelen kesret kökünden türemiştir. İslam âlimlerine göre çok hayır, iyilik ve nimetlerin çokluğu demektir.

(bk. Sabuni, *Safvetü'l-Tefasir*, 3/610)

Not Edelim

Yaygın kanaate göre namaz ibadeti, Mekke Dönemi'nde hicretten üç yıl kadar önce gerçekleşen Miraç Olayı sırasında farz kılınmış; kurban ibadeti ise Hz. Peygamber tarafından hicretten iki yıl sonra uygulanmaya başlanmıştır.

(bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/701)

Kevser suresinin okunuşu, anlamı ve tefsiri ile ilgili etkileşimli içeriğe yukarıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Kevser suresi, Kur'an-ı Kerim'in en kısa suresidir. Resulullah'ın Kasım ve Abdullah adlı iki oğlu vefat edince müşriklerin "Onun nesli kesildi." demeleri üzerine indirilmiştir. Sure, müşriklerin bu sözlerine karşı Hz. Peygamber'in şanını yüceltmek için yapılmış bir hitaptır.¹⁷ Müşriklerin sözlerinden dolayı üzülen Hz. Muhammed (sav) kendisine birçok nimetin verildiğini hatırlatan bu sure ile teselli edilmiş ve müşriklerin bu konudaki dedikoduları reddedilmiştir.¹⁸

Kevser kelimesi çok değerli ve önemli şeyleri ifade eder. "Bitip tükenmez iyilikler" şeklinde de Türkçeye çevrilen Kevser kelimesi; Kur'an-ı Kerim, peygamberlik, cennetteki bir nehir, Hz. Peygamber'in ümmetinin çokluğu, İslam dini gibi çeşitli anlamlarda yorumlanmıştır.¹⁹ Bu sure, hakaret ve karalayıcı sözlerle karşılaşıldığında Hz. Peygamber'in şahsında tüm Müslümanlara Allah'ın (cc) verdiği nimetleri düşünerek teselli bulmayı öğretir.

İbadetler aynı zamanda Yüce Allah'a şükrün bir göstergesidir. Bu nedenle Müslümanlar, sahip oldukları nimetlerin şükrünü Rablerine ibadet ederek yerine getirirler. Kevser suresinde kendisine pek çok hayır lütfedilmiş olan Hz. Peygamber'e bu nimetlerin şükrünü yerine getirmek üzere sadece Allah (cc) için namaz kılması ve kurban kesmesi emredilmiştir. Bunun yanı sıra bütün namaz ve kurban ibadetlerinin yalnızca Allah'a (cc) özgü kılınması vurgulanmıştır. Surenin 2. ayetinde, Hz. Peygamber'e namaz ve kurban ibadetlerini yalnızca Allah (cc) için yerine getirmesi emredilmekte; böylece müşriklerin aksine kendi yolunda kararlılıkla devam etmesi gerektiği vurgulanmaktadır.²⁰

Surede namaz kılma ve kurban kesme emri verildiğinde Kureyş ve diğer müşrikler kendi yaptıkları tanrılara tapmakta ve onlar için kurban kesmekte idiler. Burada maksat, namaz ve kurbanı sadece Allah (cc) için yerine getirecek müşriklerin tersine kendi yolunda sebat etmesini belirtmektir.²¹

Başka bir ayette bu durum şu şekilde ifade edilmiştir: **"De ki: 'Benim namazım, (her türlü) ibadetim, hayatım ve ölümüm, hepsi âlemlerin Rabbi olan Allah içindir. O'nun ortağı yoktur. Bana sadece bu emrolundu ve ben (hak dine) teslim olanların ilkiyim.'"**²²

Mekke müşrikleri, Hz. Muhammed'in (sav) erkek çocuklarının vefat etmesini yüzeysel bir bakış açısıyla değerlendirerek onu sahipsiz ve güçsüz; kendilerini ise kalabalık ve güçlü görürlerdi. Resulullah'ın vefatından sonra soyunun kesileceğini, İslam davetinin de sonuçsuz kalacağını iddia ederlerdi. Surenin son ayeti onların bu ifadelerini kınamakta ve Hz. Peygamber'e düşmanlık edenlerin başarılı olamayacaklarını haber vermektedir. Nitekim Resulullah'ın davası, dünyanın her tarafına yayılarak milyonlarca insana ulaşmış ve şirk anlayışının sonu kesilmiştir. Bu ayet; dolaylı olarak Hz. Peygamber'in yolunu izleyen, inanç ve kararlılığını devam ettiren müminler için de bir müjdedir.²³

Yorumlayalım

Hz. Muhammed'e (sav) hakaret içeren yazı ve görseller yayımlayan dünyadaki bazı medya kuruluşlarının tavrı ile bu surede sözü edilen alaycı tutumları karşılaştırarak yorumlayınız.

Etkinlik-5

30 dk.

Adı	<i>Kevser Suresinin Mesajını Anlıyorum</i>
Amaç	<i>Kevser suresinin konu ve olayları hakkında çıkarımda bulunabilme</i>

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde bir yazman seçiniz.
2. Kevser suresinin mealini okuyunuz.
3. Kevser suresinde geçen konu ve olaylarla ilgili hangi çıkarımlarda bulunulabileceği üzerine düşününüz.
4. Aklınıza gelen fikirleri size verilen süre içinde paylaşınız.
5. Arkadaşlarınızın paylaştığı fikirleri eleştirmeyiniz ve tartışmayınız.
6. Sınıfta paylaşılan tüm fikirlerin yazman tarafından tahtaya not edilmesini sağlayınız.
7. İfade edilmek istenen tüm fikirler bittiğinde fikirlerin değerlendirilmesi aşamasına geçiniz.
8. Öğretmeninizin rehberliğinde ilginç ve önemli bulduğunuz fikirleri aşağıdaki alana listeleyiniz.

Değerlendirme: Kevser suresi ile ilgili çıkarımlarınıza dair dijital bir materyal hazırlayınız.

Etkinlik-6

Adı	Kevser Suresini Tilavet Ediyorum
Amaç	Kevser suresini tilavet edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Kevser suresini öğretmeninizden dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Kevser suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okuma esnasında ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyiniz. Belirlediğiniz tecvit kurallarını ve uzatılacak harfleri ilgili kelimelerin altındaki boşluklara yazınız.

أَعْطَيْنَاكَ	شَانِيَّكَ	إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ

6. Kevser suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
7. Kevser suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel ve koro hâlinde talim ediniz.
8. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
9. Kevser suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.
11. Okuyuşunuzu daha da güzelleştirmek için aşağıdaki genel ağ adresinden Kevser suresini dinleyiniz.

https://kuran.diyanet.gov.tr/mushaf_v2/kuran-1/kevser-suresi-108/ayet-1/diyanet-vakfi-meali-4

Değerlendirme: Kevser suresini tilavet edebilme becerisi bir sonraki sayfada yer alan kontrol listesi ile değerlendirilecektir.

KONTROL LİSTESİ**Adı ve Soyadı :****Sınıfı ve Numarası :**

Bu form, öğrencinin Kevser suresini tilavet edebilme becerisini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Sıra No.	Ölçütler	Evet	Hayır
1.	Kevser suresindeki harf/hareke/işaretlerin telaffuz özelliklerini algılar.		
2.	Kevser suresindeki harf/hareke/işaretlerin telaffuz özelliklerini belirler.		
3.	Kevser suresindeki harf/hareke/işaretleri telaffuz özelliklerine göre tekrarlar.		
4.	Kevser suresindeki harf/hareke/işaretleri doğru bir şekilde telaffuz eder.		
5.	Kevser suresindeki harfleri mahreçlerine uygun olarak telaffuz eder.		
6.	Kevser suresindeki tecvit kurallarını açıklar.		
7.	Kevser suresindeki tecvit kurallarını metin içinde fark eder.		
8.	Kevser suresindeki tecvit kurallarını uygular.		
9.	Kevser suresinin okunuşunu öğretmeninden dinler.		
10.	Kevser suresinden dinlediği ayetleri tekrar eder.		
11.	Kevser suresini tecvit kurallarına göre ezberden okur.		
12.	Kevser suresini toplum önünde ezbere okur.		

Öğretmenin Yorumu:

4.3. İHLAS SURESİ VE ANLAMI

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ
 كُفُوًا أَحَدٌ ۝

İhlas suresinin okunuşunu yandaki karekoddan dinleyiniz. Ardından her bir ayeti tekrar ederek ezberlemeye çalışınız.

Mekke'de inmiştir.

Dört ayettir.

Tevhit inancını
özlü bir şekilde
ortaya koyduğu
için "İhlas" adını
almıştır.

Bilgi Görseli 4.4: İhlas suresinin kimliği

Etkinlik-7

30 dk.

Adı	Birlikte Öğreniyorum
Amaç	İhlas suresinin mealini inceleyerek konularını belirleyebilme
Ön Hazırlık	Derse gelmeden önce İhlas suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeniniz rehberliğinde eşit sayıda kişiden oluşan gruplara ayrılınız.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman vs.) paylaşımı yapınız.
3. Bulduğunuz kaynaklardan İhlas suresinin mealini okuyunuz.
4. İhlas suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz.
5. Grup olarak belirlediğiniz konuları sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
6. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.
7. Cevaplarınızı diğer grupların cevaplarıyla karşılaştırarak gerektiğinde geliştiriniz.
8. Öğretmeniniz rehberliğinde tüm grupların belirlediği konuları tahtaya yazarak ortak liste oluşturunuz.

Değerlendirme: İhlas suresinin konularını sınıflandırınız.

İhlas suresi, bazı müşriklerin Hz. Peygamber'e gelerek "Ey Muhammed! Bize Rabbini anlat. O'nun özellikleri nedir?" diye soru sormaları üzerine inmiştir. Sure, Yüce Allah'ın sıfatlarından bahsederek O'nu tanıtır. Teslise inanan Hristiyanlar ile Allah'ın (cc) bir evladı ve nesli olduğunu ileri süren müşriklerin iddialarını reddeder.²⁴

İslam dininin temeli **tevhit** inancıdır. İhlas suresi, Yüce Allah'ın birliğini ve tevhit inancını öz bir şekilde ortaya koyar. "Tek" diye çevrilen "ehad" kelimesi, Allah'a (cc) atfedildiğinde O'nun birliğini, tekliğini ve eşsizliğini ifade eder. Yüce Allah'ın birliği sayı manasında değildir. Nitekim Türkçede de "bir" ile "tek" arasında anlam farkı vardır. Tek; türdeşi olmayan, zatı ve sıfatlarında eşi benzeri bulunmayan manalara gelir. Allah (cc) bu anlamda birdir, tektir.²⁵

Herkes ve her şey Cenab-ı Allah'a muhtaçtır fakat O, hiçbir şeye ve kimseye muhtaç değildir. Yüce Allah, ihtiyaç anında ve devamlı olarak kendisine başvurulandır. Bu durum surede "Samed" kavramıyla ifade edilmiştir (Görsel 4.4). Kur'an'da sadece bu surede geçen Samed kelimesi yalnızca Allah (cc) için kullanılır. "**Allah Samed'dir.**" cümlesi her şeyin hem var olma hem de varlığını sürdürme bakımından Yüce Allah'a bağlı ve muhtaç olduğunu belirtir.²⁶

Allah (cc) sonradan var olmamıştır. "**Doğurmamış ve doğmamıştır.**" ifadesi, Allah'a (cc) evlat ve soy nispet eden insan nitelikli ilah düşüncesini ortadan kaldırır. Örneğin "İsa, Allah'ın oğludur." diyen Hristiyanlar ile meleklerin Allah'ın (cc) kızları olduğunu söyleyen müşriklerin iddialarını çürütür. Çocuk sahibi olmak, eşin olmasını gerektirir ancak Yüce Allah'ın bir eşin yoktur. "**Doğmamıştır.**" cümlesi Allah Teala'nın doğum veya sudur (türeyiş) yoluyla bir ana ve babadan, bir asıldan meydana gelmediğini ifade eder. Çünkü doğan her şey sonradan olur oysa Allah (cc) ezelidir.²⁷

"**O'nun hiçbir dengi yoktur.**" mealindeki son ayet, ilk ayetin açıklaması ve bütünüyle surenin bir özeti konumundadır. Kendisinden başka her şeyin varlığı Yüce Allah'ın yaratması ile meydana geldiği için varlıkların O'na denk olması mümkün değildir. "**... O'na benzer hiçbir şey yoktur...**"²⁸ ayeti de bu gerçeği ortaya koyar.

İslam âlimlerine göre Kur'an'ın üç temel konusu vardır. Bunlar; tevhit, ahiret ve nübüvvetir. Bu sure Kur'an'ın üç temel konusundan biri olan tevhitle ilgili olduğu için Resulullah bir hadisinde bu surenin Kur'an'ın üçte birine denk olduğunu ifade etmiştir.²⁹

Tevhit

Kelime olarak birleme anlamına gelir. Terim olarak Allah'ı (cc) zat, sıfat ve fiillerinde birlemek demektir.

(bk. Serinsu vd.,
"Tevhit", 365)

İhlas suresinin okunuşu, anlamı ve tefsiri ile ilgili etkileşimli içeriğe yukarıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Görsel 4.4: Yüce Allah'ın ihtiyaç ve eksiklikten uzak oluşunu ifade eden es-Samed isminin yansıtıldığı bilgisayar destekli hat örneği

Etkinlik-8

30 dk.

Adı	İhlas Suresinin Mesajını Anlıyorum
Amaç	İhlas suresinin konu ve olayları hakkında çıkarımda bulunabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde bir yazman seçiniz.
2. İhlas suresinin mealini okuyunuz.
3. İhlas suresinde geçen konu ve olaylarla ilgili hangi çıkarımlarda bulunulabileceği üzerine düşününüz.
4. Aklınıza gelen fikirleri size verilen süre içinde paylaşınız.
5. Arkadaşlarınızın paylaştığı fikirleri eleştirmeyiniz ve tartışmayınız.
6. Sınıfta paylaşılan tüm fikirlerin yazman tarafından tahtaya not edilmesini sağlayınız.
7. İfade edilmek istenen tüm fikirler bittiğinde fikirlerin değerlendirilmesi aşamasına geçiniz.
8. Öğretmeninizin rehberliğinde ilginç ve önemli bulduğunuz fikirleri aşağıdaki alana listeleyiniz.

Değerlendirme: İhlas suresi ile ilgili çıkarımlarınıza dair bir afiş hazırlayınız.

Etkinlik-9

Adı İhlas Suresini Tilavet Ediyorum

Amaç İhlas suresini tilavet edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. İhlas suresini öğretmeninizden dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde İhlas suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okuma esnasında ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyiniz. Belirlediğiniz tecvit kurallarını ve uzatılacak harfleri ilgili kelimelerin altındaki boşluklara yazınız.

لَهُ	يُولَدُ	اللَّهُ

6. İhlas suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
7. İhlas suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel ve koro hâlinde talim ediniz.
8. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
9. İhlas suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.
11. Okuyuşunuzu daha da güzelleştirmek için aşağıdaki genel ağ adresinden İhlas suresini dinleyiniz.

https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf_v2/kuran-1/ihlas-suresi-112/ayet-1/diyaret-vakfi-meali-4

Değerlendirme: İhlas suresini tilavet edebilme becerisi bir sonraki sayfada yer alan kontrol listesi ile değerlendirilecektir.

KONTROL LİSTESİ

Adı ve Soyadı :

Sınıfı ve Numarası :

Bu form, öğrencinin İhlas suresini tilavet edebilme becerisini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Sıra No.	Ölçütler	Evet	Hayır
1.	İhlas suresindeki harf/hareke/işaretlerin telaffuz özelliklerini algılar.		
2.	İhlas suresindeki harf/hareke/işaretlerin telaffuz özelliklerini belirler.		
3.	İhlas suresindeki harf/hareke/işaretleri telaffuz özelliklerine göre tekrarlar.		
4.	İhlas suresindeki harf/hareke/işaretleri doğru bir şekilde telaffuz eder.		
5.	İhlas suresindeki harfleri mahreçlerine uygun olarak telaffuz eder.		
6.	İhlas suresindeki tecvit kurallarını açıklar.		
7.	İhlas suresindeki tecvit kurallarını metin içinde fark eder.		
8.	İhlas suresindeki tecvit kurallarını uygular.		
9.	İhlas suresinin okunuşunu öğretmeninden dinler.		
10.	İhlas suresinden dinlediği ayetleri tekrar eder.		
11.	İhlas suresini tecvit kurallarına göre ezberden okur.		
12.	İhlas suresini toplum önünde ezbere okur.		

Öğretmenin Yorumu:

4.4. FİL SURESİ VE ANLAMI

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۝^ط أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ
 فِي تَضْلِيلٍ ۝^ل وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۝^ص تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ
 سِجِّيلٍ ۝^ص فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ ۝

Fil suresinin okunuşunu yandaki karekoddan dinleyiniz. Ardından her bir ayeti tekrar ederek ezberlemeye çalışınız.

Mekke'de inmiştir.

Beş ayettir.

Adını ilk ayette geçen "Fil" kelimesinden alır.

Bilgi Görseli 4.5: Fil suresinin kimliği

Etkinlik-10

30 dk.

Adı Birlikte Öğreniyorum

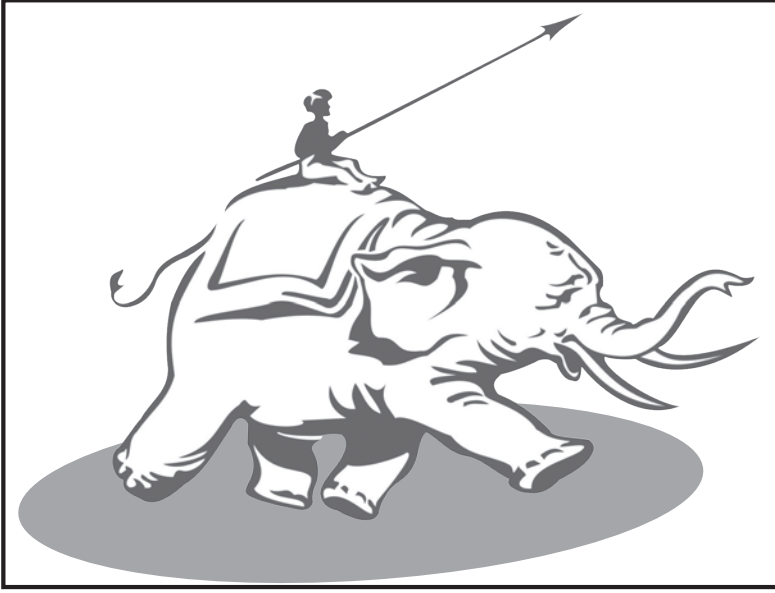
Amaç Fil suresinin mealini inceleyerek konularını belirleyebilme

Ön Hazırlık Derse gelmeden önce Fil suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeniniz rehberliğinde eşit sayıda kişiden oluşan gruplara ayrılınız.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman vs.) paylaşımı yapınız.
3. Bulduğunuz kaynaklardan Fil suresinin mealini okuyunuz.
4. Fil suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz.
5. Grup olarak belirlediğiniz konuları sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
6. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.
7. Cevaplarınızı diğer grupların cevaplarıyla karşılaştırarak gerektiğinde geliştiriniz.
8. Öğretmeniniz rehberliğinde tüm grupların belirlediği konuları tahtaya yazarak ortak liste oluşturunuz.

Değerlendirme: Fil suresinin konuları ile ilgili bilgi kartları hazırlayınız.

▲ **Görsel 4.5:** Fil suresinde anlatılan olaya “Fil Olayı” denilmesinin nedeni Ebrehe’nin ordusunun önünde fillerin bulunmasıdır. (Temsilî)

Fil suresinin okunuşu, anlamı ve tefsiri ile ilgili etkileşimli içeriğe yukarıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Surede Habeşistan Krallığı’na bağlı Yemen valisi Ebrehe’nin Kâbe’ye saldırı planının başarısız olduğu anlatılmaktadır.³⁰ Kâbe’ye saldırıya kalkışan fil ordusunun akıbeti hatırlatılarak özelde Mekke müşriklerine genelde ise tüm İslam düşmanlarına “Gücünüze ve imkânlarınıza güvenerek Ebrehe’nin rolünü üstlenirseniz onun ve ordusunun başına gelenler sizi de bulur.” mesajı verilmektedir.

Kaynaklarda belirtildiğine göre insanların Kâbe’ye gösterdikleri ilgiyi kıskanan Ebrehe, hacıları Sana’ya çekmek amacıyla orada bir kilise inşa etti. Ebrehe, insanları bu mabede yönlendirmek için propaganda faaliyetleri düzenlese de hedefine ulaşamadı.

Beklentileri boşa çıkan Ebrehe, son çare olarak fillerin de içinde bulunduğu bir orduyla Mekke’ye sefer düzenleyip Kâbe’yi yıkmaya karar verdi (Görsel 4.5). Kayda değer bir direnişle karşılaşmadan ilerleyen Ebrehe, yolu üzerindeki deve ve koyun sürülerini yağmaladı. Mekke yakınlarına gelerek karargâhını kurduktan sonra Kureyş kabilesinin başkanı Abdülmuttalib’e elçi göndererek kan dökmek için değil Kâbe’yi yıkmak için geldiğini bildirdi. Abdülmuttalib ise sadece yağmalanan deve sürülerinin geri verilmesini istedi. Ebrehe bunu duyunca “Biz; atalarınızın dinî merkezi olan bu evi yıkmak için geldik, sen ise develerini geri istiyorsun!” şeklinde karşılık verdi. Abdülmuttalib “Ben yalnız develerin sahibiyim ve ancak onlar için talepte bulunabilirim. Bu evin bir Rabbi var ve O, bu evi koruyacaktır.” dedi. Ebrehe “O, elimden Kâbe’yi kurtaramayacaktır.” dedi. Abdülmuttalib ise “O, seninle O’nun arasındaki mesele!” cevabını verip Ebrehe’nin yanından kalktı. Ebrehe de Abdülmuttalib’in develerini geri verdi.³¹

Ebabil

Bölük bölük, farklı yönlerden gelip toplanan kuşlar anlamına gelir. Bazı rivayetlerde bu kuşların kırlangıca benzediği, sürüler hâlinde deniz tarafından geldikleri ve yalnız Fil Olayı’nda görüldükleri belirtilmiştir.

(bk. Çağrı, “Fil Sûresi”, 13/69)

Ebrehe’nin ordusu, Kâbe’yi yıkmak üzere hücumla geçtiği sırada önce Mamut denilen büyük filin yerinden kımıldamamasıyla, daha sonra sürüler hâlinde gelen **Ebabil** kuşlarının saldırısıyla durdurulur. Olayın ardından Ebrehe’nin ordusu helak olurken Mekkeliler ise zarar görmeden kurtulur. Bu olay, Mekkeliler için önemli bir tarih olarak kabul edilmiş ve olayın gerçekleştiği yıl “Fil Yılı” olarak anılmıştır.³² Kabul edilen görüşe göre Fil Olayı, Hz. Peygamber’in doğumuna yakın bir dönemde 570 ya da 571 yılında gerçekleşmiştir.³³

Fil suresinde bu tarihî olay aracılığıyla tüm insanlığa haddi aşan bir topluluğun sonu haber verilmiştir. Yüce Allah’ın kudretinin büyüklüğü ortaya konulmuştur. Sinsice planlar kurup Allah’ın (cc) evini yıkmaya kalkışan ve kendi kudretine güvenerek istediği her şeyi yapabileceğini düşünen saldırgan bir güç, cezasını görmüştür. Surede anlatılanlara göre Allah (cc); kullarını yarımsız ve sahipsiz bırakmaz, dinine tuzak kuranların planlarını bir gün mutlaka boşa çıkarır. Yüce Allah zalimlerin zulmüne sonsuza kadar müsaade etmez.

Etkinlik-11

30 dk.

Adı	Fil Suresinin Mesajını Anlıyorum
Amaç	Fil suresinin konu ve olayları hakkında çıkarımda bulunabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde bir yazman seçiniz.
2. Fil suresinin mealini okuyunuz.
3. Fil suresinde geçen konu ve olaylarla ilgili hangi çıkarımlarda bulunulabileceği üzerine düşününüz.
4. Aklınıza gelen fikirleri size verilen süre içinde paylaşınız.
5. Arkadaşlarınızın paylaştığı fikirleri eleştirmeyiniz ve tartışmayınız.
6. Sınıfta paylaşılan tüm fikirlerin yazman tarafından tahtaya not edilmesini sağlayınız.
7. İfade edilmek istenen tüm fikirler bittiğinde fikirlerin değerlendirilmesi aşamasına geçiniz.
8. Öğretmeninizin rehberliğinde ilginç ve önemli bulduğunuz fikirleri aşağıdaki alana listeleyiniz.

Değerlendirme: Fil suresi ile ilgili çıkarımlarınıza dair bir duvar gazetesi hazırlayınız.

Etkinlik-12

Adı	Fil Suresini Tilavet Ediyorum
Amaç	Fil suresini tilavet edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Fil suresini öğretmeninizden dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Fil suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okuma esnasında ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyiniz. Belirlediğiniz tecvit kurallarını ve uzatılacak harfleri ilgili kelimelerin altındaki boşluklara yazınız.

مَاكُولٍ	بِحَجَارَةٍ	بِأَصْحَابِ الْفِيلِ

6. Fil suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
7. Fil suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.
8. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
9. Fil suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.
11. Okuyuşunuzu daha da güzelleştirmek için aşağıdaki genel ağ adresinden Fil suresini dinleyiniz.

https://kuran.diyanet.gov.tr/mushaf_v2/kuran-1/fil-suresi-105/ayet-1/diyanet-vakfi-meali-4

Değerlendirme: Fil suresini tilavet edebilme becerisi bir sonraki sayfada yer alan kontrol listesi ile değerlendirilecektir.

KONTROL LİSTESİ**Adı ve Soyadı :****Sınıfı ve Numarası :**

Bu form, öğrencinin Fil suresini tilavet edebilme becerisini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Sıra No.	Ölçütler	Evet	Hayır
1.	Fil suresindeki harf/hareke/işaretlerin telaffuz özelliklerini algılar.		
2.	Fil suresindeki harf/hareke/işaretlerin telaffuz özelliklerini belirler.		
3.	Fil suresindeki harf/hareke/işaretleri telaffuz özelliklerine göre tekrarlar.		
4.	Fil suresindeki harf/hareke/işaretleri doğru bir şekilde telaffuz eder.		
5.	Fil suresindeki harfleri mahreçlerine uygun olarak telaffuz eder.		
6.	Fil suresindeki tecvit kurallarını açıklar.		
7.	Fil suresindeki tecvit kurallarını metin içinde fark eder.		
8.	Fil suresindeki tecvit kurallarını uygular.		
9.	Fil suresinin okunuşunu öğretmeninden dinler.		
10.	Fil suresinden dinlediği ayetleri tekrar eder.		
11.	Fil suresini tecvit kurallarına göre ezberden okur.		
12.	Fil suresini toplum önünde ezbere okur.		

Öğretmenin Yorumu:

4.5. KUREYŞ SURESİ VE ANLAMI

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ ۝١ إِيْلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۝٢ فَلْيَعْبُدُوا
 رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝٣ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۝٤

Kureyş suresinin okunuşunu yandaki karekoddan dinleyiniz. Ardından her bir ayeti tekrar ederek ezberlemeye çalışınız.

Mekke'de inmiştir.

Dört ayettir.

Adını ilk ayette geçen "Kureyş" kelimesinden alır.

Bilgi Görseli 4.6: Kureyş suresinin kimliği

Etkinlik-13

30 dk.

Adı	Birlikte Öğreniyorum
Amaç	Kureyş suresinin mealini inceleyerek konularını belirleyebilme
Ön Hazırlık	Derse gelmeden önce Kureyş suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeniniz rehberliğinde eşit sayıda kişiden oluşan gruplara ayrılınız.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman vs.) paylaşımı yapınız.
3. Bulduğunuz kaynaklardan Kureyş suresinin mealini okuyunuz.
4. Kureyş suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz.
5. Grup olarak belirlediğiniz konuları sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
6. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.
7. Cevaplarınızı diğer grupların cevaplarıyla karşılaştırarak gerektiğinde geliştiriniz.
8. Öğretmeniniz rehberliğinde tüm grupların belirlediği konuları tahtaya yazarak ortak liste oluşturunuz.

Değerlendirme: Kureyş suresinin konuları ile ilgili zihin haritası hazırlayınız.

Surede Cahiliye Dönemi'nde Kureyş'in sahip olduğu emniyet, zenginlik gibi nimetlerden bahsedilmekte; bu nimetlere şükrün ve Allah'a (cc) kulluk etmenin önemine dikkat çekilmektedir.³⁴ Yüce Allah'ın Kureyş'e verdiği bu nimetler düşünüldüğünde Hz. Peygamber'in davetine ilk önce onların koşması beklenirdi. Ancak onların şirkte ısrar etmeleri bu surenin nüzul sebebini oluşturmaktadır.³⁵

Kureyş suresinin okunuşu, anlamı ve tefsiri ile ilgili etkileşimli içeriğe yukarıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Kureyş, Hz. Peygamber'in de mensup olduğu Mekke'nin büyük ve önemli kabilelerinden birinin adıdır.

Resulullah, Kureyş kabilesinin Haşimoğulları koluna mensuptur. O dönemde ticaret yaygın bir geçim kaynağı olmakla birlikte bu işle uğraşanlar ticaret yollarında yağma, hırsızlık gibi birçok tehlikeyle karşılaşır. Kışın Şam'dan Yemen'e, yazın da Yemen'den Şam'a giden büyük ticaret kafileleri Mekke'ye uğruyordu. Kureyş halkı yaşadığı çorak ve verimsiz coğrafyada yazın ve kışın ticari seyahatler yaparak bol kazanç sağlıyor, gerek Mekke'deki yaşantılarını gerekse ticari hayatlarını emniyet içinde sürdürüyordu.³⁶ Kureyşlilerin ana geçim kaynağı ticaret olduğu için Kureyş suresinde özellikle bu ticari yolculuklara dikkat çekilmiştir. Kureyşliler ayrıca Kâbe'nin içinde bulunduğu Mekke'nin sakinleri olmaları sebebiyle bölgede belli bir itibara sahiptiler. Bu sayede ticaret kervanlarını güvenle nakledebiliyorlardı (Görsel 4.6).

Görsel 4.6: Ticaret güvenliği Mekkelilere verilen en büyük nimetlerden biriydi.

Surede Mekkelilere verilen nimetlerin yanı sıra Yüce Allah'ın her topluma ihsan ettiği farklı imkân ve nimetlerden de söz edilmiştir. Güven içinde ticaret, ve gıda temini insana lütfedilen en önemli nimetlerdendir. İnsanoğlu paylaşmayı bilirse yeryüzünde yaşayan herkese yetecek kadar rızık vardır. İnsanlara geçim kolaylığı, emniyet ve huzur sağlayan Allah Teala tüm insanların Rabbidir. Bundan dolayı O'nu hatırlamak ve O'na kulluk etmek gerekir. Allah'a (cc) kulluk etmek, O'nun nimetlerine şükrün bir ifadesidir. Gerçek kulluk, işleri sadece Allah (cc) için yapmakla ve şirkten uzaklaşmakla gerçekleşir.

Etkinlik-14

30 dk.

Adı	Kureyş Suresinin Mesajını Anlıyorum
Amaç	Kureyş suresinin konu ve olayları hakkında çıkarımda bulunabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde bir yazman seçiniz.
2. Kureyş suresinin mealini okuyunuz.
3. Kureyş suresinde geçen konu ve olaylarla ilgili hangi çıkarımlarda bulunulabileceği üzerine düşününüz.
4. Aklınıza gelen fikirleri size verilen süre içinde paylaşınız.
5. Arkadaşlarınızın paylaştığı fikirleri eleştirmeyiniz ve tartışmayınız.
6. Sınıfta paylaşılan tüm fikirlerin yazman tarafından tahtaya not edilmesini sağlayınız.
7. İfade edilmek istenen tüm fikirler bittiğinde fikirlerin değerlendirilmesi aşamasına geçiniz.
8. Öğretmeninizin rehberliğinde ilginç ve önemli bulduğunuz fikirleri aşağıdaki alana listeleyiniz.

Değerlendirme: Kureyş suresi ile ilgili çıkarımlarınıza dair bir broşür hazırlayınız.

Etkinlik-15

40 dk.

Adı	Kureyş Suresini Tilavet Ediyorum
Amaç	Kureyş suresini tilavet edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Kureyş suresini öğretmeninizden dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Kureyş suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okuma esnasında ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyiniz. Belirlediğiniz tecvit kurallarını ve uzatılacak harfleri ilgili kelimelerin altındaki boşluklara yazınız.

رِحْلَةُ الشِّتَاءِ	الَّذِي أَطْعَمَهُمْ	إِيْلَا فِيهِمْ

6. Kureyş suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
7. Kureyş suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel ve koro hâlinde talim ediniz.
8. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
9. Kureyş suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.
11. Okuyuşunuzu daha da güzelleştirmek için aşağıdaki genel ağ adresinden Kureyş suresini dinleyiniz.

https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf_v2/kuran-1/kureys-suresi-106/ayet-1/diyaret-vakfi-meali-4

Değerlendirme: Kureyş suresini tilavet edebilme becerisi bir sonraki sayfada yer alan kontrol listesi ile değerlendirilecektir.

KONTROL LİSTESİ

Adı ve Soyadı :

Sınıfı ve Numarası :

Bu form, öğrencinin Kureyş suresini tilavet edebilme becerisini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Sıra No.	Ölçütler	Evet	Hayır
1.	Kureyş suresindeki harf/hareke/işaretlerin telaffuz özelliklerini algılar.		
2.	Kureyş suresindeki harf/hareke/işaretlerin telaffuz özelliklerini belirler.		
3.	Kureyş suresindeki harf/hareke/işaretleri telaffuz özelliklerine göre tekrarlar.		
4.	Kureyş suresindeki harf/hareke/işaretleri doğru bir şekilde telaffuz eder.		
5.	Kureyş suresindeki harfleri mahreçlerine uygun olarak telaffuz eder.		
6.	Kureyş suresindeki tecvit kurallarını açıklar.		
7.	Kureyş suresindeki tecvit kurallarını metin içinde fark eder.		
8.	Kureyş suresindeki tecvit kurallarını uygular.		
9.	Kureyş suresinin okunuşunu öğretmeninden dinler.		
10.	Kureyş suresinden dinlediği ayetleri tekrar eder.		
11.	Kureyş suresini tecvit kurallarına göre ezberden okur.		
12.	Kureyş suresini toplum önünde ezbere okur.		

Öğretmenin Yorumu:

PERFORMANS GÖREVİ

Amaç	Görev/Rol	Ürün	Değerlendirme Ölçütleri	Beceriler
Fatiha, Kevser, İhlas, Fil ve Kureyş surelerinin anlamlarında Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme, çözümleyebilme	Bu çalışmadaki göreviniz belirli gruplar oluşturarak Fatiha, Kevser, İhlas, Fil ve Kureyş surelerinin anlamlarına yönelik duvar gazetesi, afiş veya poster hazırlamaktır.	Fatiha, Kevser, İhlas, Fil ve Kureyş surelerinin anlamlarını güvenilir kaynaklardan araştırınız. Söz konusu surelerden anladıklarınızı yansıtan bir duvar gazetesi, afiş veya poster hazırlayarak sergileyiniz.	Ortaya koyduğunuz ürünler aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir: - Verileri toplama (Surelerin anlamına güvenilir kaynaklardan ulaşılmalı.) - Verileri düzenleme (Surelerin anlamı anlaşılır bir şekilde düzenlenmeli.) - Özgünlük (Yapılan çalışma öğrencinin tasarımı olmalı.) - Yorumlama (Söz konusu surelerin anlamı değiştirilmeyecek şekilde açıklanmalı.)	Kur'an-ı Kerim Meallerine Başvurma

Yönerge: Bu performans görevini hazırlarken aşağıda verilen açıklamaları dikkate alınız.

- Beşli gruplar oluşturunuz.
- Her gruba bir sure belirleyiniz.
- Bir çalışma planı hazırlayınız.
- Fatiha, Kevser, İhlas, Fil ve Kureyş surelerinin anlamlarını güvenilir tefsir kaynaklarından araştırınız.
- Grup üyeleri arasında görev (metin yazımı, resim seçimi, tasarım vs.) dağılımı yapınız.
- Topladığınız materyalleri duvar gazetesi, afiş veya poster şeklinde düzenleyiniz.
- Hazırlanan duvar gazetesi, afiş veya posterleri sınıfta sergileyiniz.

Değerlendirme: Bu çalışmanın değerlendirilmesinde aşağıda karekodla verilen dereceli puanlama anahtarı kullanılacaktır.

Dereceli Puanlama
Anahtarı

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiğiniz bilgileri aşağıdaki alana hatırlayabileceğiniz şekilde not alabilirsiniz.

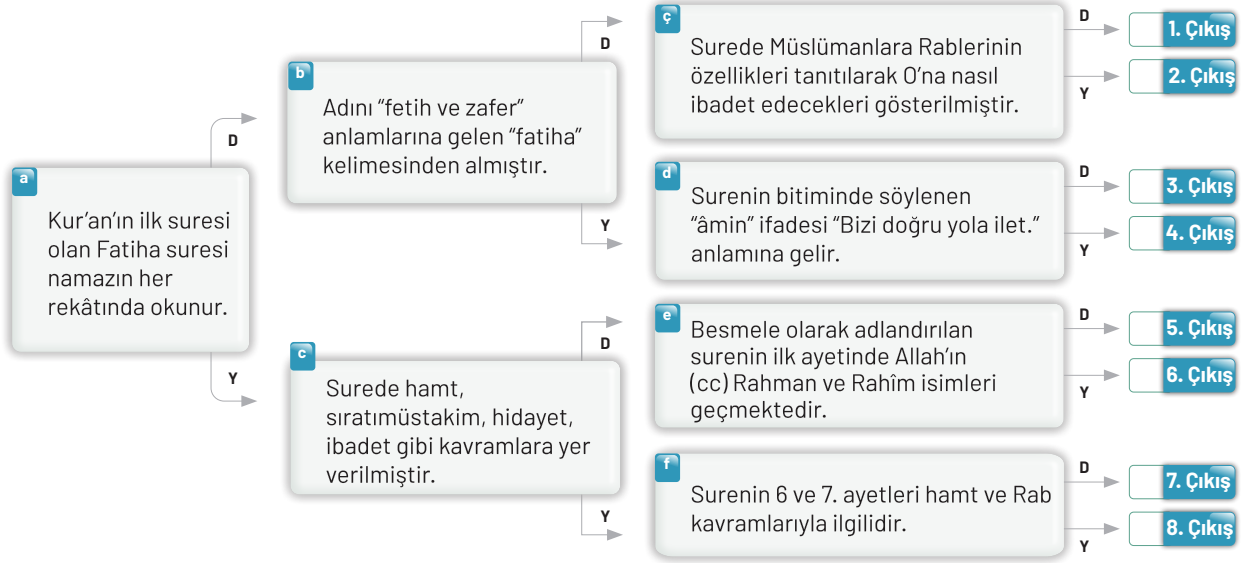

4. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları

*Bu testte cevaplamanız için farklı soru çeşitlerinden toplam 27 soru verilmiştir.
Konuyla ilgili ek sorulara testin sonunda verilen karekoddan ulaşabilirsiniz.*

A) Aşağıda verilen cümlelerin doğruluğunu (D) ya da yanlışlığını (Y) belirleyerek yönlendirici okları takip ediniz.

1. Fatiha suresi ile ilgili bilgilerden hareketle ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

B) Aşağıdaki soruları tablo üzerinde cevaplayınız.

Aşağıda verilen tanımların başına ilgili olduğu kavrama ait harfi yazarak tanımlarla kavramları eşleştiriniz.

( ) 2. Allah'a (cc) saygı ve sevgiyle yapılan şükürdür.
( ) 3. Yüce Allah'ın hiçbir şeye ihtiyaç duymaması, her şeyin ve herkesin O'na ihtiyaç duymasıdır.
( ) 4. Nimetlerin çokluğu, hayır gibi anlamlara gelir.
( ) 5. Kendilerine ticari imkân, zenginlik ve güvenlik sağlanan kabiledir.
( ) 6. Allah Teala'nın zat, sıfat ve fiillerinde bir ve tek olduğunun söylenmesidir.

a)	Ebabil
b)	Fil
c)	Hamt
ç)	İhlas
d)	Kevser
e)	Kureyş
f)	Samed
g)	Tevhit

7. Aşağıdaki tabloda ilk sütunda verilen kavramları ilişkili olduğu ifadelerle eşleştiriniz. Eşleştirme yaparken "√" kullanınız.

Kavramlar	Kavramların İlişkili Olduğu İfadeler					
	İslam dini	Allah'ın (cc) şanını yüceltme	Yalnız Allah'a (cc) kulluk etme	Nimetlere şükretme	Hayır ve iyiliklerin çokluğu	Allah'ın (cc) birliğini kabul etme
Hamt						
Tevhit						
Kevser						

8. Aşağıdaki anlam çözümleme tablosunda bazı surelerin özellikleriyle ilgili bilgilere yer verilmiştir. Sureleri ilişkili olduğu özelliklerle eşleştiriniz. Eşleştirme yaparken “√” kullanınız. Verilen özellik birden fazla sureye ait ise birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.

Özellikler	Sure İsimleri				
	Fatiha	Kevser	İhlas	Kureyş	Fil
Adını ilk ayetinde geçen bir kelimedenden alan suredir.					
Tevhit inancını özlü bir şekilde ortaya koyan suredir.					
Kur'an-ı Kerim'in bütün olarak inen ilk suresidir.					
Mekkelilere verilen nimetlerden söz eden suredir.					
Allah'ın (cc) Hz. Peygamber'e verdiği nimetleri haber veren suredir.					
Adını Mekke'de gerçekleşen önemli bir tarihî olaydan alan suredir.					
Bahşedilen nimetlere karşılık Allah'a (cc) şükretmenin önemini vurgulayan suredir.					
Dört ayetten oluşan bu sure Mekke'de inmiştir.					
Allah'ın (cc) varlığı ve birliği hakkında bilgi içermektedir.					

C) Aşağıdaki kutucuklarda Fatiha, Kevser, İhlas, Kureyş ve Fil sureleriyle ilgili bazı kelimeler verilmiştir. Size yöneltilen soruları kutucuklardaki harfleri kullanarak cevaplayınız. Aynı kutucuğu birden fazla soru için kullanabilirsiniz.

a	Hamt	b	Ceza günü	c	Ticaret	ç	Tevhit
d	Ebrehe	e	Kurban	f	Samed	g	Şam
ğ	Rahman	h	Rahîm	ı	Yemen	i	Ebabil kuşları

9. Hangileri Fatiha suresi ile ilgilidir?

.....

10. Hangileri Kevser suresi ile ilgilidir?

.....

11. Hangileri Fil suresi ile ilgilidir?

.....

12. Hangileri Kureyş suresi ile ilgilidir?

.....

13. Hangileri İhlas suresi ile ilgilidir?

.....

Ç) Aşağıdaki soruların cevaplarını altlarında bırakılan boşluklara yazınız.

14. Fil suresinin konusu nedir? Açıklayınız.

.....

.....

15. Kureyş suresinde hangi konular yer almaktadır? Açıklayınız.

.....

.....

**16. “Şüphesiz biz sana Kevser’i verdik.” (Kevser suresi 1. ayet)
Verilen ayette altı çizili ifade ile anlatılmak istenen nedir?**

.....

.....

D) 17-19. soruları aşağıdaki ayetlere göre cevaplayınız.

“De ki: O, Allah’tır, tektir. Allah Samed’dir. Doğurmamış ve doğmamıştır. O’nun hiçbir dengi yoktur.”
(İhlas suresi 1-4. ayetler)

17. Bu ayetlerde altı çizili ifadenin hangi kavramla ilişkili olduğunu belirleyerek bu kavramı açıklayınız.

.....

.....

18. Bu ayetlere göre Allah’ın (cc) zatına özgü özellikleri nelerdir? Açıklayınız.

.....

.....

19. Bu ayetlerde altı çizili ifadeyle benzer anlamı içeren ayetlerin başındaki kutucuğu işaretleyiniz.

	“İşte sizin Rabbiniz Allah. O’ndan başka hiçbir ilah yoktur. O her şeyin yaratıcısıdır. Öyle ise O’na kulluk edin. O her şeye vekil (her şeyi yöneten, görüp gözeten)dir.” (Enam suresi 102. ayet)
	“Onlar da kendilerini besleyip açıklarını gideren ve her çeşit korkudan emin kılan şu evin Rabbine kulluk etsinler.” (Kureyş suresi 3-4. ayetler)
	“Allah’ı bırakıp da din âlimlerini, rahiplerini, özellikle Meryem oğlu mesihi Rab edindiler. Oysa tek bir ilaha kulluk etmekle emrolunmuşlardı. O’ndan başka ilah yoktur; O yüceler yücesidir, onların yakıştırdıkları eş ve ortaklardan bütünüyle uzaktır.” (Tevbe suresi 31. ayet)
	“De ki, göğüslerinizdekini gizleseniz de açığa vursanız da Allah onu bilir. Göklerde ne var, yerde ne varsa hepsini bilir. Hiç şüphesiz Allah, her şeye kadirdir.” (Al-i İmran suresi 29. ayet)
	“(Rabbimiz!) Ancak sana kulluk ederiz ve yalnız senden medet umarız.” (Fatiha suresi 5. ayet)

E) Aşağıdaki soruları verilen etkinliğe göre cevaplayınız.

Ders öğretmeni sınıftaki öğrencileri beşli gruplara ayırır, ardından ders kitabının 4. temasında yer alan surelerdeki kelimelerin yazılı olduğu kartları önceden hazırlanmış keselere karışık bir şekilde atar. Öğrencilerden surelerin ilk kelimesinin yazılı olduğu keselerin içine ilk kelimenin ilişkili olduğu diğer kelimeleri belirlemeleri, daha sonra oluşturdıkları kelime grubunun hangi sureye ait olduğunu tahmin etmeleri istenir.

20. Keselerin içindeki diğer kelimelerin ne olduğunu aşağıdaki listeden bulup yazınız.

beyt	ebabil	ebter	ehad	fil	hamt	havf	Samed
ibadet	Kevser	kurban	Kureyş	namaz	nimet	Rab	
Rahman	Rahîm	Allah (cc)	sıratımüstakim	siccil	tevhit		

	1. Kese	2. Kese	3. Kese	4. Kese	5. Kese
Kelimeler	beyt	ebabil	ebter	Samed	ibadet
	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....

21. Buna göre aşağıdaki grupların hangisi doğru tahminde bulunmuştur?

		1. Kese	2. Kese	3. Kese	4. Kese	5. Kese
A)	1. Grup	Fatiha	İhlas	Kureyş	Kevser	Fil
B)	2. Grup	Fatiha	Fil	Kureyş	İhlas	Kevser
C)	3. Grup	Fil	Kevser	İhlas	Kureyş	Fatiha
D)	4. Grup	Kureyş	Fatiha	Kevser	Fil	İhlas
E)	5. Grup	Kureyş	Fil	Kevser	İhlas	Fatiha

F) Aşağıdaki soruları verilen metne göre cevaplayınız.

Cahiliye Dönemi'nde erkek çocuğu olmayan kişiler "sonu yok, soyu kesik" gibi sıfatlarla nitelenirdi. Tefsirlerde anlatıldığına göre Hz. Peygamber'in erkek çocukları ölünce müşrikler onu soyu kesik anlamına gelen "ebter" lakabıyla anmaya başlamıştı. Maruz kaldığı hakaretlerden dolayı çok üzülen Hz. Muhammed (sav), Kevser suresinde müjdelenen haberlerle teselli bulmuştur. Surede müşriklerin çirkin davranışları kınanmakta, erkek çocuklarına rağmen asıl soyu kesileceklerin kendileri olduğu haber verilmektedir. Nitekim Hz. Peygamber'e düşmanlık edenler kıyamete kadar lanetle anılırken o, kendisini örnek alan milyonlarca kişi tarafından sevgi, saygı ve rahmetle anılmakta; ismi dünyanın her tarafında günde beş vakit ezanda Allah'ın (cc) adıyla birlikte okunmaktadır.

22. Bu metinde kevser kelimesinin hangi anlamına değinilmiştir?

- A) Müminlere dinî hayatta tanınan kolaylıklar
- B) Allah'ın (cc), Resulullah'ı düşmanlarına karşı koruması
- C) Resulullah'a ahirette bağışlanan nimetler
- D) Hz. Peygamber'in ashabının ve ümmetinin çokluğu
- E) Cennette bir nehir veya havuz

23. Bu metinden hareketle ardında kalıcı iz bırakmak isteyen bir Müslüman'ın nasıl yaşaması gerektiğini yorumlayınız.

.....

.....

G) Aşağıdaki soruların doğru cevabını işaretleyiniz.**24. Aşağıdaki tabloda Fatiha, Fil, Kureyş, Kevser ve İhlas sureleri ile ilgili ayetler verilmiştir.**

"(Rabbimiz!) Ancak sana kulluk ederiz ve yalnız senden medet umarız." (Fatiha suresi 5. ayet)
"Rabbinin fil sahiplerine ne yaptığını görmedin mi?" (Fil suresi 1. ayet)
"Kış ve yaz seyahatleri onlara kolaylaştırıldığı için." (Kureyş suresi 2. ayet)
"Doğrusu sana buğzeden, soyu kesik olanın ta kendisidir." (Kevser suresi 3. ayet)
"Allah Samed'dir." (İhlas suresi 2. ayet)

Verilen ayetlerden hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Allah'ın (cc) bir ve tek oluşuna vurgu yapılmaktadır.
- B) Allah'ın (cc) kudreti ortaya konulmuştur.
- C) Kureyş kabilesine verilen nimetler hatırlatılmıştır.
- D) Hz. Peygamber'e düşmanlık besleyenler başarısız olacaklardır.
- E) Yüce Allah'ın övülmeye layık olduğu belirtilmiştir.

25. • Sonsuz merhamet sahibi olma
• Allah’a (cc) yönelik saygı ve itaat
• Doğru yolu bulma ve rehberlik
• Doğru yol, dosdoğru yol

Buna göre aşağıdaki kavramların hangisinin açıklamasına yer verilmemiştir?

- A) Hamt
B) Hidayet
C) İbadet
D) Sıratımüstakim
E) Rahman

26. Aşağıdakilerden hangisi Kevser suresi ile ilgilidir?

- A) Ebrehe ve ordusunun Kâbe’yi yıkmaya gelmesini konu edinir.
B) Allah’ın (cc) “Samed” olduğu belirtilmektedir.
C) Hz. Peygamber’e ihsan edilen nimetlerden bahseder.
D) Allah’ın (cc) surede belirtilen kabileye verdiği nimetlere değinilmektedir.
E) Surenin adı “başlangıç, giriş” gibi anlamlara gelmektedir.

27. Aşağıdaki tabloda surelerle ilgili bazı bilgilere yer verilmiştir.

Fatiha Suresi	Fil Suresi	İhlas Suresi	Kevser Suresi	Kureyş Suresi
7 ayettir. - Mekke’de nazil olmuştur.	5 ayettir. - İlk ayette sureye adını veren ifade yer almaktadır.	4 ayettir. - Yüce Allah’ın niteliklerine vurgu yapar.	3 ayettir. - Hiz. Peygamber’e düşmanlık duyguları besleyenlerin akıbetini haber vermektedir.	5 ayettir. - Medine’de nazil olmuştur.

Buna göre hangi sure için verilen bilgiler yanlıştır?

- A) Fatiha
B) Fil
C) İhlas
D) Kevser
E) Kureyş

Tema ile ilgili daha fazla soruya yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

4. TEMA SONNOTLARI

- ¹ Karaçam, *Kur'ân-ı Kerîm'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 44.
- ² bk. Yılmaz, *Kur'an-ı Kerim'i Nasıl Öğretelim?*, 79.
- ³ bk. Yılmaz, *Kur'an-ı Kerim'i Nasıl Öğretelim?*, 87-88.
- ⁴ bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/53-54.
- ⁵ Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/59.
- ⁶ Ahmed bin Hanbel, *el-Müsned*, 8/395.
- ⁷ bk. Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, 1/71.
- ⁸ İsfahânî, *el-Müfredât*, "Rabb", 184.
- ⁹ bk. Araf suresi 156. ayet.
- ¹⁰ Buhari, "Edeb", 19.
- ¹¹ Sinanoğlu, "İbadet", 19/233.
- ¹² Zemahşeri, *Tefsîru'l-Keşşâf*, 29.
- ¹³ bk. İsfahânî, *el-Müfredât*, 418.
- ¹⁴ bk. Nisa suresi 69. ayet.
- ¹⁵ bk. Tirmizi, "Tefsiru'l-Kur'an", 2.
- ¹⁶ bk. Müslim, "Salat", 72.
- ¹⁷ Sabuni, *Safvetü't-Tefasir*, 3/611.
- ¹⁸ Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/700.
- ¹⁹ Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, 9/513-521.
- ²⁰ bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/701.
- ²¹ Mevdudi, *Tefhimu'l-Kur'an*, 7/271.
- ²² Enam suresi 162-163. ayetler.
- ²³ bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/701-702.
- ²⁴ Sabuni, *Safvetü't-Tefasir*, 3/620.
- ²⁵ Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/715.
- ²⁶ Sabuni, *Safvetü't-Tefasir*, 3/620-621.
- ²⁷ Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/716.
- ²⁸ Şûra suresi 11. ayet.
- ²⁹ bk. Buhari, "Tevhit", 1.
- ³⁰ bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/689.
- ³¹ Mevdudi, *Tefhimu'l-Kur'an*, 7/238.
- ³² bk. Fayda, "Fil Vak'ası" 13/70-71.
- ³³ bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/689-691.
- ³⁴ Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/692.
- ³⁵ bk. Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, 9/491.
- ³⁶ Kutub, *Fizilâl'il Kur'an*, 16/384.

SÖZLÜK

A

aciz: Bir işi yapabilecek gücü, becerisi veya yeteneği olmayan, güçsüz veya çaresiz olma durumu.

adap: Kişiler arasındaki ilişkileri düzenleyen en iyi hâl ve hareketler, uyulması gereken görgü kuralları; usuller, yollar, prensipler.

âdet: Bir şeyi eskiden beri görüldüğü gibi yapma alışkanlığı, görenek.

afiş: Bir şeyi duyurmak veya tanıtmak için hazırlanan, kalabalığın görebileceği yere asılmış, genellikle resimli duvar ilanı.

ahlak: İnsanın yaratılışından gelen özellikleri ile insanların iyiliğini ve mutluluğunu hedef alan kuralların hayata geçirilmesi ile kazanılan iyi ve güzel davranışlar; huylar, mizaçlar, karakterler, tabiatlar.

âlim: Bilimsel çalışmalarla uğraşan kimse; bilim kadını, bilim adamı, bilgin.

amel: Dinin buyruklarını yerine getirmek için yapılan iş, fiil veya hareket.

B

bağışlamak: Bir kişinin üzerinde bulunan görevi ve sorumluluğu kaldırmak veya herhangi bir kötü davranış için ceza vermekten vazgeçmek; affetmek, affeylemek.

bellek: Yaşananları, öğrenilen konuları ve bunların geçmişle ilişkisini bilinçli olarak zihinde saklama gücü; hafıza, yâd, zihin.

broşür: Genellikle bir şeyi tanıtmayı amaçlayan, sayfa sayısı az, küçük kitap; risale, kitapçık.

C-Ç

cahiliye: İslamiyet'in doğuşundan önceki Arap Yarımadası'nın içinde bulunduğu dönemi, sosyal yapıyı ve inanç sistemini tanımlamak için kullanılan söz; bilgisizlik, gerçeği tanımama.

cemaat: Camide veya mescitte bir imamın arkasında toplanarak birlikte namaz kılan Müslümanların oluşturduğu topluluk.

çeyiz: Gelin olacak kız için hazırlanan her türlü eşya.

D

dindar: Dinî inancı güçlü olan; inandığı dinin emirlerini (ibadetlerini) yerine getiren, yasaklarından kaçınan ve yaşam biçimini dinin kurallarına göre düzenleyen kişi.

duyarlılık: Gelen uyarılara, etkilere veya değişimlere karşı tepki verebilme yeteneği ve hassas olma durumu.

E

ebedî: Sonu olmayan, bitmeyen, hep kalacak olan; ölümsüz.

Ebrehe: Tarihte Fil Vakası olarak bilinen olayın sorumlusu, Habeşistan Krallığı'nın Yemen valisi.

etkin: Faal, aktif, hareket hâlinde olan.

F

formül: Genel bir olguyu, bir kuralı veya ilkeyi açıklayan simgeler takımı; tutulan yol, yöntem.

G-Ğ

ganimet: Savaşta düşmandan zorla ele geçirilen mal, savaş geliri.

gelenek: Bir toplumda, bir toplulukta eskiden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, yaptırım gücü olan kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, bilgi, töre ve davranışlar; anane, örf.

gözetmek: Bir kişiden veya durumdan yana tavır almak; önem vermek, himaye etmek, korumak.

günah: Dinî bakımdan suç sayılan veya vicdanı rahatsız edecek kötü davranış.

H

Habeşistan: Doğusunda Somali, kuzeyinde Cibuti ve Eritre, batısında Sudan, güneyinde de Somali ve Kenya ile çevrilmiş bulunan ülke, günümüzde Afrika'nın en büyük ülkelerinden birisi olan Etiyopya.

hadis: Hz. Peygamber'in sözlerini, fiillerini ve tasviplerini ifade eden terim; hadisîşerif. Hadisleri tespit, nakil ve anlamaya yönelik ilim.

hafız: Kur'an-ı Kerim'i bütünüyle ezbere bilen, koruyan, saklayan kimse.

hakikat: Yalan olmayan, doğru olan şey; ciddi, gerçek.

has kılmak: İbadeti, duayı ve itaati çıkar beklentisinden veya başka varlıkları ortak koştuktan (şirk) arındırarak sadece Allah (cc) için yapmak.

hattat: Hat sanatını kendisine meslek olarak edinen kimse.

heva: Nefsin akıl ve din tarafından yasaklanan kötü arzulara karşı olan eğilimi; istek, heves, meyil, sevme, düşme.

heves: Bir şeye karşı içten gelen yönelme duygusu; gönül, arzu, istek, kasıt.

Hicaz: Arabistan Yarımadası'nda Kızıldeniz'in doğu sahili boyunca uzanan coğrafi bölge.

hissetmek: Bir şeyden etkilenmek, bir şeyi sezmek, farkına varmak, anlamak.

huşu: Yüreği ürperme ve korku ile dolu olarak Allah'a (cc) boyun eğme. Varlığının farkında olamayacak derecede kendini karşısında bulunduğu şeyin heybet ve cazibesine kaptırma.

I-İ

ibadet: İnsanın Allah'a (cc) veya inandığı güce kulluğunu göstermek üzere yaptığı hareketler; namaz, niyaz, taat.

idrak etmek: Bir şeyi sadece yüzeysel olarak bilmek değil onun özünü kavramak, derinlemesine anlamak ve zihinsel olarak algılamak.

inanç: Allah'a (cc), O'nun dinine inanma, iman, itikat.

irtibat: Kişinin Rabbi ile ibadetleri arasında bağ kurması, O'na manevi olarak yaklaşması.

işaret: Bir şeyi göstermeye, belirtmeye veya tanıtmaya yarayan iz, hareket, nesne.

itaat: Allah'ın (cc) emir ve yasaklarına uymak; ibadet etmek, boyun eğmek, buyruğa uymak.

J-K

Kâbe: Mekke’de bulunan, Müslümanlarca kible olarak kabul edilen, hac ve umre ibadeti yapılırken tavaf edilen kutsal yer.

kelam: İslam dininin inanç esaslarını konu edinen, bunları ayetlerin yanı sıra akıl ve mantık delilleriyle ispat etmeye çalışan ilim dalı; Allah’ın (cc) sözü.

kulluk: İnsanın Rabbi karşısındaki konumunu, acizliğini bilmesi, O’na gönüllü olarak teslim olması.

kurra: Kur’an-ı Kerim’i çok okuyan anlamına gelen ve tecvit ilminde Kur’an’ı usulüne uygun okuyan hafız. Kurra hafızı.

Kureyş: Hz. Muhammed’in (sav) mensup olduğu Arap kabilesi.

kuşatmak: Çevresini sarmak; çevrelemek, çevirmek, sarmak, abluka etmek, ablukaya almak, ihata etmek, muhasara etmek.

L

lafız: Bir metinde anlatılmak istenen anlamı ifade etmek için kullanılan sözcük ve kelimeler.

lafzatullah: Allah lafzı anlamına gelen, tecvit ilminde okunuşu kuralla belirlenmiş kelime.

lütuf: Önem verilen ve saygı duyulan bir makamdan hiçbir karşılık beklenmeksizin bahşedilen iyilik, yardım, sevgi ve bağış.

M

matbu: Kâğıda geçirilmiş, çoğaltılmış olan kitap, dergi veya gazete gibi eserler.

merasim: Toplumsal veya resmi kurallara göre yapılan, belirli bir düzeni ve akışı olan toplantı veya kutlamalar, tören.

millet: Çoğunlukla aynı topraklar üzerinde yaşayan, aralarında dil, tarih, duygu, ülkü, gelenek ve görenek birliği olan insan topluluğu; ulus, budun.

misal: Bir düşüncüyü, kuralı, gözlemi veya savı desteklemek ve açıklamak amacıyla ileri sürülen söz, yapılan davranış; emsal, örnek.

Mushaf: Kur’an-ı Kerim ayetlerinin iki kapak arasında toplanmasından oluşan kitap.

müessese: Evlilik, aile, ortaklık, mülkiyet gibi köklü bir yapıyı içeren, genellikle devletle ilişkisi olan yapı veya birlik; kurum.

mükâfat: Bir başarı karşılığında verilen armağan, ödül.

mümin: Allah (cc) katından peygamberleri aracılığı ile gelen her şeyi, tereddütsüz olarak doğrulayan ve kabul eden kişi.

müracaat: Herhangi bir eserden yararlanma; başvuru, danışma.

mütevâtir: Arkası kesilmeden birbirini izleyen, birbiri ardına gelen, toplumdan topluma kesintisiz olarak aktarılan, nakledilen.

müzakere: Bir konuyla ilgili fikir alışverişinde bulunma; olaşma. Herhangi bir konuda yapılan inceleme, araştırma; etüt.

N

nafile: Bir kimsenin dinen zorunlu olmadığı hâlde yalnızca Allah (cc) rızasını kazanmak amacıyla farz dışında kıldığı namaz, tuttuğu oruç ve yaptığı her türlü hayırlı iş ve davranış.

nakletmek: Bir olayı veya duyduğu bir sözü aynısı ile başka birine duyurmak; anlatmak.

nesil: Yaklaşık olarak aynı yıllarda doğmuş, aynı çağın şartlarını, dolayısıyla birbirine benzer sıkıntıları, kaderleri paylaşmış, benzer ödevlerle yükümlü olmuş kişilerin topluluğu; batın. Bir kimsenin evlatları, torunları, soyu, sülalesi.

nikâh: Bir erkekle bir kadının evlilik birliği kurmasını sağlayacak yasal işlem; evlilik akdi, akit.

nitelik: Bir şeyin nasıl olduğunu belirten, onu başka şeylerden ayıran özellik; vasıf, keyfiyet.

nur: İlahi bir güç tarafından gönderildiğine inanılan parlaklık; ışıık.

O-Ö

öğüt: Bir kimseye yapması veya yapmaması gereken şeyler için söylenen söz; mevize, nasihat.

örf: Toplumda genel kabul gören, sürekli veya baskın tatbikatı bulunan sosyal davranış biçimleri ve dildeki yerleşik kullanımlar.

özgü: Belli bir kimsede, şeyde veya türde bulunan; öze, has, mahsus.

P

peltek harf: Dil ucu iki diş arasından dışarı çıkarılarak telaffuz edilen harf.

pişmanlık: Yaptığı bir işin veya davranışın olumsuz sonucunu görerek üzülmeye durumu, nedamet.

R

rağbet: Bir şeye veya duruma karşı ilgi gösterilmesi, talepte bulunulması durumu; beğenme, itibar, istek, arzu, ilgi.

rahmet: Yüce Allah'ın bütün varlıkların iyiliğini arzu edip onlara her türlü yardımda bulunma isteği; incelik, sevgi, lütuf, ihsan.

rehber: Birinin doğruyu bulmasına yardımcı olan, yol gösteren kimse, şey.

rekât: Namazda bir kıyam, bir rûkû ve iki secdeden oluşan bölüm.

rıza: Yapılan her işin, ibadetin veya iyiliğin Allah'ın (cc) hoşnutluğunu kazanmak amacıyla yapılmasıdır.

riayet etmek: Bir inanca, bir anlayışa, bir duruma veya egemen bir güce uygun davranışta bulunmak; uymak.

S

sefer: Ülkeden ülkeye veya bir ülke içinde bir yerden bir yere gidiş veya geliş; yol, seyahat, yolculuk.

sevap: Dinî açıdan makbul sayılan davranışların ahiretteki mükâfatı.

sığınmak: Tehlikelerden kaçarak güvenilir bir yere çekilmek.

sıhhat: Sağlam ve sağlıklı olmak, hastalıktan kurtulup iyileşmek.

soy: Bir atadan gelen kimselerin topluluğu; ev, asıl, cins, ırk, nesep, sülale, uruk, kan.

sünnet: Hz. Muhammed'in (sav) Müslümanlarca uyulması gerekli sayılan davranışları, onayları ve herhangi bir konuda söylemiş olduğu sözleri.

Ş

şehit: Allah'ın (cc) dininin tüm insanlığa ulaştırılması ve bu esnada ortaya çıkan engelleri kaldırırken Allah (cc) yolunda ölen veya öldürülen Müslüman.

şeytan: Hz. Âdem'e secde etmediği için cennetten kovulan, insanları Allah'ın (cc) emirlerine karşı kışkırtan, kötülüğe yönelten cinlerin inkârcı olanlarından gizli varlık.

şirk: Allah'a (cc) inanmakla birlikte başka varlıkları ilah kabul etme; denklik, ortaklık, ortak olma, eş koşma.

şöhret: Herkesçe bilinme, tanınma durumu; san, nam, ün, şan.

şuur: İnsanın kendisini ve çevresini tanıma yeteneği, bilinç.

şükür: Kulun Allah'ın (cc) vermiş olduğu sayısız nimetlerin onun sonsuz iyilik ve bağışının sonucu olduğunu fark ederek kalbinin teşekkür duygusuyla dolması ve bunu diliyle ifade etmesi, tutum ve davranışlarıyla haramlardan kaçınarak ve farzları yerine getirerek Allah'a (cc) bağlanması.

T

tefsir: Kur'an-ı Kerim'in ayetlerini dil, hukuk, tarih, mantık ve hadisler ışığında inceleyerek Allah'ın (cc) bu sözlerle neyi kastettiğini insan gücü yettiğinde açıklamaya çalışan ilim dalı.

teravih: Ramazan ayı boyunca yatsı namazından sonra kılınan namaz, teravih namazı.

teselli: Kederli veya gamlı olan bir kimseyi söz ve nasihatle ferahlandırma, avutma; avunç, avuntu.

teslis: Baba, oğul ve Ruhulkudüs'ün birleşmesinden meydana geldiğine inanılan Hristiyanlıktaki tanrı anlayışı, inanç biçimi. Teslis inancına göre baba Allah'ı, oğul İsa'yı, Ruhulkudüs de Cebrail'i simgeler.

teşvik etmek: Bir kimseyi bir iş yapması için isteklendirmek, özendirmek.

tilavet: Kur'an-ı Kerim'i tecvit kurallarına uygun olarak ve anlamını düşünerek okuma, takip etme.

turunç: Turunçgillerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen, kışın yaprağını dökmeyen bir ağaç. Bu ağacın portakala benzeyen meyvesi.

U-Ü-V

vahiy: Allah'ın (cc) dilediği emir, hüküm ve bilgileri peygamberine bildirmesi.

Y

yoldan çıkarmak: Birtakım vaatlerle aklını çelip başka bir yöne çevirme durumu, doğru yoldan ayırmak.

Z

zekât: Zenginlerin sahip olduğu mal ve paranın bir kısmını fakirler başta olmak üzere Kur'an'ın belirlemiş olduğu yerlere dağıtılmasını öngören, İslam'ın beş şartından biri.

- Ahmed bin Hanbel. *el-Müsned*. thk. Ahmed Muhammed Şakir. 20 Cilt, Kahire: Darü'l-Hadis, 1995.
- Aydemir, Abdullah. "Fezâilü'l-Kur'ân". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 12/532-534. İstanbul: TDV Yayınları, 1995.
- Baltacı, Cahid. *İslâm Medeniyeti Tarihi*. İstanbul: İFAV Yayınları, 3. Basım, 2010.
- Birişik, Abdulhamit. "Kıraat". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 25/425-432. Ankara: TDV Yayınları, 2022.
- Buhari, Ebu Abdullah Muhammed bin İsmail. *Sahihu'l-Buhari*. Beyrut: Daru İbn Hazm, 2009.
- Cilacı, Osman. "Dua". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 9/529-530. İstanbul: TDV Yayınları, 1994.
- Çağrı, Mustafa. "Fîl Sûresi". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 13/69-70. İstanbul: TDV Yayınları, 1996.
- Çetin, Abdurrahman. *Kur'an Okuma Esasları (Tecvîd)*. Bursa: Emin Yayınları, 9. Basım, ts.
- Çollak, Fatih. "Hafızlık Geleneği Üzerine". *Anadolu'da Kur'an Kültürü*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2013.
- Demirci, Muhsin. *Tefsir Usûlü*. İstanbul: İFAV Yayınları, 91. Basım, 2020.
- DİB, Diyanet İşleri Başkanlığı. "Elifba". Erişim 26 Mart 2024. <https://kuran.diyaret.gov.tr/elifba/>
- DİB, Diyanet İşleri Başkanlığı. "Mushaf". Erişim 25 Mayıs 2024. <https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf/>
- Ebu Davud, Süleyman bin Eş'as Es-Sicistânî. *Sünenu Ebi Davud*. thk. Muhammed Abdülaziz Halidi. Beyrut: Darü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 6. Basım, 2015.
- Fayda, Mustafa. "Fil Vak'ası". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 13/70-71. İstanbul: TDV Yayınları, 1996.
- İbni Mace, Ebu Abdullah Muhammed bin Yezid el-Kazvînî. *Sünenü İbni Mace*. thk. Ahmed Şemseddin. Beyrut: Darü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 4. Basım, 2013.
- İbni Cezeri, Ebül Hayr Şemsüddin Muhammed bin Muhammed. *en-Neşr fi'l-Kıraati'l-Aşr*. thk. Ali Muhammed Dabba. 2 Cilt. Beyrut: Darü'l-Kütübi'l-İlmiyye, ts.

- Karaçam, İsmail. *Kur'ân-ı Kerîm'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*. İstanbul: İFAV Yayınları, 21. Basım, 2012.
- Karaman, Hayreddin vd. *Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 4. Basım, 2012.
- Karaman, Hayreddin vd. *İlmihal İ İman ve İbadetler*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi, 9. Baskı, 2001.
- Kısakürek, Necip Fazıl. *Çile*. İstanbul: Büyük Doğu Yayınları, 2016.
- Kutub, Seyyid bin Kutub. *Fi Zılâli'l-Kur'an: Kur'an'ın Gölgesinde*. çev. M. Emin Saraç vd. 16 Cilt. İstanbul: Hikmet Yayınevi, ts.
- Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu. "Ortaöğretim Kur'an-ı Kerim Dersi Öğretim Programı Güncelleme (9, 10, 11 ve 12. Sınıflar)". Ankara, 2026.
- Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu. "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni". Ankara, 2025.
- Müslim bin Haccac, Ebül Hasan Nisaburi. *Sahihu Müslim*. Beyrut: Darü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 8. Basım, 2018.
- Nesai, Ebu Abdirrahman Ahmed bin Şuayb. *Sünenü Nesai*. thk. Ahmed Şemseddin. Beyrut: Darü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 4. Basım, 2015.
- Paçacı, Mehmet. *Kur'an'a Giriş*. İstanbul: İsam Yayınları, 10. Basım, 2010.
- Ragıb İsfahani, Ebül Kasım Hüseyin bin Muhammed. *el-Müfredat fî garibil Kur'ân*. thk. Muhammed Seyyid Keylani. Beyrut: Dârü'l-Marife, ts.
- Sabuni, Muhammed Ali. *Safvetü't-Tefasir*. 3 Cilt. Beyrut: Darü'l-Kur'ani'l-Kerim, 4. Basım, 1402/1981.
- Sarı, Mehmet Ali. "Harf". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 16/163-165. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.
- Sarı, Mehmet Ali. "Med". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 28/288-289. Ankara: TDV Yayınları, 2003.
- Sinanoğlu, Mustafa. "İbadet". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 19/233-235. İstanbul: TDV Yayınları, 1999.
- Sürmeli, Mehmet vd. *MEB Dinî Terimler Sözlüğü*. ed. Ahmet Nedim Serinsu. Ankara: MEB Yayınları, 2. Basım, 2009.
- Şener, Mehmet. "Kur'an". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 26/409-412. İstanbul: TDV Yayınları, 2002.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. "Kültür". Erişim 29 Nisan 2024. <https://www.ktb.gov.tr/TR-96254/kultur.html>

Topaloğlu, Bekir. “Rab”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 34/372-373. İstanbul: TDV Yayınları, 2007.

TDK, *Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük*. “Hareke”. Erişim 18 Mart 2024. <https://sozluk.gov.tr/>

Tirmizi, Ebu İsa Muhammed bin İsa. *Sünenü Tirmizi*. thk. Halid Abdülğani Mahfuz. Beyrut: Darü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 7. Basım, 2017.

Özaflar, Mehmet Emin vd. (ed.). *Hadislerle İslam*. 7 Cilt. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2014.

Yavuz, Yusuf Şevki. “İlâh”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 22/64. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.

Yazır, Elmalılı M. Hamdi. *Hak Dini Kur'an Dili*. 10 Cilt. İstanbul: Azim Dağıtım, ts.

Yılmaz, Nazif vd. *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*. b.y: 2020.

Yılmaz, Nazif. *Kur'an-ı Kerim'i Nasıl Öğretelim?*. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları, 2016.

Yücel, Fatih. “Hatim ve Hatimle Teravîh Geleneği”. *Anadolu'da Kur'an Kültürü*. Ankara: DİB Yayınları, 2013.

Zemahşeri, Ebü'l-Kasım Mahmud bin Ömer. *Tefsirü'l Keşşaf an Hakaikit Tenzil ve Uyunil Ekavil fî Vücuhit Tevil*. thk. Halil Me'mun. Beyrut: Darü'l-Marife, 3. Basım, 2009.

Kaynakça, İSNAD atf sisteminin 2. edisyonuna (dipnotlu) göre hazırlanmıştır.

Kitap içerisindeki “Kontrol Noktası” ve tema sonu “Ölçme ve Değerlendirme” sorularının cevap anahtarına yandaki karekod üzerinden ulaşabilirsiniz.

Kitaba ait görsel, genel ağ ve e-çerik kaynakçasına yandaki karekod üzerinden ulaşabilirsiniz.

